

Poznań 1-2007

PORADNIK

Bibliograficzno-
Metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury

Kwartalnik

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2007

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Beata Nowak

Maria Beba

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

SPIS TREŚCI

	str.
Ważniejsze wydarzenia i rocznice 2007 roku	5
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ (Oprac. Andrzej Dudziak).....	7
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Lenka Vítová – Współczesna literatura czeska w Polsce (1990-2005).....	19
Andrzej Dudziak – Prawa człowieka	37
Urszula Cimoch – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk 1857-2007	58
Bibliografie osobowe: Marek Grechuta	66
Augustyn Szamarzewski	68
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Barbara Koza – Baw się i ucz z dziećmi z Bullerbyn	70
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	78
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego.....	85
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na łamach prasy	109
V. KRONIKA.....	114

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA I ROCZNICE 2007 ROKU

Rok Josepha Conrada ogłoszony przez UNESCO

Rok Stanisława Wyspiańskiego

Rok Karola Szymanowskiego

Rok generała Władysława Andersa

Rok Astrid Lindgren

Europejski Rok Równości Szans dla Wszystkich Osób

ogłoszony przez Komisję Europejską

- 750 rocznica urodzin Przemysła II – październik
- 300 rocznica urodzin Henry’ego Fieldinga – kwiecień
- 300 rocznica urodzin Karola Linneusza – maj
- 250 rocznica urodzin Wojciecha Bogusławskiego – kwiecień
- 250 rocznica śmierci Domenico Giuseppe Scarlatti’ego – lipiec
- 250 rocznica urodzin Williama Blake’a – listopad
- 200 rocznica urodzin Karola Libelta – kwiecień
- 200 rocznica urodzin Wincentego Pola – kwiecień
- 200 rocznica śmierci Franciszka Dionizego Książnika – sierpień
- 175 rocznica śmierci Johanna Wolfganga Goethego – marzec
- 175 rocznica śmierci Waltera Scotta – wrzesień
- 150 rocznica powstania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk – luty
- 150 rocznica śmierci Michała Glinki – luty
- 150 rocznica urodzin Roberta Baden-Powella – luty
- 150 rocznica urodzin Gabrieli Zapolskiej – marzec
- 150 rocznica urodzin Konstantego Ciolkowskiego – wrzesień
- 150 rocznica śmierci Karola Kurpińskiego – wrzesień

- 150 rocznica urodzin Josepha Conrada (Józefa Konrada Korzeniowskiego) – grudzień
- 125 rocznica urodzin Jamesa Joyce'a – luty
- 125 rocznica śmierci Karola Darwina – kwiecień
- 125 rocznica urodzin Karola Szymanowskiego – październik
- 100 rocznica urodzin Antoniego Gołubiewa – luty
- 100 rocznica śmierci Dmitrija Mendelejewa – luty
- 100 rocznica urodzin Stanisława Ryszarda Dobrowolskiego – marzec
- 100 rocznica urodzin Wojciecha Bąka – kwiecień
- 100 rocznica urodzin Kazimierza Moczarskiego – lipiec
- 100 rocznica śmierci Edwarda Griega – wrzesień
- 100 rocznica urodzin Edwarda Szymańskiego – wrzesień
- 100 rocznica urodzin Rogera Vaillanda – październik
- 100 rocznica urodzin Astrid Lindgren – listopad
- 100 rocznica śmierci Stanisława Wyspiańskiego – listopad
- 100 rocznica urodzin Ksawerego Pruszyńskiego – grudzień
- 75 rocznica urodzin Andrzeja Bursy – marzec
- 50 rocznica śmierci Leopolda Staffa – maj
- 50 rocznica śmierci Giuseppe Tomasi di Lampedusa – lipiec
- 40 rocznica śmierci Haliny Poświatowskiej – październik
- 25 rocznica śmierci Haliny Rudnickiej – kwiecień
- 20 rocznica śmierci Romana Brandstaettera – wrzesień
- 10 rocznica śmierci Matki Teresy z Kalkuty – wrzesień

Dalsze szczegółowe daty rocznic zawierają kalendaria kwartalne „Poradnika Bibliograficzno-Metodycznego”.

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na I kwartał 2007 roku. Szerszy zestaw dat na I kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

S t y c z e ń

	I		– Światowy Dzień Pomocy Chorym na Trąd obchodzony od 1954 roku w ostatnią niedzielę stycznia
	1 I		– Światowy Dzień Pokoju proklamowany przez papieża Pawła VI, obchodzony od 1968 roku przez Kościół katolicki
(70)	1 I	1937	– Ur. Adam Wiśniewski-Snerg, pisarz science fiction (zm. 30 VIII 1995)
(5)	1 I	2002	– Wprowadzenie waluty euro, do powszechnego obiegu, w większości krajów Unii Europejskiej
(255)	2 I	1752	– Ur. Franciszek Zabłocki, komediopisarz i poeta (zm. 10 IX 1821)
(105)	2 I	1902	– Ur. Nazim Hikmet, poeta turecki (zm. 3 VI 1963)
	3 I		– Dzień Pamięci Ofiar Reżimu Hitlerowskiego proklamowany przez prezydenta RFN Romana Herzoga 3 stycznia 1996 r.
(115)	3 I	1892	– Ur. John Ronald Reuel Tolkien, pisarz angielski, autor powieści - baśni, literaturoznawca angielski (zm. 2 IX 1973)
(595)	6 I	1412	– Ur. Joanna d’Arc, francuska bohaterka narodowa, zwana dziewicą orleańską, kanonizowana 16 maja 1920 r. (zm. 30 V 1431)
(185)	6 I	1822	– Ur. Heinrich Schliemann, niemiecki archeolog – amator, odkrywca ruin Troi, prowadził prace wykopaliskowe na terenie Myken i Tyrynsu, poliglota (zm. 26 XII 1890)

- (155) 6 I 1852 – Zm. Ludwik Braille, francuski twórca alfabetu dla niewidomych (ur. 4 I 1809)
- (135) 6 I 1872 – Ur. Aleksander Skriabin, kompozytor i pianista rosyjski (zm. 27 IV 1915)
- (215) 7 I 1792 – Ur. Henryk Marconi, architekt włoski działający w Polsce (zm. 25 II 1863)
- (125) 7 I 1882 – Zm. Ignacy Łukasiewicz, wynalazca lampy naftowej, twórca przemysłu naftowego (ur. 8 III 1822)
- (365) 8 I 1642 – Zm. Galileusz (właśc. nazw. Galileo Galilei), włoski astronom, fizyk i filozof (ur. 15 II 1564)
- (60) 8 I 1947 – Zm. Tadeusz Kutrzeba, generał, dowódca w bitwie nad Bzurą we wrześniu 1939 r. (z udziałem armii „Poznań” i „Pomorze”) (ur. 15 IV 1885)
- (60) 8 I 1947 – Premiera „Zakazanych piosenek”, pierwszego powojennego filmu polskiego
- (45) 8 I 1962 – Ukazał się pierwszy numer „Zeszytów Historycznych” wydawanych przez Instytut Literacki w Paryżu
- (40) 8 I 1967 -- Zm. Zbigniew Cybulski, aktor teatralny i filmowy (ur. 3 XI 1927)
- (210) 9 I 1797 – We Włoszech utworzono, z inicjatywy Jana Henryka Dąbrowskiego, Legiony Polskie
- (115) 10 I 1892 – Ur. Melchior Wańkowicz, pisarz i publicysta (zm. 10 IX 1974)
- (50) 10 I 1957 – Zm. Gabriela Mistral (właśc. nazw. Lucila Godoy y Alcayaga), poetka chilijska, laureatka Nagrody Nobla w 1945 r. (ur. 7 IV 1889)
- (265) 14 I 1742 – Zm. Edmund Halley, angielski astronom i matematyk (ur. 8 XI 1656)
- (25) 14 I 1982 – Ukazał się pierwszy numer rządowego dziennika „Rzeczpospolita” , od 1991 r. wydawanego przez Wydawnictwo „Presspublika” Spółka z o.o.

- (385) 15 I 1622 – Ur. Molière (właśc. nazw. Jean Baptiste Poquelin), komediopisarz francuski (zm. 17 II 1673)
- (125) 15 I 1882 – Ur. Florian Znaniecki, socjolog (zm. 23 III 1958)
- (100) 15 I 1907 – Ur. Janusz Kusociński, lekkoatleta, olimpijczyk, rozstrzelany przez Niemców w Palmirach (zm. 20 VI 1940)
- (140) 16 I 1867 – Zm. Konstancja Łubieńska, literatka i publicystka wielkopolska (ur. 14 II 1798)
- (5) 17 I 2002 – Zm. Camilo Jose Cela, hiszpański pisarz, prozaik, laureat Nagrody Nobla w 1989 r. (ur. 11 V 1916)
- (125) 18 I 1882 – Ur. Alan Alexander Milne, pisarz angielski, autor książek dla dzieci, dramaturg (zm. 31 I 1956)
- (60) 19 I 1947 – Pierwsze wybory do Sejmu Ustawodawczego
- (15) 19 I 1992 – Otwarcie Muzeum Holocaustu w berlińskiej dzielnicy Wannsee, w budynku, w którym zapadła decyzja o tzw. „ostatecznym rozwiązaniu kwestii żydowskiej” w Niemczech i na terenach okupowanych (konferencja pod przewodnictwem Reinharda Heydricha 20 I 1942)
- 21 I – Dzień Babci
- (175) 21 I 1832 – Ur. Augustyn Szamarzewski, ksiądz, wielkopolski działacz gospodarczy (zm. 8 V 1891)
- (95) 21 I 1912 – Ur. Alfred Szklarski, pisarz, autor książek dla młodzieży (zm. 9 IV 1992)
- 22 I – Dzień Dziadka
- (130) 22 I 1877 – Ur. Bolesław Leśmian (właśc. nazw. Lesman), poeta polski (zm. 5 XI 1937)
- (175) 23 I 1832 – Ur. Édouard Manet, malarz i grafik francuski (zm. 30 IV 1883)
- (275) 24 I 1732 – Ur. Pierre de Beaumarchais, komediopisarz francuski (zm. 18 V 1799)

- 25 I – Ogólnopolski Dzień Sekretarki i Asystentki ogłoszony w 1997 r. przez miesięcznik „Sekretariat” oraz Europejskie Stowarzyszenie Profesjonalnych Sekretarek – Polska
- (125) 25 I 1882 – Ur. Wirginia Woolf, pisarka angielska (zm. 28 III 1941)
- (95) 25 I 1912 – Ur. Marian Brandys, prozaik, eseista, reportażysta, autor książek dla dzieci i młodzieży (zm. 20 XI 1998)
- (10) 26 I 1997 – Zm. Mira Zimińska-Sygietyńska, aktorka, piosenkarka, reżyser i pedagog, współzałożycielka Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze” (ur. 21 II 1901)
- (175) 27 I 1832 – Ur. Levis Carroll (właśc. nazw. Charles Lutwidge Dodgson), angielski pisarz, matematyk, logik i fotograf (zm. 14 I 1898)
- 28 I – Międzynarodowy Dzień Mobilizacji przeciwko wojnie nuklearnej obchodzony od 1966 r. z inicjatywy Światowej Rady Pokoju
- (320) 28 I 1687 – Zm. Jan Heweliusz, astronom i wynalazca, autor atlasów nieba i katalogu gwiazd, twórca selenografii, wynalazca śruby mikrometrycznej (ur. 28 I 1611)
- (120) 28 I 1887 – Ur. Artur Rubinstein, pianista światowej sławy (zm. 20 XII 1982)
- (35) 28 I 1972 – Zm. Dino Buzzati-Traverso, włoski prozaik, poeta, dramaturg, dziennikarz i grafik oraz malarz (ur. 16 X 1906)
- (5) 28 I 2002 – Zm. Astrid Lindgren, szwedzka pisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży (ur. 14 XI 1907)
- (125) 29 I 1882 – Ur. Tadeusz Makowski, malarz (zm. 1 XI 1932)
- (40) 29 I 1967 – Zm. Adam Grzymała-Siedlecki, krytyk literacki, eseista, teatrolog, autor sztuk scenicznych (ur. 29 I 1876)

- (210) 31 I 1797 – Ur. Franciszek Piotr Schubert, kompozytor austriacki, prekursor romantyzmu w muzyce, znany jako Franz Schubert (zm. 19 XI 1828)
- (140) 31 I 1867 – Ur. Mariusz Zaruski, generał, taternik i żeglarz, pierwszy naczelnik Tatrzańskieo Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (zm. 8 IV 1941)

L u t y

- 2 II – Dzień Handlowca
- (125) 2 II 1882 – Ur. James Joyce, pisarz angielski (pochodzenia irlandzkiego) (zm. 13 I 1941)
- (100) 2 II 1907 – Zm. Dmitrij Mendelejew, chemik rosyjski, twórca okresowego układu pierwiastków chemicznych (ur. 8 II 1834)
- (20) 2 II 1987 – Zm. Alistair MacLean, pisarz brytyjski (ur. 21 IV 1922)
- (60) 4 II 1947 – Otwarcie I Sesji Sejmu Ustawodawczego
- (60) 5 II 1947 – Zm. Hans Fallada (właśc. nazw. Rudolf Ditzen), pisarz niemiecki (ur. 21 VII 1893)
- (195) 7 II 1812 – Ur. Charles Dickens, powieściopisarz angielski (zm. 9 VI 1870)
- (130) 7 II 1877 – Ur. Feliks Nowowiejski, kompozytor, dyrygent i pedagog związany z Poznaniem (zm. 18 I 1946)
- (85) 8 II 1922 – Ur. Tadeusz Gajcy, poeta, prozaik, krytyk literacki (zm. 16 VIII 1944)
- (20) 8 II 1987 – Zm. Bronisława Wajs, cygańska poetka, zwana Papuszą, co w przekładzie pol. znaczy lalka (ur. 30 V 1910)
- (170) 10 II 1837 – Zm. Aleksander Puszkina, poeta rosyjski (ur. 6 VI 1799)

- (45) 10 II 1962 – Zm. Władysław Broniewski, poeta, tłumacz (ur. 17 XII 1897)
- 11 II – Światowy Dzień Chorego obchodzony w dniu Matki Boskiej z Lourdes (ustanowiony 13 V 1992 roku przez papieża Jana Pawła II)
- (185) 11 II 1822 – Ur. Edward Dembowski, publicysta, filozof, krytyk (zm. 27 II 1846)
- (160) 11 II 1847 – Ur. Tomasz Edison (właśc. nazw. Thomas Alva Edison), uczoney amerykański, wynalazca żarówki elektrycznej, megafonu, fonografu, twórca podstaw współczesnej elektryczności (zm. 18 X 1931)
- (35) 11 II 1972 – Zm. Marian Hemar (właśc. nazw. Jan Maria Mescheles), poeta, satyryk, komediopisarz (ur. 6 IV 1901)
- (25) 11 II 1982 – Zm. Czesław Chruszczewski, poznański pisarz i nowelista (ur. 8 V 1922)
- (150) 12 II 1857 – Powstało Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
- (105) 13 II 1902 – Ur. Stanisław Maria Saliński, prozaik (marynista), dziennikarz (zm. 15 X 1969)
- 14 II – Dzień Patronów Europy, św. Cyryla, mnicha i św. Metodego, biskupa
- (150) 15 II 1857 – Zm. Michał Glinka, kompozytor rosyjski (ur. 1 IV 1804)
- (100) 16 II 1907 – Zm. Giosue Carducci, poeta i krytyk włoski, laureat Nagrody Nobla w 1906 r. (ur. 27 VII 1835)
- (180) 17 II 1827 – Zm. Johann Heinrich Pestalozzi, szwajcarski pedagog i pisarz zwany ojcem szkoły ludowej, twórca nowożytnego systemu nauczania początkowego (ur. 12 I 1746)
- (40) 17 II 1967 – Zm. Jan Wiktor, prozaik, eseista (ur. 1 XI 1890)
- (140) 18 II 1867 – Ur. Hedwig Courths-Mahler, pisarka niemiecka (zm. 26 XI 1950)

- (195) 19 II 1812 – Ur. Zygmunt Krasiński, poeta, dramaturg (zm. 23 II 1859)
- (90) 19 II 1917 – Ur. Carson McCullers, pisarka amerykańska (zm. 29 IX 1967)
- (55) 19 II 1952 – Zm. Knut Hamsun (właśc. nazw. Knut Pedersen), pisarz norweski, laureat Nagrody Nobla w 1920 r. (ur. 4 VIII 1859)
- (20) 19 II 1987 – Zm. Edward Góra, pisarz związany z Wielkopolską (ur. 25 X 1902)
- 21 II – Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego
- 21 II – Międzynarodowy Dzień Walki z Kolonializmem
- 22 II – Dzień Myśli Braterskiej obchodzony przez organizacje skautowe całego świata
- (275) 22 II 1732 – Ur. George Washington, pierwszy prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki (zm. 14 XII 1799)
- (150) 22 II 1857 – Ur. Robert Baden-Powell, generał angielski, twórca skautingu, pisarz, pedagog (zm. 8 I 1941)
- (105) 22 II 1902 – Ur. Elżbieta Jackiewiczowa, prozaik, publicysta (zm. 31 XII 1976)
- (65) 22 II 1942 – Zm. Stefan Zweig, pisarz austriacki (ur. 28 XI 1881)
- (20) 22 II 1987 – Zm. Andy Warhol (właśc. nazw. Andrew Andy Warhol), malarz i plastyk amerykański, przedstawiciel pop-artu (ur. 6 VIII 1928)
- (35) 23 II 1972 – Zm. Roman Pollak, historyk literatury polskiej, profesor UP i UAM (ur. 31 VII 1886)
- (115) 24 II 1892 – Ur. Konstantin Fiedin, pisarz radziecki (zm. 5 VII 1977)
- (165) 25 II 1842 – Ur. Karol May, pisarz niemiecki (zm. 30 III 1912)
- (155) 25 II 1852 – Zm. Thomas More, poeta irlandzki (ur. 28 V 1779)
- (100) 25 II 1907 – Ur. Antoni Gołubiew, powieściopisarz i eseista (zm. 27 VI 1979)

- (90) 25 II 1917 – Ur. Anthony Burgess (właśc. nazw. John Anthony Burgess Wilson), szkocki prozaik, eseista, kompozytor, scenarzysta filmowy i telewizyjny (zm. 25 XI 1993)
- (205) 26 II 1802 – Ur. Victor Hugo, poeta i pisarz francuski (zm. 22 V 1885)
- (115) 26 II 1892 – Ur. Julian Ejsmond, poeta, bajkopisarz, prozaik i tłumacz (zm. 29 VI 1930)
- (185) 27 II 1822 – Ur. Teofil Lenartowicz, poeta, rzeźbiarz (zm. 3 II 1893)
- (140) 27 II 1807 – Ur. Henry Wadsworth Longfellow, poeta amerykański (zm. 24 III 1882)
- (105) 27 II 1902 – Ur. John Steinbeck, pisarz amerykański, laureat Nagrody Nobla w 1962 r. (zm. 20 XII 1968)
- (25) 27 II 1982 – Zm. Maria Kownacka, autorka książek dla dzieci i młodzieży (ur. 11 IX 1894)
- (195) 28 II 1812 – Zm. Hugo Kollątaj, pisarz polityczny, historyk (ur. 1 IV 1750)
- (170) 28 II 1837 – Ur. Józef Chociszewski, publicysta i wydawca (zm. 11 XI 1914)
- (215) 29 II 1792 – Ur. Gioacchino Rossini, kompozytor włoski, twórca 39 oper (zm. 13 XI 1868)

M a r z e c

- 1 III – Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko Zbrojeniom Atomowym, obchodzony w rocznicę wybuchu amerykańskiej bomby wodorowej na atolu Bikini w 1954 roku
- (55) 1 III 1952 – Otwarcie Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu
- (25) 2 III 1982 – Zm. Philip Kindred Dick, pisarz amerykański, autor powieści z pogranicza fantasy i literatury fantastycznonaukowej (ur. 16 XII 1928)

- 3 III – Międzynarodowy Dzień Pisarzy ustanowiony przez Międzynarodowy PEN-Club w 1984 r.
- (160) 3 III 1847 – Ur. Alexander Graham Bell, amerykański fizyk, szkocki wynalazca telefonu (zm. 2 VIII 1922)
- (125) 3 III 1882 – Ur. Kazimierz Bartel, polityk, matematyk, rektor Politechniki Lwowskiej, pierwszy premier Polski po przewrocie majowym (zm. 26 VII 1941)
- (30) 3 III 1977 – Ratyfikowanie przez Polskę paktów praw człowieka (Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych; Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych)
- (155) 4 III 1852 – Zm. Nikołaj Gogoł, pisarz rosyjski (ur. 1 IV 1805)
- (180) 5 III 1827 – Zm. Alessandro Volta, fizyk włoski (ur. 18 II 1745)
- (85) 5 III 1922 – Ur. Pier Paolo Pasolini, włoski pisarz i reżyser filmowy (zm. 2 XI 1975)
- (40) 6 III 1967 – Zm. Zoltán Kodály, węgierski kompozytor, krytyk muzyczny i pedagog (ur. 16 XII 1882)
- (10) 7 III 1997 – Zm. Agnieszka Osiecka, poetka, autorka tekstów piosenek, sztuk teatralnych i telewizyjnych, prozautorka i dziennikarka (ur. 9 X 1936)
- 8 III – Dzień Kobiet, święto ustanowione na II Międzynarodowym Zjeździe Kobiet Socjalistek w Kopenhadze w 1910 r.
- (185) 8 III 1822 – Ur. Ignacy Łukasiewicz, wynalazca lampy naftowej, twórca przemysłu naftowego (zm. 7 I 1882)
- (120) 9 III 1887 – Ur. Helena Bobińska, prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 9 VI 1968)
- (85) 9 III 1922 – Ur. Kazimierz Serocki, polski kompozytor i pianista (zm. 9 I 1981)
- (180) 10 III 1827 – Ur. Józef Bliziński, dramaturg (zm. 29 IV 1893)
- (115) 10 III 1892 – Ur. Artur Honegger, kompozytor szwajcarski (zm. 27 XI 1955)

- (65) 11 III 1942 – Ur. Marek Kotański, psycholog, terapeuta, społecznik, twórca Monaru i Markotu (zm. 19 VIII 2002)
- (120) 14 III 1887 – Ur. Leon Schiller, inscenizator i reżyser polski (zm. 25 III 1954)
- (100) 14 III 1907 – Ur. Stanisław Ryszard Dobrowolski, poeta, prozaik i publicysta (zm. 17 XI 1985)
- 15 III – Międzynarodowy Dzień Konsumenta
- (20) 15 III 1987 – Zm. Bogusław Kogut, pisarz i poeta poznański (ur. 2 XI 1925)
- (220) 16 III 1787 – Ur. George Simon Ohm, fizyk niemiecki (zm. 7 VII 1854)
- (125) 16 III 1882 – Ur. Jan Antoni Grabowski, pisarz i pedagog, autor książek dla dzieci (zm. 19 VII 1950)
- 17 III – Światowy Dzień Morza obchodzony na wniosek Międzynarodowej Morskiej Organizacji Doradczej IMCO w rocznicę wejścia w życie konwencji o powołaniu tej organizacji w 1958 r.
- 18 III – Europejski Dzień Mózgu obchodzony w Polsce od 1998 roku z inicjatywy Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Krzewienia Wiedzy o Mózgu
- (165) 18 III 1842 – Ur. Stéphane Mallarmé, poeta francuski, przedstawiciel symbolizmu (zm. 9 IV 1898)
- 19 III – Światowy Dzień Inwalidy
- (210) 19 III 1797 – Ur. Józef Korzeniowski, powieściopisarz, dramaturg (zm. 17 IX 1863)
- (185) 19 III 1822 – Zm. Józef Wybicki, działacz polityczny, pamiętnikarz, publicysta, dramatopisarz, autor hymnu narodowego (ur. 29 IX 1747)
- (120) 19 III 1887 – Zm. Józef Ignacy Kraszewski, powieściopisarz, poeta (ur. 28 VII 1812)
- (280) 20 III 1727 – Zm. Isaac Newton, fizyk angielski (ur. 25 XII 1692)

- 21 III – Międzynarodowy Dzień Poezji obchodzony od 2000 r. z inicjatywy UNESCO
- 21 III – Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową obchodzony od 1967 r. na wniosek ONZ
- 21 III – Dzień Ziemi obchodzony w dniu wiosennego przesilenia, ogłoszony z inicjatywy sekretarza generalnego ONZ w 1971 r.
- (75) 21 III 1932 – Ur. Andrzej Bursa, poeta, prozaik, dramaturg, publicysta (zm. 15 XI 1957)
- 22 III – Dzień Ochrony Bałtyku ustanowiony przez Komisję Helsińską w 1997 r.
- 22 III – Międzynarodowy Dzień Wody obchodzony od 1993 r. , ustanowiony podczas Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro w 1992 r.
- (175) 22 III 1832 – Zm. Johann Wolfgang Goethe, poeta, prozaik, dramaturg niemiecki (ur. 28 VIII 1749)
- 23 III – Światowy Dzień Meteorologii
- (165) 23 III 1842 – Zm. Stendhal (właśc. nazw. Marie-Henri Beyle), pisarz francuski (ur. 23 I 1783)
- (125) 24 III 1882 – Zm. Henry Wadsworth Longfellow, poeta amerykański (ur. 27 II 1807)
- (145) 25 III 1862 – Ur. Gabriel Korbut, historyk literatury, bibliograf (zm. 9 I 1936)
- (180) 26 III 1827 – Zm. Ludwig van Beethoven, kompozytor niemiecki (ur. 17 XII 1770)
- (115) 26 III 1892 – Zm. Walt Whitman, poeta amerykański, twórca nowego stylu w poezji, dziennikarz (ur. 31 V 1819)
- 27 III – Międzynarodowy Dzień Teatru obchodzony w rocznicę otwarcia Teatru Narodów w 1957 r.
- (415) 28 III 1592 – Ur. Jan Amos Komensky, pedagog czeski, reformator szkolnictwa (zm. 15 XI 1670)

- (70) 29 III 1937 – Zm. Karol Szymanowski, kompozytor, pianista, pedagog (ur. 3 X 1882)
- (150) 30 III 1857 – Ur. Gabriela Zapolska (Korwin-Piotrowska, 1 v. Śnieżko-Blocka, 2 v. Janowska), pisarka, nowelistka (zm. 17 XII 1921)
- (95) 30 III 1912 – Zm. Karol May, pisarz niemiecki (ur. 25 II 1842)
- (275) 31 III 1732 – Ur. Józef Haydn, kompozytor austriacki (zm. 31 V 1809)
- (125) 31 III 1882 – Ur. Korniej Igorowicz Czukowski (właśc. nazw. Nikołaj Wsiewołodowicz Korniejczukow), pisarz, teoretyk i historyk literatury, krytyk literacki i tłumacz rosyjski (zm. 28 X 1969)
- (115) 31 III 1892 – Ur. Stanisław Władysław Maczek, generał (zm. 11 XII 1994)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Lenka Vítová

WSPÓŁCZESNA LITERATURA CZESKA W POLSCE (1990-2005)

Zmiany ustrojowe w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r. przyniosły państwom tego regionu, wraz z niezależnością polityczną, swobodę kulturową. Przeszły tym samym działać długoletnie mechanizmy „wymiany kulturowej”, zarówno tej kontrolowanej przez władzę – oficjalnej, jak i tej drugiej – nieoficjalnej, tzw. drugoobiegowej (w przypadku Polski) bądź samizdatowej (w przypadku Czechosłowacji). Skończył się obowiązek promowania kultur „zaprzyjaźnionych narodów”, jak i konspiracyjne przemykanie dzieł braci w niedoli. Niedobór wolnych kontaktów został błyskawicznie zastąpiony nieograniczonym potencjałem powiązań. Nowym zadaniem stało się: nie zaginąć w znacznie gęstszej niż wcześniej siatce kulturalnych związków. Nastąpił okres „sprawdzenia się” w nowych warunkach. Czy powiodło się to czeskiej literaturze?

I. Kontynuacja

Większość autorów, których nazwiska były dobrze znane polskim czytelnikom jeszcze przed 1990 r.¹, cieszy się stałą popularnością. Niewątpliwie naliczniejsze grona czytelników od kilku dziesięcioleci skupiają prozaicy Milan Kundera i Bohumil Hrabal oraz powieściopisarz Jaroslav Hašek.

Milan Kundera, czołowa postać czeskiego życia literackiego i kulturalnego lat 50. i 60., wyemigrował w 1975 r. do Francji. Podczas gdy dla jego rodaków przestała tym samym oficjalnie istnieć jego twórczość, a nieoficjalnie krążyła w zaledwie w kilkunastu egzemplarzach, w Polsce, dzięki drugiemu obiegowi, stał się jednym z najbardziej znanych, a wręcz kultowych, pisarzy. Stąd też po 1990 r. szybko wydano większość jego książek, nawet w kilku wydaniach, ukazały się również dotychczas nieprzekładane na język polski dzieła starsze i najnowsze (te pisane od końca lat 80. tłumaczone już z języka francuskiego). Jest ceniony jako pisarz-intelektualista, świetny analityk zarówno mechanizmów władzy, jak i stosunków międzyludzkich, mistrz kompozycji.

¹ CZESKA literatura w Polsce / Jacek Bałuch // Słownik literatury polskiej XX wieku. – Wrocław, Ossolineum 1992. – s. 159-162.

Bohumil Hrabal budził zainteresowanie czytelników od swego debiutu w latach 60., zaś w 90. latach jego poetyka stała się w Polsce przedmiotem niezwyklego zachwytu. Na łamach dzienników, czasopism i w postaci książek opublikowano po 1990 r. wiele wcześniej nietłumaczonych tekstów, ogłoszono serię *Dziela Wybrane* i niektóre z jego utworów wystawiono na scenach polskich. Szczególnym przykładem recepcji jest inspirowana jego stylem powieść Pawła Huelle *Mercedes-Benz. Z listów do Hrabala* (Kraków 2002). Hrabal podziwiany jest przede wszystkim za pełen lirycznego wdzięku, prawie magiczny, a jednocześnie przekonująco rzeczywisty, czasem niemiłosiernie naturalistyczny, obraz codzienności oraz przyznanie każdej jednostce ludzkiej zdolności do bycia bohaterem.

Jaroslav Hašek, klasyk literatury światowej, również w ostatnich latach utrzymał swoją znaczącą pozycję. Potwierdzeniem tego faktu są wielokrotne po 1990 r. wznowienia przygód dobrego wojaka Szwejka w klasycznym dla kilku generacji Polaków przekładzie Pawła Hulki-Laskowskiego. Niezbyt chętnie przyjęta próba nowego przekładu Józefa Waczkowa pokazuje, że teksty kanonu literackiego bronią się przed zmianami. Nie ulega wątpliwości, że pisarz ten nadal fascynuje swym prostym w metodzie, a genialnym w efekcie, sposobem demaskowania patologii represyjnego, militarystycznego rządu państwem i podwładnymi.

Wielkim uznaniem cieszą się także inni autorzy starszej generacji – przede wszystkim dramaturg i eseista Václav Havel, nowelista Ota Pavel i poeta Jaroslav Seifert.

Václav Havel, jeden z przywódczych dysydentów czeskich i wieloletni przyjaciel wybitnych opozycjonistów polskich, znalazł w Polsce, dzięki znacznie sprawniejszemu od samizdatu czechosłowackiego polskiemu drugiemu obiegowi, szereg wiernych czytelników o wiele wcześniej niż w ojczyźnie. Stąd też wkrótce po 1990 r. wydano jego najważniejsze sztuki teatralne i tom eseistycznej korespondencji więziennej.

Ota Pavel, przedwcześnie zmarły autor, znany w Polsce z charakterystycznej, pełnej humoru, liryzmu i ciepła noweli o losach żydowskiej rodziny w czasach II wojny światowej, znajduje wielbicieli swego – wbrew nieprzyjaznemu losowi – przychylnego punktu patrzenia na świat również w ostatnich latach.

Jaroslav Seifert, noblista (1984), już od kilku dziesięcioleci przyciąga śpiewnością i harmonią swoich wierszy oraz dojrzałą mądrością i niezłomnością postawy życiowej. Czynniki te spowodowały, że po 1990 r., poza poezją, ukazał się także obszerny tom jego wspomnień.

Oprócz prozy i poezji, które wraz z filmem należą do najbardziej popularnych ambasadorów czeskiej kultury, znaczne uznanie zdobywa dramat. Do

wcześniejszych sukcesów *Igraszek z diabłem* Jana Drdy z powodzeniem dołączyły, zwłaszcza po 1990 r., sztuki Václava Havla.

Za sprawą ożywionych kontaktów polskiej i czeskiej opozycji, poczynając od lat 70., swoje miejsce w polskiej kulturze znalazł również czeski esej – przede wszystkim polityczny i społeczny Václava Havla oraz kulturologiczny Josefa Kroutvora i Milana Kundery. Zainteresowanie tym ostatnim typem nie zanikło nawet w zmienionych warunkach po 1990 r., na co wskazuje fakt, iż niektóre pozycje ukazały się w formie książkowej.

Niewątpliwie dla nowych generacji zachowała dawny urok literatura dla dzieci i młodzieży – w ostatnich latach trafiły więc do rąk odbiorców głównie kolejne wydania książek Zdeněka Milera, wprowadzających najmłodszych w świat fabuły, oraz Václava Čtvrteka, wpisującego się w najlepsze tradycje bajkopisarstwa.

II. Nawiązanie

Niektórych autorów starszej generacji, rówieśników bądź młodszych kolegów np. Kundery i Havla, poznali polscy czytelnicy z wydań książkowych dopiero po 1990 r. Największe sukcesy wśród nich z pewnością odnieśli autor opowiadań i powieści Josef Škvorecký oraz poeci Miroslav Holub, Egon Bondy oraz Ivan Wernisch.

Josef Škvorecký, niezwykle zasłużony wydawca czeskiej literatury na emigracji, był dobrze znany czeskim czytelnikom z okresu przedemigracyjnego, natomiast w Polsce większość jego książek, zabawnych, ale i nadzwyczaj krytycznych wobec skrzywionej moralności społeczeństwa, ukazała się dopiero po 1990 r.

Miroslav Holub, lekarz i naukowiec, już od początku swej twórczości urzekał poetycznością przedstawionego życia codziennego jak również zaskakiwał dystansem emocjonalnym do podejmowanych tematów.

Egon Bondy, bliski przyjaciel Bohumila Hrabala, okrzyknięty papieżem czeskiego undergroundu i outsiderem czeskiej literatury, oraz Ivan Wernisch, autor ambitnych artystycznie obrazów poezji groteskowej i pochmurnej, to dwie dalsze wyraziste osobowości czeskiej poezji, które objawiły się w Polsce właściwie dopiero po 1990 r.

Z kolei czeskich postmodernistów polscy czytelnicy, podobnie jak ich rodacy, odkryli dopiero w ostatnich latach. Zadomowili się zwłaszcza Michal Ajvaz, Daniela Hodrová i Jáchym Topol, niestety dotychczas zabrakło nazwiska na czeskim gruncie równie poważanego jak Jiří Kratochvíl.

Michal Ajvaz, prozaik, poeta i krytyk literacki, obrazuje świat zainspirowany realizmem magicznym, posługując się wieloma elementami fantastycznymi i mistycznymi.

Daniela Hodrová, autorka wielu dzieł z zakresu poetyki i teorii literatury, swoje powieści, z elementami autobiograficznymi, w charakterystyczny sposób zapełnia szeregiem zmyślonych i realnych, żyjących i nieżyjących, sławnych i nieznanymi postaciami, których spotkania mają miejsce najczęściej na praskim olszańskim cmentarzu lub w jego okolicach.

Jáchym Topol, związany ze środowiskiem undergroundowym prozaik i autor tekstów piosenek legendarnego w latach 80. zespołu rockowego *Psi vojáci* (Psi żołnierze), tworzy surowy, naturalistyczny, a zarazem poetycki wizerunek świata, w którym przenika się sen i jawa.

Najmłodszą generację twórców czeskich reprezentuje ostatnio głównie poeta tradycji, natury i metafizyki Miloš Doležal oraz szereg autorów przedstawionych w antologii *Gdyby wiersze miały drzwi* (Wrocław 2005).

Znaczne zainteresowanie wzbudziła w ostatnich latach najnowsza literatura popularna – zwłaszcza takich autorów, jak Michal Viewegh, Halina Pawlowská, Irena Obermannová.

Żywy odźwięk na gruncie polskim wzbudziły ostatnio również sztuki Petra Zelenki (na razie nie wydane drukiem po polsku). Nie słabnącą sympatią cieszy się nadal esej, np. wspomnianego już poety Miroslava Holuba, ponadto z niecierpliwością oczekiwany jest przekład wyróżnionego w Czechach eseju historycznego *Europeana* Patrika Ouředníka.

III. Rozwinięcie

Literatura czeska zdomowiła się nie tylko na łamach gazet i czasopism oraz kartach książek, ale bywa również tematem wieczorów autorskich, spotkań literackich i wystaw, jak również polonistycznych wypracowań, prac magisterskich i artykułów, oraz stron internetowych. Czescy pisarze przyjeżdżają do Polski na zaproszenie polskich instytucji kulturalnych i naukowych oraz promującego kulturę narodową Czeskiego Centrum w Warszawie (www.czechcentres.cz/warsaw), goszcząc na wieczorach i festiwalach literackich (np. – *pars pro toto* – wystąpienie Miloša Doležala i Renaty Putzlacher-Buchtovéj na festiwalu *Poznań Poetów*, 11.05.2005 r.). Polscy uczniowie, studenci i literaturoznawcy, w poszukiwaniu inspiracji bądź przykładu, często sięgają po literaturę znad Wełtawy, obok tego próbują swoich sił również na polu translatorskim (np. w corocznym ogólnopolskim konkursie przekładu czeskiej literatury na język polski, ogłaszanym przez Ambasadę Republiki Czeskiej w Warszawie i jeden z polskich uniwersytetów). Z kolei internauci, zainteresowani literaturą czeską, pracownicy informują o aktualnych wydarzeniach kulturalnych, dzielą się wrażeniami z lektury i odkrytymi ciekawostkami (np. www.czesi-republika.pl).

Znakomita pozycja czeskiej literatury we współczesnym polskim życiu kulturalnym jest zasługą grona wybitnych tłumaczy, bohemistów i miłośników literatury czeskiej, którzy w zmiennych warunkach ostatniego okresu nieustrudzenie przekazywali interesujące informacje, przedstawiali ważniejszych autorów i udostępniali najciekawsze teksty i książki.

BIBLIOGRAFIA

I. Literatura piękna

Antologie

1. CZAS leci jak jaskółka i roznieca stare gwiazdy nad Pragę = Čas letí jak vlaštovka a rozžehuje staré hvězdy nad Prahou / [tłum. z czes.]. – Podkowa Leśna : Aula, [1998]. – 18 s.
2. GDYBY wiersze miały drzwi : antologia młodej poezji czeskiej ostatnich lat / wybór i posł. Dalibor Dobiáš; przeł. Dorota Bielec, Agata Firlej, Jarosław Malicki, Beata Piętaś, Dariusz Tkaczewski. – Wrocław : Atut, 2005. – 264 s.
3. GENY : Ustron 22-23.10.1999 : [literatura czeska XX wieku] / red. Paweł Majerski. – Katowice : Ego, 2000. – 47 s.
4. LEGENDY o „Duchu Gór”, władcy Karkonoszy / pomysł i red. Stanisław Firszt; oprac. i przekł. legend Andrzej Paczos; oprac. wstępu i posłowania Iwo Łaborewicz. – Jelenia Góra : Muzeum Okręgowe, 1999. – 81 s.
5. MYŚLĘ, więc jestem – ostrożny : wybór aforyzmów czeskich / wybór i przekł. Grażyna Balowska. – Opole : Nowik, 1994. – 71 s.
6. NA OSTRZU płomienia : czeska poezja metafizyczna XX wieku / [wybór i przekł.] Andrzej Babuchowski. – Poznań : W Drodze, 1998. – 228 s.
7. OD SŁOWA ke slovu : [antologia poezji polskiej i czeskiej XX-XXI wieku] / red. Janusz Nowak, Marek Rapnicki. – Racibórz : Raciborskie Centrum Kultury, 2003. – 282 s.
8. REFLEKSY : 10 krótkich opowiadań czeskich / [tłum. z czes.]. – Wałbrzych : [Studium Języka i Kultury Czeskiej w Instytucie Filologii Słowańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego], 1993. – 51 s.

Publikacje

Michał AJVAZ

MORDERSTWO w hotelu Intercontinental ; Powrót starego warana ; Inne miasto / posł. i przekł. Leszek Engelking. – Sejny : Fundacja Pogranicze, 2005. – 359 s.

Alois ADLOF

1. BRZASK / przekł. H.B. – Katowice : Łaska i Pokój, 1993. – 103 s.
2. BRZASK : opowiadanie z życia czeskich chrześcijan w XIV wieku / [tłum. z czes.]. – Warszawa : Znaki Czasu, 1992. – 124 s.

František BĚHOUNEK

W NIEWOLI u Matabelów / przeł. Jadwiga Bułakowska. – Warszawa : C & S, 1991. – 277 s.

Egon BONDY

1. DZISIAJ wypilem dużo piw : wiersze wybrane / [pseud.] wybór, postłowie i przekł. Leszek Engelking. – Kraków : Miniatura, 1997. – 211 s. – (Biblioteka Poezji Czeskiej)
2. NOGA świętego Patryka / przekł. Aleksander Kaczorowski. – Izabelin : Świat Literacki, 1995. – 80 s.

Ivan BLATNÝ

SZKOŁA specjalna : wiersze wybrane / wybór, postł. i przekł. Leszek Engelking. – Kraków ; Warszawa : Fundacja Brulionu, 1993. – 111 s.

Jiří BRDEČKA

LEMONIADOWY Joe / przeł. Cecylia Dmochowska. – Warszawa : CiS, 1996. – 240 s.

Václav BURIAN

CZAS szuflad : wiersze wybrane / wybór, oprac. i przekł. Leszek Engelking. – Kraków : Miniatura, 1997. – 61 s.

Karel ČAPEK

1. DASZEŃKA czyli Żywoć szczeniaka / napisał, zil., sfotografował Karel Čapek; przeł. Jadwiga Bułakowska. – Warszawa : Grafag, 1997. – 62 s.
2. INWAZJA jaszczurów / przeł. Jadwiga Bułakowska. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1998. – 309 s.

Avigdor DAGAN

OPOWIEŚCI jerozolimskie / [właśc. Viktor Fischl]; przeł. Andrzej Sławomir Jagodziński. – Izabelin : Świat Literacki, 2000. – 148 s.

Jakub DEML

ZAPOMNIANE światło / przeł. Andrzej Czucibor-Piotrowski; [esej „Jakub Deml” napisał Jindřich Chaloupecký; przeł. Andrzej S. Jagodziński; fragment w inn. jęz. przeł. Agnieszka Kinel [i in.]. – Wołowiec : Czarne, 2000. – 206 s.

Jaroslav DIETL

SZPITAL na peryferiach / przeł. Ewa Pankiewicz. – Łódź : Wydawnictwo Łódzkie, 1991. – 376 s.

Miloš DOLEŽAL

GMINA / przeł. Jerzy Kędzierski. – Wołowiec : Czarne, 2004. – 72 s.

Václav ERBEN

W ZASIĘGU ręki / przeł. Andrzej Czycibor-Piotrowski. – Warszawa : Czytelnik, 1991. – 287 s.

Ota FILIP

WNIEBOWSTĄPIENIE Lojzka Lapaczka ze Śląskiej Ostrawy / przeł. Jan Stachowski. – Warszawa : Świat Książki : Bertelsmann Media, 2005. – 576 s.

Radek FRIDRICH

Z DZIENNIKA Żybrzyda / przeł. Jan i Piotr Kępscy. – Olsztyn : Portret, 2005. – 118 s.

Ladislav FUKS

PALACZ zwłok / przeł. Janusz Anderman, Tadeusz Lis. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2003. – 222 s.

Ladislav GROSMAN

SKLEP przy głównej ulicy / przeł. Cecylia Dmochowska. – Warszawa : Czytelnik, 1993. – 143 s.

Jiří GRUŠA

KWESTIONARIUSZ czyli Modlitwa za pewne miasto i przyjaciela / przeł. Piotr Godlewski. – Warszawa : Twój Styl, 2003. – 370 s.

Václav HAVEL

1. LISTY do Olgi : czerwiec 1979 – wrzesień 1982 : wybór / wybór i wstęp Jacek Baluch; przeł. Elżbieta Szczepańska; red. Maria Dąbrowska-Partyka; konsult. Józef Tischner; postł. Stanisław Barańczak. – Warszawa; Wrocław : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1993. – 205 s.
2. TEATR : [Audycja ; Wernisaż ; Protest ; Largo desolato ; Kuszenie ; Rewaloryzacja] / przeł. Andrzej Sławomir Jagodziński. – Bydgoszcz : Pomorze, 1991. – 295 s.

Jaroslav HAŠEK

1. DEGUSTACJA w piwiarni / wybór i przekł. Herman Grzeszczyk. – Warszawa : Bellona, 1993. – 230 s.

2. DOLE i niedole dzielnego żołnierza Szwejka podczas wojny światowej / przeł. Józef Waczków. T. 1 [Na tyłach]. T. 2 [Na froncie]. T. 3. [Sławetne lanie]. T. 4 [Ciąg dalszy sławetnego lania]. – Warszawa : Książka i Wiedza, 1991. – 2 vol. (507; 316 s.)
3. DZIWNIE i nieznanne przygody dobrego wojaka Szwejka oraz inne opowiadania / wybór, oprac. i przekł. Witold Nawrocki. – Warszawa : Verum, 1995. – 291 s.
4. GDY się serce roznamiętni... : satyrykon erotyczny z niespodziankami / wybór i przekł. Józef Waczków. – Warszawa : Czytelnik, 1993. – 206 s.
5. PRZYGODY dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej / przeł. Paweł Hulka-Laskowski. – Kraków : Zielona Sowa, 2004. – 550 s.
6. SPOŁECZNO-POLITYCZNA historia Partii Umiarkowanego Postępu (w Granicach Prawa) / posl. i przekł. Jacek Baluch. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2003. – 330 s.
7. SZCZĘŚLIWE gniazdko i inne humoreski / przekł. Stefan Dębski; [opowiadanie „Rozmowa z małym Miłą” / przeł. Agnieszka Barbara Dębska] – Kraków : Vis-a-Vis / Etiuda, 2004. – 269 s.
8. ZNIKNIĘCIE posta i inne opowiadania / przeł. Stefan Dębski, Helena Gruszczyńska-Dębska. – Kraków : Vis-a-Vis Etiuda ; Tarnów : Empol, 2004. – 439 s.

Daniela HODROVÁ

POD DWIEMA postaciami / posl. i przekł. Leszek Engelking. – Łódź : Fundacja Anima Tygiel Kultury, 2001. – 126 s. – (Biblioteka Tygla Kultury; t. 10)

Miroslav HOLUB

WIERSZE / wybór i posl. Leszek Engelking; przekł. Leszek Engelking, Marian Grześczak. – Izabelin : Świat Literacki, 1996. – 112 s.

Karel HOUBA

ZAWRÓT głowy / przeł. Emilia Witwicka. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1990. – 181 s.

Václav HRABĚ

[DWADZIEŚCIA siedem] 27 wierszy / wybór, posłowie i przekł. Wojciech Śmigieński. – Kraków : Miniatura, 2000. – 72 s. – (Biblioteka Poezji Czeskiej)

Miloš HROMÁDKA

KRAINA pogubionych skrzydeł = Krajina poztráčených křidel / przeł. Magdalena Krajewska, Małgorzata Starczewska. – Nowa Ruda : Komitet

Organizacyjny Polsko-Czeskich Dni Kultury Chrześcijańskiej, 2004. – 30 s.

Bohumil HRABAL

1. AUTE CZKO : ballada / przeł. Jakub Pacześniak. – Kraków : Znak, 2003. – 104 s. – (Proza – Znak)
2. BAMBINI di Praga / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Świat Literacki, 1995. – 142 s.
3. CZUŁY barbarzyńca : teksty pedagogiczne / przeł. Aleksander Kaczorowski. – Izabelin : Świat Literacki, 2003. – 128 s. – (Dzieła Wybrane Bohumila Hrabala)
4. DRYBLING Hidegkutiiego, czyli rozmowy z Hrabalem / rozm. przepr. László Szigeti; przeł. Aleksander Kaczorowski. – Izabelin : Świat Literacki, 2002. – 172 s.
5. EROTIKON : výbor z veršů = Erotyki : wybór wierszy / przeł. Wilhelm Przeczek, Lucyna Waszková. – Ústí nad Labem : Státní vědecká knihovna v Ústí nad Labem : Severočeský klub spisovatelů, 2000. – 85 s.
6. KAIN ; Bambino di Praga ; Jarmilka / przeł. Józef Waczków. – Izabelin : Świat Literacki, 1998. – 118 s. – (Dzieła Wybrane Bohumila Hrabala)
7. KIM jestem / przeł. Andrzej Sławomir Jagodziński. – Warszawa ; Gdańsk : CiS; Marabut, 1994. – 63 s.
8. LEGENDA o pięknej Julci i inne opowiadania / wybór i przekł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1990. – 147 s.
9. LEKCJE tańca dla starszych i zaawansowanych / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2003. – 87 s.
10. LEKCJE tańca dla starszych i zaawansowanych [Postrzyżyny ; Taka piękna żaloba ; Skarby świata całego] / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1991. – 590 s.
11. LISTY do Kwiecieńki / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Czytelnik, 2004. – 385 s.
12. MIASTECZKO, w którym czas się zatrzymał / przeł. Piotr Godlewski. – Izabelin : Świat Literacki, 2004. – 179 s.
13. NIC, tylko strach : listów do Kwiecieńki księga druga / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Autograf, 1994. – 136 s.
14. OBSŁUGIWAŁEM angielskiego króla / przeł. Jan Stachowski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001. – 198 s.
15. POCIĄGI pod specjalnym nadzorem ; Postrzyżyny / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Kraków : Mediasat Poland, [2004], 156 s. – (Kolekcja Gazety Wyborczej : XX wiek; t. 27)

16. POCIĄGI pod specjalnym nadzorem / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Izabelin : Świat Literacki, 2002. – 92 s.
17. POCIĄGI pod specjalnym nadzorem / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski ; Dwa głosy o Hrabalu – A. Czcibor-Piotrowski, Jerzy Pilch. – Katowice : Videograf II, 1997. – 92 s.
18. POSTRZYŻYNY / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Izabelin : Świat Literacki, 2001. – 134 s.
19. ROZPIRZONY bęben : opowieści wybrane / wybór i przekł. Józef Waczków. – Warszawa : Czytelnik, 2000. – 157 s.
20. SKARBY świata całego / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Izabelin : Świat Literacki, 2000. – 205 s. – (Dzieła Wybrane Bohumila Hrabala)
21. SPRZEDAM dom, w którym już nie chcę mieszkać / przeł. Janusz Anderman, Tadeusz Lis. – Izabelin : Świat Literacki, 1996. – 130 s. – (Dzieła Wybrane Bohumila Hrabala)
22. ŚWIĘTO przebiśniegu / przeł. Jan Stachowski. – Izabelin : Świat Literacki, 1997. – 199 s. – (Dzieła Wybrane Bohumila Hrabala)
23. TAKA piękna żaloba / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Izabelin : Świat Literacki, 1997. – 250 s. – (Dzieła Wybrane Bohumila Hrabala)
24. WESELA w domu / przeł. Piotr Godlewski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001. – 494 s.
25. ZACZAROWANY flet / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Przedświt, 1991. – 134 s.
26. ZBYT głośna samotność / przeł. Piotr Godlewski. – Izabelin : Świat Literacki, 2003. – 122 s.
27. ZBYT głośna samotność [Zbyt głośna samotność ; Adagio lamentoso] / przeł. Piotr Godlewski. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1993. – 100 s.

Ivan KLÍMA

1. ANI święci, ani anioły / przeł. Jan Stachowski. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2003. – 301 s.
2. PREMIER i anioł / przeł. Jan Stachowski. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2004. – 221 s.

Ladislav KLÍMA

JAK będzie po śmierci i inne opowiadania / wybór, oprac. i przekł. Leszek Engelking. – Gdańsk : Słowo / Obraz Terytoria, 2004. – 133 s.

Eda KRISEOVÁ

CO SIĘ zdarzyło... / przeł. Piotr Godlewski. – Warszawa : Twój Styl, 1999. – 290 s.

Marie KUBÁTOWÁ

LEGENDY o Karkonoszu i z Karkonoszy / przeł. Karina Kurkova. – Jelenia Góra : Muzeum Karkonoskie, 2005. – 197 s.

Pavel KOHOUT

1. KACICA / przeł. Józef Waczków. – Warszawa : Muza, 1995. – 493 s.
2. Z DZIENNIKA kontrrewolucjonisty / przeł. [z niem.] Gabriel Winkler. – Warszawa : Volumen, 1990. – 121 s.

Milan KUNDERA

1. KSIĘGA śmiechu i zapomnienia / przeł. Piotr Godlewski i Andrzej Jagodziński. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001. – 229 s.
2. KUBUŚ i jego pan : hołd w trzech aktach dla Denisa Diderota / przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2000. – 94 s.
3. NIEŚMIERTELNOŚĆ / przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2002. – 389 s.
4. NIEWIEDZA / przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2003. – 111 s.
5. NIEZNOŚNA lekkość bytu / przeł. Agnieszka Holland. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001. – 234 s.
6. POWOLNOŚĆ / przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1997. – 92 s.
7. ŚMIESZNE miłości / przeł. Emilia Witwicka. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001. – 197 s.
8. TOŻSAMOŚĆ / przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1998. – 107 s.
9. WALC pożegnalny / przeł. Piotr Godlewski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2001. – 198 s.
10. ŻART / przeł. Emilia Witwicka. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2003. – 231 s.
11. ŻYCIE jest gdzie indziej / przeł. Jacek Illg. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2002. – 255 s.

Arnošt LUSTIG

NIEKOCHANA : z dziennika siedemnastoletniej Perły Sch. / przeł. Jan Stachowski. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2004. – 202 s.

Petr MIKEŠ

DOM jest tam : wiersze wybrane / wybór i przekł. Leszek Engelking. – Kraków : Miniatura, 1991. – 47 s.

Irena OBERMANNOVÁ

DZIENNIK szalonej mężatki / przeł. Józef Waczków. – Warszawa : Veda, 2002. – 195 s.

Vladimír PÁRAL

DEKAMERON 2000 czyli Miłość w Pradze / przeł. Emilia Witwicka. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1994. – 315 s.

Ota PAVEL

1. JAK tała przemierzał Afrykę / przeł. Urszula Lisowska, Jan Stachowski. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2004. – 157 s.
2. ŚMIERĆ pięknych saren / przeł. Andrzej Czycibor-Piotrowski, Józef Waczków. – Warszawa : Muza, 1998. – 275 s.
3. ŚMIERĆ pięknych saren ; Jak spotkałem się z rybami / przeł. Andrzej Czycibor-Piotrowski, Józef Waczków. – Izabelin : Świat Literacki, 2004. – 217 s.

Halina PAWŁOWSKÁ

ZDESPEROWANE kobiety postępują desperacko / przeł. Józef Waczków. – Warszawa : W.A.B., 2005. – 134 s.

Jan PELC

...BĘDZIE gorzej / przeł. Jan Stachowski. – Bydgoszcz : Pomorze, 1993. – 198 s.

Jaroslav SEIFERT

1. BYĆ poetą : wybór liryków / wybór, wstęp i przekł. Józef Waczków. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1997. – 264 s.
2. ODLEWANIE dzwonów / wybór Adam Włodek; posł. Józef Waczków; przekł. Leszek Engelking [i in.]. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1990. – 487 s.

Jan SKÁCEL

GODZINA między psem a wilkiem / wybór i przekł. Józef Waczków. – Podkowa Leśna : Spółka Poetów; nakł. Andrzeja Sławomira Jagodzińskiego, 1991. – 52 s.

Josef ŠKVORECKÝ

1. BATALION czolgów / przeł. Andrzej Sławomir Jagodziński. – Sejny : Fundacja Pogranicze, 2004/5. – 310 s.
2. DWA morderstwa w moim dwoistym życiu / przeł. Piotr Godlewski. – Warszawa : Twój Styl, 2000. – 239 s.

3. FAJNY sezon / przeł. Piotr Godlewski. – Warszawa : Twój Styl, 1999. – 395 s.
4. HISTORIA Kukulki i inne opowiadania / przeł. Jan Stachowski. – Sejny : Pogranicze, 2003. – 205 s.
5. LWIĄTKO / przeł. Emilia Witwicka. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1992. – 366 s.
6. PRZYPADKI niefortunnego saksofonisty tenorowego / przeł. Aleksander Kaczorowski. – Izabelin : Świat Literacki, 1999. – 104 s.
7. POWRÓT porucznika Borówki : reakcyjna powieść kryminalna / przeł. Andrzej Czycibor-Piotrowski. – Warszawa : Przedświt, 1992. – 182 s.

Jan ŠMÍD

CZYSTE radości mojego życia / przeł. Emilia Witwicka. – Katowice : Książnica, 2004. – 274 s.

Lubomír TOMEK

MARY Person w szponach gangsterów / przeł. Antoni Kroh. – Warszawa : Czytelnik, 1990. – 302 s.

Václav V. TOŠOVSKÝ

PORWANIE na Krecie / przeł. Andrzej John. – Katowice : Śląsk, 1990. – 182 s.

Vlastimil TŘEŠŇÁK

1. TO, CO najistotniejsze o panu Moritzu : „happy weekend” / przeł. Piotr Godlewski. – Izabelin : Świat Literacki, 1996. – 151 s.
2. ROMULUS i Romus / przeł. Piotr Godlewski. – Izabelin : Świat Literacki, 1998. – 124 s.

Jáchym TOPOL

1. ANIOŁ / przeł. Marcin Babko. – Bytom : FA-art, 2002. – 125 s.
2. KOCHAM cię jak wariat / przeł. Anna Janyšková. – Podkowa Leśna : Oficyna Wydawnicza P.T. – Spółka Poetów, 1992. – 105 s.
3. SUPERMARKET bohaterów radzieckich / przeł. Leszek Engelking. – Wołowiec : Czarne, 2005. – 80 s.
4. SIOSTRA / przeł. Leszek Engelking. – Warszawa : W.A.B., 2002. – 616 s.
5. NOCNA praca / przeł. Leszek Engelking. – Warszawa : W.A.B., 2004. – 300 s.

Michal VIEWEGH

1. CUDOWNE lata pod psem / przeł. Romana Bielińska. – Izabelin : Świat Literacki, 2004. – 216 s.

2. WYCHOWANIE dziewcząt w Czechach / przeł. Jan Stachowski. – Izabelin : Świat Literacki, 2005. – 184 s.

Alena VOSTRÁ

ZANIM dojdzie do morderstwa / przeł. Cecylia Dmochowska. – Warszawa : Czytelnik, 1990. – 286 s.

Oldřich WENZL

SŁYSZĘ kroki ementalera : wybór wierszy / wybór, oprac. i przekł. Leszek Engelking. – Bydgoszcz : Świadectwo, 1996. – 110 s.

Ivan WERNISCH

1. CMENTARZ objazdowy / przeł. Leszek Engelking. – Kraków : Miniatura, [1991]. – 107 s.
2. PCHLI teatrzyk. T. 1 / wybór i przekł. Leszek Engelking. – Łódź : Fundacja Anima Tygiel Kultury, 2003. – 161 s.

Jan ZAHRADNÍČEK

ŚPIEW niedokończony : poezje wybrane / wybór, wstęp i przekł. Andrzej Babuchowski. – Warszawa : Pax, 1992. – 228 s.

II. Eseje, życiorysy, wspomnienia, przemówienia

1. BOHUMIL Hrabal / Monika Zgustová; przeł. Zofia Tarajło-Lipowska. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2000. – 251 s.
2. EUROPA Środkowa : anegdota i historia / Josef Kroutvor; przeł. Jan Stachowski. – Izabelin : Świat Literacki, 1998. – 119 s.
3. HRABAL, Kundera, Havel... : Antologia czeskiego eseju / oprac. Jacek Baluch. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2001. – 294 s.
4. KIM są Czesi? / Jan Patočka; wstęp i przekł. Jacek Baluch. – Kraków : Międzynarodowe Centrum Kultury, 1997. – 94 s.
5. KŁOPOTY na statku kosmicznym : eseje / Miroslav Holub; przeł. [z ang.] Hanna Pustuła, [z czes.] Leszek Engelking. – Izabelin : Świat Literacki, 1998. – 142 s.
6. PAMIĘTAM jedynie dni słoneczne : Bohumil Hrabal w fotografii / Bohumil Hrabal; przeł. Piotr Godlewski. – Izabelin : Świat Literacki, 1998. – 141 s.
7. PRZEMÓWIENIE Prezydenta Republiki Czeskiej Václava Havla na Uniwersytecie Warszawskim w dniu 10 marca 1998 roku / Václav Havel. – Warszawa : Uniwersytet Warszawski, 1998. – 22 s.

8. SZTUKA powieści : esej / Milan Kundera; przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 2004. – 142 s.
9. WSZYSTKIE uroki świata : przypadki i wspomnienia / Jaroslav Seifert; przeł. Jacek Bukowski, Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1991. – 554 s.
10. ZDRADZONE testamenty : esej / Milan Kundera; przeł. [z fr.] Marek Bieńczyk. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1996. – 250 s.

III. Literatura dla dzieci

1. NAJPIĘKNIEJSZE bajki o zwierzętach / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 2003. – 44 s.
2. NAJPIĘKNIEJSZE bajki o ludziach / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 2003. – 45 s.

Karel ČAPEK

WIELKA bajka kocia / przeł. Jitka Kisielevska. – Warszawa : Philip Wilson, 1997. – 94 s.

Václav ČTVRTEK

1. CYPISEK / przeł. Hanna Kostyrko. – Warszawa : Grafag, 1997. – 171 s.
2. RUMCAJS / przeł. Hanna Kostyrko. – Warszawa : Grafag, 1997. – 141 s.

Martina DRIJVEROVÁ

1. NIEDŹWIEDŹ Piotrek i jego przyjaciele / przeł. Joanna Figlewska. – Warszawa : Hubert, 2001. – 95 s.
2. WIEWIÓRKA Klara i jej przyjaciele / przeł. Joanna Figlewska. – Warszawa : Hubert ; Świat Książki, 2001. – 95 s.

Mirko HANÁK, Ljuba ŠTÍPLOVÁ

CO SOBIE zwierzęta opowiadają w nocy / przeł. Leon Kuciński. – Warszawa : Grafag, 1997. – 28 s.

František HRUBÍN

ZBŁĄKANE kurczątko / przeł. Leon Kuciński. – Warszawa : Grafag, 1998. – 12 s.

Miloš MACOUREK

BAJKI / przeł. Herman Grzeszczyk i Andrzej Kulikowski. – Gdańsk : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1991. – 103 s.

Kryštof MATOUŠ

1. FERDEK wśród rabusiów / przeł. Maria Marjańska-Czernik. – Warszawa : Grafag, 1999. – 31 s.
2. FERDEK i konik Chochlik / przeł. Maria Marjańska-Czernik. – Warszawa : Grafag, 1998. – 31 s.
3. FERDEK i kosmici / przeł. Maria Marjańska-Czernik. – Warszawa : Grafag, 1999. – 31 s.

Zdeněk MILER

1. DZIEŃ Krecika / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 1997. – 12 s.
2. KRECIK i rakieta / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 2000. – 47 s.

Zdeněk MILER, Hana DOSKOČILOVÁ

1. KRECIK i mama zajęczków / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 2002. – 54 s.
2. KRECIK i orzeł / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 1998. – 78 s.
3. KRECIK i parasol / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 2002. – 39 s.
4. KRECIK i telewizja / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 2004. – 47 s.
5. KRECIK i zielona gwiazda / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 1998. – 86 s.
6. KRECIK w zimie / przeł. Andrzej Czcibor-Piotrowski. – Warszawa : Grafag, 1998. – 67 s.

Zdeněk MILER, Josef Alois NOVOTNÝ

KRECIK w mieście / przeł. Leon Kuciński. – Warszawa : Grafag, 1997. – 79 s.

Alena MUNKOVÁ, Jiří MUNK

PSI żywot : Szczudlik i Bagietka / przeł. Hanna Kostyrko. – Warszawa : Grafag, 2001. – 61 s.

Božena NĚMCOVÁ

BAŠNIE czeskich dzieci / przeł. Halina Asmann. – Olsztyn : Pojezierze, 1990. – 226 s.

IV. Opracowania

1. CZECHY i Polska na szlakach ich kulturalnego rozwoju / red. Jadwiga Grell. – Kraków : Międzynarodowe Centrum Kultury, 1998. – 286 s.
2. CZESKIE odrodzenie narodowe i językowe / Teresa Zofia Orłoś. – Kraków : Wydawnictwo Oddziału Polskiej Akademii Nauk, 2000. – 85 s.
3. DZIEDZICTWO robota: współczesna czeska fantastyka naukowa / Joanna Czaplińska. – Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2001. – 185 s.
4. GRA w życie : opowieść o Bohumilu Hrabalu / Aleksander Kaczorowski. – Wołowiec : Czarne, 2004. – 184 s.
5. HUS na trybunie : tradycje narodowe w czeskiej powieści historycznej okresu realizmu socjalistycznego / Joanna Królak. – Warszawa : Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej Uniwersytetu Warszawskiego, 2004. – 160 s.
6. JĘZYK i literatura czeska u schyłku XX wieku / red. nauk. Mieczysław Balowski, Jiří Svoboda. – Wałbrzych: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej; Ostrava : Ostravská univerzita, Filozofická fakulta , 2001. – 408 s.
7. KSIĘGA Hrabala / Peter Esterházy; przeł. Justyna Goszczyńska. – Izabelin : Świat Literacki, 2003. – 144 s.
8. KWESTIA czeska : tożsamość narodowa, literatura i polityka : szkice i uwagi / Witold Nawrocki. – Piotrków Trybunalski : Wydawnictwo Filii Kieleckiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 2000. – 678 s.
9. LITERATURA piękna czeska i słowacka tłumaczona na język polski w latach 1981-1995 : [bibliografia] / oprac. Małgorzata Jamróz, Magdalena Tomecka. – Katowice : Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Katowicach, 1997. – 63 s.
10. LITERATURY zachodniosłowiańskie czasu przełomów 1890-1990. [T.] 2 Literatura czeska / red. Halina Janaszek-Ivaničková. – Katowice : Śląsk, 1999. – 841 s.
11. MĘCZENNIK czeskiej prawdy: Karel Havlíček Borovský / Zofia Tarajło-Lipowska. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000. – 151 s.
12. SZWEJKU i o nas / Antoni Kroh. – Nowy Sącz : Sądecka Oficyna Wydawnicza Wojewódzkiego Ośrodka Kultury, 1992. – 193 s.
13. SZWEJKU i o nas / Antoni Kroh. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2002. – 189 s.

14. ORODZENIE narodowe w Czechach i na Słowacji : księga ku czci profesora Zdzisława Niedzieli / red. Halina Mieczkowska, Teresa Zofia Orłoś. – Kraków : Wydawnictwo UJ, 1999. – 273 s.
15. POEZJA i myśl : problem refleksji w czeskiej poezji międzywojennej / Józef Zarek. – Katowice : UŚ, 1993. – 116 s.
16. POLSKO-ČESKÉ sousedství v rozvoji jazyka a literatury / red. Teresa Zofia Orłoś, Jiří Damborský. – Wrocław : Centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych UW : [Tinta], 1997. – 149 s.
17. PORADNIK praktycznego szwejkologa czyli 500 x [pięćset razy] o Haszku i Szwejku / Herman Grzeszczyk. – Warszawa : Pulsar, 1994. – 89 s.
18. POSTMODERNISTYCZNY kod a problem tzw. reprezentacji w literaturach zachodniosłowiańskich / Halina Janaszek-Ivaničková. – Warszawa : [b.w.], 1998. – 175 s.
19. PRASKI elementarz / Aleksander Kaczorowski. – Wołowiec : Czarne, 2001. – 79 s.
20. SŁAWNI i zapomniani : studia z literatury czeskiej i słowackiej / Joanna Goszczyńska. – Warszawa : Uniwersytet Warszawski. Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej, 2004. – 160 s.
21. SŁOWIAŃSKIE paralele : Jiří Orten i Krzysztof Kamil Baczyński : z zagadnień semantyki języka poetyckiego / Mieczysław Balowski. – Ostrava : Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2000. – 261 s.
22. STUDIA bohemistyczne / Teresa Zofia Orłoś. Cz. 1-2. – Kraków : Universitas, 1992. – 2 cz. (196; 155 s.)
23. SURREALIZM, underground, postmodernizm : szkice o literaturze czeskiej / Leszek Engelking. – Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2001. – 160 s.
24. W KRĘGU powieści Milana Kundery / Jacek Illg. – Kraków : Universitas, 1992. – 201 s.
25. UROCZYSTOŚĆ nadania tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Warszawskiego Václavowi Havlowi : 12 października 2004 roku / Václav Havel. – Warszawa : Biuro Informacji i Promocji Uniwersytetu Warszawskiego, 2004. – 28 s.
26. WOKÓŁ Szwejka : opowieść w 26 odsłonach o postaci dobrego wojaka Szwejka w polskim teatrze : V Letnie Spotkania ze Sztuką w Radziejowicach „Dźwięk Słowo Barwa” / [zespół red. Kazimierz Mardoń i in.]. – Radziejowice : Fundacja im. Józefa Chelmońskiego ; [Kozerki] : Primum, 2001. – 127 s.
27. WY MNIE jeszcze nie znacie czyli Prawie wszystko o Szwejku / Leszek Mazan. – Wyd. 2 rozsz. – Kraków : Anabasis, 2003. – 568 s.

V. *Czasopismo naukowe*

1. BOHEMISTYKA / red. nacz. Mieczysław Bałowski. – Wałbrzych : [b.w.], 2001. –

Andrzej Dudziak

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

P R A W A C Z Ł O W I E K A

Prawa człowieka to prawa związane z ludzką naturą, niezbywalne, wynikające z faktu bycia człowiekiem. Należą do nich m.in. prawo do życia, wolności, godności.

W historii ludzkości nawiązania do praw człowieka znajdujemy już w grecko-rzymskich koncepcjach prawa naturalnego. Według Kościoła katolickiego prawa te wywodzą się z prawa naturalnego danego przez Stwórcę. Powstała w 1215 roku angielska Wielka Karta Swobód jest pierwszym dokumentem podnoszącym prawa naturalne i zarazem formą sprzeciwu wobec władzy absolutnej. Do nienaruszalnych praw, nadanych przez Boga, odwoływała się Deklaracja Niepodległości z 1776 roku, w której podkreślono równość osób, prawo do życia, wolności i swobodnego zabiegania o szczęście. Prawa człowieka wymienia także francuska Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela z 1789 roku.

Bolesne wydarzenia II wojny światowej, swoista inwazja barbarzyństwa, stały się impulsem do opracowania jakiejś formy zabezpieczenia przed odrodzeniem faszyzmu, rządami autorytarnymi pochodzącymi z wyboru (jak władza Hitlera) i popełniającymi zbrodnie w imię większości. Przyszły porządek prawny miał być oparty o zasadę praw człowieka wymienionych w dokumentach założycielskich ONZ. Pracę nad owym dokumentem utrudniała sytuacja w poszczególnych mocarstwach. Rosja Radziecka ukrywała lagry, Wielka Brytania i Francja prowadziły kolonie a w USA występował rasizm. Ostatecznie przy zdecydowanej postawie Chin i doniosłym wkładzie Kuby, Panamy i Chile, wspieranych przez zachodnich intelektualistów, 10 grudnia 1948 roku ONZ uchwaliła Powszechną Deklarację Praw Człowieka. W 1966 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło dwa paktu: Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych

i Kulturalnych. Weszły one w życie dziesięć lat później. W odróżnieniu od Deklaracji z 1948 roku miały moc wiążącą.

Państwa demokratyczne skupione w Radzie Europy uchwaliły Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (4 grudnia 1950 roku). Dokument ten był dla członków Rady Europy prawnym zobowiązaniem. Powołano także instytucje czuwające nad jego przestrzeganiem. Od przystąpienia do Rady Europy w 1991 roku Konwencja ta obowiązuje również Polskę.

Tematyka praw człowieka była szczególnie popularna w latach siedemdziesiątych XX wieku, kiedy USA prowadziły tzw. politykę praw człowieka wspierając w ten sposób procesy demokratyzacji m.in. opozycję w Polsce.

Wcześniej wymienione dokumenty mogą być podstawą do interwencji humanitarnej (np. w Kosowie na Bałkanach). Bywa jednak, że stają się one przyczyną nadużyć czy inspiracją do postawy roszczeniowej wobec państwa. Ciągłe trwają spory o granice między wolnością, tolerancją a ochroną społeczeństwa przed niepożądanymi zachowaniami. Coraz częściej podnosi się konieczność przeformułowania międzynarodowych dokumentów, dokonania bilansu zalet i wad obowiązującego systemu ochrony prawa.

W trzydziestą rocznicę ratyfikowania przez Polskę (3 marca 1977) Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, w Europejskim Roku Równości Szans dla Wszystkich Osób przypominamy rolę praw człowieka w dziejach. Prezentowane zestawienie jest wyborem pozycji zwartych (od 1994 roku) i artykułów (od 1996 roku). Zebrany materiał podzielono na kilka części. Pierwsza z nich zawiera opracowania ogólne. Kolejne części gromadzą dokumenty o prawach człowieka i ich omówienia, publikacje o ochronie praw człowieka, stanowisko Kościoła katolickiego. W dalszych rozdziałach poruszane są problemy bioetyczne oraz przypadki drastycznego łamania praw człowieka.

Niniejsze zestawienie jest uzupełnieniem tematu „Prawa człowieka” poruszonego w „Poradniku Bibliograficzno-Metodycznym” 1994, nr 4, s. 13-19.

I. Opracowania ogólne

a. Pozycje zwarte

1. JEDNOSTKA – jej prawa człowieka / Adam Łopatka. – Warszawa : Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego. Oficyna Wydawnicza, 2002. – 242 s.
2. MIĘDZYNARODOWE prawo praw człowieka : zarys / Adam Łopatka. – Warszawa : Wyższa Szkoła Handlu i Prawa, 1998. – 261 s.

3. POTRZEBY ludzkie a prawa człowieka / Piotr Kowalski; Polska Akademia Nauk. Instytut Państwa i Prawa. – Wrocław [i in.] : Zakład Narod. im. Ossolińskich, 1989. – 203 s.
4. PRAWA człowieka czyli „Okruczy życia” w demokracji / Jean-Bernard Marie. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka : „Exit”, 1994. – 65 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
5. PRAWA człowieka : geneza, koncepcje, ochrona / pod red. Bogusława Banaszaka. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1993. – 178 s. – (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 1588)
6. PRAWA człowieka : mikroteaurus / oprac. Ewa Chmielewska-Gorczyca; Biblioteka Sejmowa. – Warszawa : Wydaw. Sejmowe, 1998. – 89 s.
Stanowi część Tezaurusu prawa STEBIS.
7. PRAWA człowieka : poradnik nauczyciela : praca zbiorowa / pod red. Katarzyny Koszewskiej; [aut. publ. Bogna Chmielewska i in.]. – Warszawa : Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2002. – 318 s. : il., mapa
8. PRAWA człowieka : prawo, instytucje, stosunki międzynarodowe / Roman Kuźniar; Fundacja Studiów Międzynarodowych. – Wyd. 3 uzup. – Warszawa : „Scholar”, 2004. – 519 s.
Zawiera także wybór dokumentów międzynarodowych dotyczących praw człowieka.
9. PRAWA człowieka : wprowadzenie : wybór źródeł / [oprac.] Krzysztof Motyka. – Wyd. 4 rozsz. – Lublin : „Verba”, 2004. – 420 s.
10. PRAWA człowieka : wybór. T. 1 / wybór i oprac. Artur Paszko. – Kraków : Wojewódzka Biblioteka Publiczna : nakł. Korporacji Samorządowej im. Józefa Dietla, 2005. – 220 s. – (Bibliotheca / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie; 6) ; (Wybory Tekstów / Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie; nr 1)
11. PRAWA człowieka : zarys wykładu / Joanna Hołda [i in.]. – Kraków : „Zakamycze”, 2004. – 171 s. – (Seria Akademicka)
12. PRAWA człowieka : zestawienie bibliograficzne / [oprac. Michał Stankiewicz]. – Łódź : Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marszałka J. Piłsudskiego, 1998. – 47 s. – (Prace Bibliograficzne i Metodyczne WiMBP w Łodzi; 6)
13. PRAWO do wolności myśli, sumienia i religii / Adam Łopatka; Fundacja Promocji Prawa Europejskiego. – Warszawa : „Scholar”, 1995. – 86 s.
14. SZKOŁA Praw Człowieka : teksty wykładów / Helsińska Fundacja Praw Człowieka. – Warszawa : HFPC : „Exit”, 1996. – 416 s.

15. SZKOŁA Praw Człowieka : teksty wykładów / [oprac. red. Ewa Łabęcka]; Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Z. 1-5. – Warszawa : HFPC : „Exit”, 1998. – 5 z. (97; 88; 121; 175; 235 s.)

b. Artykuły

1. ANI utopia, ani fikcja prawna : o pojmowaniu wolności i praw człowieka / Leszek Wiśniewski // *Rzeczpospolita*. – 2002, nr 259, s. C3
2. CHARAKTER i zakres ochrony praw człowieka we wspólnotowym systemie prawnym / Jarosław Sozański // *Wiek XXI*. – 2001, nr 2, s. 85-101
3. CZY zmierzch praw człowieka? / Wiktor Osiatyński // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 284, s. 12-13
4. DEMOKRATYCZNE państwo prawa / Krzysztof Nagrodzki. – Cz. 1-2 // *Nowa Myśl Pol.* – 2003, nr 41, s. 13; nr 42, s. 13
5. DWIE cywilizacje – dwa systemy wartości, dwie wizje praw człowieka / Marta Kosmała // *Azja-Pacyfik*. – 2004, t. 7, s. 25-46
6. DUCH utopii : debata o prawach człowieka / Bogusław Wolniewicz // *Rzeczpospolita*. – 2002, nr 215, s. A7
7. DYKTATORZY i humaniści : prawa człowieka / Sebastian Sykuna // *Prawo i Życie*. – 2000, nr 10, s. 45-48
8. EFEKT Sieci / Alden M. Hayashi // *Świat Nauki*. – 1999, nr 3, s. 8-9
Internet a polityka.
9. EWOLUCJA interpretacji międzynarodowo chronionych praw człowieka : w pięćdziesięciolecie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka / Tadeusz K[arol] Jasudowicz // *Ethos*. – 1999, nr 1/2, s. 213-239
10. GLOBALIZACJA a prawa człowieka / Marek Czachorowski // *Człow. w Kult.* – 2002, nr 14, s. 55-68
11. „GRAMATYKA” prawa naturalnego w Roku Praw Człowieka / Stefano Fontana // *Społeczństwo*. – 1998, nr 3, s. 427-433
12. JAKIE prawa przysługują bezwzględnie wszystkim ludziom? / Artur Niemira // *Katecheta*. – 2004, nr 5, s. 53-55
Stanowisko Kościoła.
13. KRÓTKA historia praw człowieka / Wiktor Osiatyński // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 50, s. 1, 9
50-lecie uchwalenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.
14. KILKA refleksji i jeden postulat / Michał Kozłowski // *Bez Dogmatu*. – 2000, nr 46, s. 15-16
15. LIBERAL komunitarianinem? : prawa jednostki, wymogi wspólnoty / Rafał Pankowski // *Społ. Otwarte*. – 1996, nr 6, s. 23-26

16. MIĘDZY liberalizmem a fundamentalizmem : prawa człowieka / Andrzej Redelbach // *Prawo i Życie*. – 2001, nr 5, s. 24-25
17. NIEDOSKONAŁE prawa a prawo naturalne / Krzysztof Wroczyński // *Ethos*. – 2003, nr 1/2, s. 40-48
18. O PRAWACH człowieka i bibliotekach na konferencji UNESCO i UNAL we Florencji / Anna Praszyńska // *Bibliotekarz*. – 1999, [nr] 4, s. 30-32

Konferencja nt. „Prawo do informacji – zaawansowane technologie i ich wykorzystanie na rzecz porozumienia i pokoju”.

19. O PRAWACH człowieka / Grzegorz Leopold Seidler // *Transformacje*. – 1995/96, nr 1/2, s. 71-74
20. O ŹRÓDŁACH treści praw człowieka / Krzysztof Wroczyński // *Człow. w Kult.* – 1998, nr 11, s. 161-176
21. PIĘKNA nieznajoma : Europejska Konwencja Praw Człowieka / Krzysztof Burnetko // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 2, s. 3
22. PO CO nam prawa człowieka / Leszek Kołakowski // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 250, s. 11-13
23. POLITYCZNE pytania o człowieka / Zbigniew Brzeziński; rozm. przepr. Krzysztof Burnetko, Jarosław Makowski // *Tyg. Powsz.* – 2000, nr 32, s. 1, 9
24. POST Christum... / Witold Adamczewski, Bogusław Trzeciak // *Pałestra*. – 1999/2000, nr 12/1, s. 10-15
25. PRAWA człowieka a globalizacja / Radosław S. Czarnecki // *Dziś*. – 2004, nr 7, s. 114-120
26. PRAWA człowieka a wymiar sprawiedliwości / Andrzej Redelbach // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 14, s. 12-14
27. PRAWA człowieka – fakt realny czy subiektywne odczucie jednostek? / Julia Maria Jaskólska // *Człow. w Kult.* – 2000, nr 13, s. 127-136
28. PRAWA człowieka i bunt kobiet / Bronisław Baczko // *Res Pub. Nowa*. – 2003, nr 7, s. 87-103

Okoliczności podpisania przez Ludwika XVI Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela w 1789 r.

29. PRAWA człowieka – ideał i rzeczywistość / Adam Zieliński // *Pałestra*. – 2000, nr 11/12, s. 117-125
30. PRAWA nie wystarczą / Tomasz Wiścicki // *Więź*. – 2000, nr 10, s. 20-22

Karta Powinności Człowieka.

31. PRAWA człowieka : podstawa czy wyzwanie dla współczesnego prawa stanowionego? / Andrzej Szostek // *Rejent*. – 2001, nr 2, s. 30-46

32. PRAWA człowieka, rozum i uczucia / Richard Rorty // *O d r a .* – 2005, nr 2, s. 53-62
33. PRAWA człowieka w rodzinie, prawa rodziny i ich ochrona / Franciszek Janusz Mazurek // *S p o ł e c z e ń s t w o .* – 2005, nr 1, s. 81-116
34. PRAWA człowieka wobec wyzwań XXI wieku / Janusz Symonides // *S t o s u n . M i ę d z y n a r .* – 2002, nr 1/2, s. 7-19
35. PRAWO naturalne i prawo pozytywne jako podstawa konstytucyjnych praw człowieka / Piotr Tuleja // *E t h o s .* – 1999, nr 1/2, s. 200-212
36. PRAWO naturalne (prawa człowieka) a prawo stanowione : uwagi etyka [ref.] / Andrzej Szostek // *E t h o s .* – 1999, nr 1/2, s. 159-172
37. PRZYRODZONA godność osoby ludzkiej podstawą praw człowieka w porządku międzynarodowym i konstytucyjnym / Józef Krukowski // *E t h o s .* – 1999, nr 1/2, s. 191-199
38. PRZYSZŁOŚĆ praw człowieka / Wiktor Osiatyński // *T y g . P o w s z .* – 1999, nr 1, s. 5
39. REFORMA traktatowego systemu ochrony praw człowieka / Roman Wieruszewski // *S p r . M i ę d z y n a r .* – 2003, nr 3, s. 36-61
40. REWOLUCJA praw człowieka / Maciej Zięba // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 2003, nr 114, s. A10
41. ROZWÓJ idei praw człowieka / Stanisław Pamuła // *H o m o D e i .* – 1995, nr 4, s. 59-66
42. STREFA ochrony : debata o prawach człowieka / Ewa Łętowska // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 2002, nr 215, s. A7
43. SUWERENNOŚĆ czy prawa człowieka? / Jerzy Kranz // *T y g . P o w s z .* – 1999, nr 46, s. 1, 3
44. SUWERENNOŚĆ i prawa człowieka : Narody Zjednoczone w XXI wieku [ref.] / Bronisław Geremek // *S p r . M i ę d z y n a r .* – 1999, nr 4, s. 5-14
45. ŚWIĘTE prawa człowieka / Kofi A. Annan // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 2000, nr 253, s. A8
46. TERAŻNIEJSZOŚĆ i przyszłość praw człowieka / Vittorio Possenti // *S p o ł e c z e ń s t w o .* – 2003, nr 1, s. 46-63
47. UWARUNKOWANIA realizacji koncepcji uniwersalizmu praw człowieka / Katarzyna Barcikowska-Gruchalska // *S p r . M i ę d z y n a r .* – 2003, nr 3, s. 62-87
48. W OBRONIE człowieczeństwa : nowy, międzynarodowy consensus – interwencja humanitarna / Dorota Garstka // *P r a w o i Ż y c i e .* – 2000, nr 4, s. 28-32
49. WKŁAD Polaków w kształtowanie się prawa narodów / Stanisław Wielgus. – *Fragm. referatu // C y w i l i z a c j a .* – 2004, nr 8, s. 65-75

50. WOLNOŚĆ a prawa człowieka w postmodernistycznej kulturze końca XX wieku / Józef Zabielski // *Życie i Myśl*. – 1997, nr 3, s. 25-34
51. WOLNOŚĆ, prawa człowieka i złudzenia libertarianizmu / Rob Buitenveg // *Bez Dogmatu*. – 2003, nr 55, s. 10-12
52. WSPÓŁCZESNE wyzwania wobec praw człowieka / Zdzisław Kędzia // *Spr. Międzynar.* – 2003, nr 3, s. 5-35
53. ZANIM powstały lagry i kacety / Waldemar Wojnar // *Mówią Wieki*. – 2005, nr 04, s. 36-41
54. ŹRÓDŁA gwarancji wolności religijnej / Bogusław Trzeciak // *Prz. Powsz.* – 1996, nr 12, s. 287-300

II. Omówienia i dokumenty

A. Świat

a. Pozycje zwarte

1. MIĘDZYNARODOWY Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych przyjęty i otwarty do podpisu, ratyfikacji i przystąpienia rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ [Organizacji Narodów Zjednoczonych] 2200 A (XXI) w dniu 16 grudnia 1966 roku / [red. Wiesława Zaniewska-Orchowska]. – Warszawa : „Bellona”, 1990. – 13 s.
2. POWSZECHNA Deklaracja Praw Człowieka. – Warszawa : Biuro Informacji ONZ [Organizacji Narodów Zjednoczonych] : przy współpr. Polskiego Towarzystwa Przyjaciół ONZ, 1989. – 16 s.
3. POWSZECHNA Deklaracja Praw Człowieka : materiały sesji zorganizowanej w Toruniu w dniu 24 października 1998 r. / pod red. Bożeny Gronowskiej; Kuria Diecezjalna w Toruniu, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. – Toruń : TNT, 1999. – 39 s., [4] s. tabl. kolor. : fot.
4. PRAWA człowieka : dokumenty międzynarodowe / przekł. i oprac. Bożena Gronowska, Tadeusz Jasudowicz, Cezary Mik. – [Wyd. 3 – (dodr.)]. – Toruń : „Comer”, 1996. – 376 s.
5. PRAWA człowieka w edukacji : Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, Konwencja o Prawach Dziecka, Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Socjalnych i Kulturalnych / [do dr. przygot. Dobiesław Barczyński]; Poradnia Młodzieżowa – Zespół Obrony Praw Dziecka. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze. – [Wyd. 2 uzup.]. – Zielona Góra : PMZOPDODN, 1994. – 121 s.

6. PRAWA człowieka : wybór dokumentów międzynarodowych / oprac. i przekł. Bożena Gronowska, Tadeusz Jasudowicz, Cezary Mik. – Toruń : Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”, 1999. – 251 s.

b. Artykuły

1. HIPOKRYZJA ONZ [skrót przem.] / Jesse Helms; oprac. Tomasz Włoddek // *G a z . P o l .* – 2003, nr 25, s. 19-20
2. KOMITET przeciw dyskryminacji / Roman Wieruszewski // *R z e c z p o s p o l i t a .* – 2004, nr 186, s. C3
81. sesja Komitetu Praw Człowieka ONZ.
3. OSTATNIA krucjata : półwiecze Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka [korespondencja z Genewy] / Roman Kuźniar // *T y g . P o w s z .* – 1998, nr 14, s. 1, 4
Doroczna sesja Komisji Praw Człowieka ONZ.
4. PIĘĆDZIESIĄT lat minęło : Powszechna Deklaracja Praw Człowieka i jej credo / Krzysztof Motyka // *P r a w o i Ż y c i e .* – 1998, nr 39, s. 46-47
5. PRAWA człowieka w Karcie NZ i w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka / Krzysztof Drzewicki // *S p r . M i ę d z y n a r .* – 1998, nr 3, s. 9-24
6. PORZĄDEK prawny – rzeczywistość czy fikcja? / Mieczysław Albert Krapiec // *C z ł o w . w K u l t .* – 1998, nr 11, s. 15-26
Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
7. POWODY i okoliczności proklamowania Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka / Julia Jaskólska // *C z ł o w . w K u l t .* – 1998, nr 11, s. 27-48
8. POWSZECHNA Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 roku // *C z ł o w . w K u l t .* – 1998, nr 11, s. 7-14
9. PRAWA człowieka w cywilizacji hipotetycznej / Piotr Mazurkiewicz // *S p o ł e c z e ń s t w o .* – 1998, nr 2, s. 317-329
10. TREŚĆ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka / Julia Jaskólska // *C z ł o w . w K u l t .* – 1998, nr 11, s. 49-97

B. Unia Europejska

a. Pozycje zwarte

1. CZŁOWIEK a tożsamość w procesie integracji Europy : materiały III Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka, Olsztyn 29-30 maja 2003 r. / pod red. Bronisława Sitka [i in.]. – Olsztyn : Wydaw. UWM, 2004. – 602 s. : mapa, tab., wykr.

2. DOKUMENT Spotkania Kopenhaskiego Konferencji w sprawie ludzkiego wymiaru KBWE [Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy Europejskiej]. – Warszawa : „Format AB” : na zlec. Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, 1991. – 50 s.
3. EUROPEJSKA Konwencja Praw Człowieka : podstawowe dokumenty / wybór i oprac. Anna Michalska. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka : „Exit”, 1995. – 169 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
4. EUROPEJSKA Konwencja Praw Człowieka : podstawowe dokumenty / wybór i oprac. Marek Antoni Nowicki. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka : „Exit”, 1998. – 99 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
5. EUROPEJSKA konwencja praw człowieka / wybór i oprac. Marek Antoni Nowicki. – Wyd. 4, stan prawny na 1 stycznia 2006 r. – Warszawa : Kantor Wydawniczy Zakamycze, 2006. – 166 s.
6. EUROPEJSKA konwencja praw człowieka ze skorowidzem / wprowadzenie Piotr Hofmański. Stan prawny na 15 kwietnia 1997 r. – Kraków : „Zakamycze”, 1997. – 178 s. – (Na Każdą Kieszeń)
7. EUROPEJSKIE standardy ochrony praw człowieka / Jarosław Sozański. – Warszawa : Wydaw. Biura Badań Strategicznych PWSBiA, 2004. – 294 s. – (Rozprawy i Monografie / [Prywatna Wyższa Szkoła Businessu i Administracji]; 2)
8. EUROPEJSKIE standardy praw człowieka i warunków pracy / Anna Cierniak-Emerych. – Wrocław : „I-Bis”, 2005. – 114 s. – (Monografie / Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu)
9. EUROPYTANIA : Unia Europejska a prawa człowieka / Marek Czachowski. – Lublin : Fundacja Rozwoju Kultury Polskiej, 2003. – 203 s.
10. KARTA Praw Podstawowych a przestrzeganie praw człowieka przez instytucje Unii Europejskiej / Klara Kańska. – Warszawa : PSPE, 2003. – 62 s. – (Zeszyt Naukowy / Podyplomowe Studium Prawa Europejskiego. Wydział Prawa i Administracji. Uniwersytet Warszawski; nr 4/2003)
11. KARTA Praw Podstawowych Unii Europejskiej : tekst karty : stanowisko Rady Doradczej do spraw Praw Człowieka przy Ministrze Spraw Zagranicznych / wprowadzenie Władysław Bartoszewski. – Warszawa : Ministerstwo Spraw Zagranicznych, 2001. – 65 s.
12. KARTA Podstawowych Praw Unii Europejskiej / [red. Joanna Skóra]. – Kraków : „Zakamycze”, 2002. – 105 s.
13. KARTA praw podstawowych Unii Europejskiej : tekst z objaśnieniami Sekretariatu Konwencji / wpraw. i tł. Marek Antoni Nowicki. – Wyd. 2,

- stan prawny na 1 czerwca 2003 r. – Kraków : „Zakamycze”, 2003. – 115 s. – (Na Każdą Kieszeń)
14. KARTA Praw Podstawowych Unii Europejskiej / Filip Jasiński. – Warszawa : „ABC”, 2003. – 353 s.
 15. KARTA praw podstawowych z komentarzem / Stefan Hambura, Mariusz Muszyński. – Bielsko-Biała : „Studio Sto”, 2001. – 252 s. – (Dokumenty Europejskie; t. 3)
 16. KOMITET Praw Człowieka : kompetencje, funkcjonowanie, orzecznictwo / Anna Michalska. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka : „Exit”, 1994. – 235 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
 17. KONCEPCJA normatywna europejskiego prawa praw człowieka / Cezary Mik. – Toruń : „Comer”, 1994. – 316 s.
 18. KONWENCJA Europejska o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolnościach / Frédéric Sudre. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka, 1993. – 87 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
 19. KONWENCJA o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności / Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka, 1991. – 40 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
 20. KULTURA i tożsamość europejska : duchowy fundament integracji naszego kontynentu / [koncepcja i red. Jürgen Wahl; Fundacja im. Roberta Schumana]. – Gliwice : „Wokół Nas”, 2001. – 78 s. : il. – (Europejska Dokumentacja; 2)
 21. NATURA praw człowieka : strasburskie standardy ich ochrony / Andrzej Redelbach. – Toruń : Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”, 2001. – 399 s.
 22. OCHRONA praw człowieka w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej / Renata Sonnenfeld. – Warszawa : PISM, 1993. – 18 s. – (Materiały zespołu ekspertyz prawnych; nr 2); (Studia i Materiały / Polski Instytut Spraw Międzynarodowych; 51)
 23. PRAWA człowieka w systemach prawnych Wspólnot i Unii Europejskiej / Jarosław Sozański. – Warszawa ; Poznań : Polskie Wydawnictwo Prawnicze Iuris, 2005. – 370 s. – (Unia Europejska)
 24. PRAWA ekonomiczne, socjalne i kulturalne / Barbara Zawadzka. – Warszawa : Wydaw. Sejmowe : Kancelaria Sejmu, 1996. – 99 s. – (Prawa i Wolności)
 25. PRAWA i wolności człowieka w systemie Rady Europy / wybór i oprac. Beata Bocian, Maria Ożóg-Radew. – Siedlice : Wydaw. Akademii Podlaskiej, 2004. – 203 s. – (Biblioteka Praw i Wolności Człowieka; 2); (Z Prac Katedry Edukacji, Praw i Wolności Człowieka Instytutu Pedagogiki Akademii Podlaskiej)

26. PRAWA zasadnicze a prawa człowieka we współczesnym systemie prawnym / Jarosław Sozański. – Warszawa ; Poznań : „Iuris”, 2003. – 342 s. – (Unia Europejska. Prawa Człowieka w Unii Europejskiej)
27. SŁOWNIK Europejskiej Konwencji Praw Człowieka : angielsko-francusko-polski, z objaśnieniami, z indeksem hasel francuskich i polskich / Marek Antoni Nowicki. – Wyd. 2 rozsz. – Kraków : „Zakamycze”, 2004. – 394 s.
28. TRAKTAT o Unii Europejskiej z komentarzem. Supl. 1, Karta Praw Podstawowych / Stefan Hamburga, Mariusz Muszyński. – Bielsko-Biala : „Studio Sto”, 2001. – 31 s. – (Dokumenty Europejskie)

b. Artykuły

1. EUROPEJSKA Konwencja Praw Człowieka / Marek Antoni Nowicki // *Pałestra*. – 1999, nr 1/2, s. 95-99
2. EUROPEJSKA Konwencja Praw Człowieka – zakaz dyskryminacji / Marek Antoni Nowicki // *Pałestra*. – 1999, nr 11, s. 73-87
3. EUROPEJSKI Trybunał Praw Człowieka : historia i działalność / Andrzej Rzepliński. – Cz. 1-2 // *Prok. i Prawo*. – 1995, nr 10, s. 127-131
4. EUROPRZYWOITKA / Agnieszka Mazurczyk // *Polityka*. – 2005, nr 19, s. 52-55
5. GODNOŚĆ człowieka : fundament wartości europejskich / Aniela Dylus // *Teologia i Człowiek*. – 2004, nr 3, s. 9-18
6. INTEGRACJA europejska : tworzenie wspólnej przestrzeni ochrony praw człowieka w ramach Unii Europejskiej / Bogusława Bednarczyk // *Państ. i Społ.* – 2001, nr 1, s. 43-57
7. KARTA Praw Podstawowych Unii Europejskiej / Stefan Hamburga // *Prz. Sejm.* – 2004, nr 2, s. 95-104
8. KARTY Społeczne Rady Europy / Andrzej Świątkowski // *Państ. i Prawo*. – 2003, z. 8, s. 36-45
9. KONCEPCJA i interpretacja praw człowieka w Europie i Azji : konflikt wartości / Bożena Drzewicka // *Studia Europejskie* (Gdynia). – 2004, t. 13, s. 117-132
10. KOMISARZ Praw Człowieka Rady Europy – nowa instytucja międzynarodowej ochrony praw / Jerzy Jaskiernia // *Państ. i Prawo*. – 1999, z. 11, s. 3-17
11. LUDZKI wymiar w działalności misji KBWE/OBWE / Agnieszka Bieńczyk // *Spr. Międzynar.* – 2000, nr 4, s. 87-117
12. NA STRAŻY praw człowieka / Katarzyna Śliwa // *Tyg. Solid.* – 2005, nr 20, s. 10-11

13. NOWY totalitaryzm : Karta Podstawowych Praw Unii Europejskiej / Roberto de Mattei // *Cywilizacja*. – 2003, nr 4/5, s. 83-88
14. OBYWATEL Europejczyk : eurokonstytucja / Jolanta Kroner // *Rzeczpospolita*. – 2004, nr 132, s. C3
15. OCHRONA praw człowieka w jednoczącej się Europie [ref.] / Mariusz Heler // *Państwo i Społ.* – 2003, nr 4, s. 171-175
16. OD GÓRY masła do Karty Praw Podstawowych : co Polak Europejski wiedzieć musi lub wiedzieć powinien / Stefan Hambura, Mariusz Muszyński // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 197, s. C3
17. PRAWA człowieka w Karcie Praw Podstawowych i ich miejsce w projekcie konstytucyjnym zjednoczonej Europy / Agnieszka Wedel // *Świat Idei i Polityki*. – 2005, t. 5, s. 73-84
18. UNIA Europejska i prawa człowieka / Jean-Luc Chabot // *Społeczność*. – 2001, nr 1, s. 27-43
19. RENESANS praw społecznych człowieka w Unii Europejskiej / Franciszek Janusz Mazurek // *Życie i Myśl*. – 1999, nr 1, s. 16-31
20. RÓWNI i równiejsi / Beata Bociąg // *Prawo i Życie*. – 1999, nr 1, s. 6-9
Ratyfikowanie przez Polskę Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.
21. SWOBODA wypowiedzi artystycznej w myśl orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka / Anna Maślaczyńska // *Czas Kult.* – 2003, nr 2/3, s. 28-34
22. ŚWIAT wartości w supermarkecie europejskim / Bożena Drzewicka // *Studia Europejskie* (Gdynia). – 2005, t. 14, s. 39-54
23. W OBRONIE praw człowieka / Gérard Stoudmann // *Rzeczpospolita*. – 2000, nr 178, s. A9
25-lecie podpisania przez OBWE Aktu Końcowego z Helsinek.
24. WSPÓLNA Europa : tożsamość myśli i idei / Marek Safjan // *Prawo i Życie*. – 2001, nr 7, s. 16-21

C. Polska

1. GRANICE ingerencji ustawodawczej w sferę praw człowieka w Konstytucji RP / Krzysztof Wojtyczek. – Kraków : „Zakamycze”, 1999. – 295 s.
2. DOKUMENTY uczestników Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela w Polsce 1977-1981 / wstęp i oprac. Grzegorz Waligóra; wpraw. Tomasz Gaśowski. – Kraków : Księgarnia Akademicka; Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, 2005. – XX, 459 s. – (Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, t. 31)

3. POLSKIE problemy ustrojowe : (konstytucja, źródła prawa, samorząd terytorialny, prawa człowieka) / Andrzej Baiaban. – Kraków : „Zakamycze”, 2003. – 153 s. – (Monografie „Zakamycza”)
4. PRAWA człowieka a nowa Konstytucja RP : wybrane zagadnienia stosowania i ochrony / Małgorzata Byrska [i in.]; Trybunał Konstytucyjny. – Warszawa : Biuro TK. Zespół Analiz, 1998. – 100 s.
5. PRAWA człowieka w edukacji : (wybrane dokumenty) / [przygot. merytor. materiałów do dr. Dobiesław Barczyński]; Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne „Civilitas”. – Zielona Góra : Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 2000. – 152 s. – (Prawa człowieka)
Zawiera: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych. Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych. Konwencja o Prawach Dziecka. Europejska Konwencja o Wykonaniu Praw Dzieci. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.
6. PRAWA człowieka w polskiej polityce zagranicznej po 1989 roku / Agnieszka Bieńczyk-Missala. – Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2005. – 335 s. – (Dissertationes WUW; 459)
7. PRAWA człowieka w społeczeństwie obywatelskim / pod red. Andrzeja Rzeplińskiego. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka : Agencja Reklamowo-Handlowa „Exit”, 1993. – 155 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego w Polsce)
Materiały z konferencji naukowej, Kazimierz nad Wisłą, 22-24 luty 1990 r.
8. PRAWA naturalne – prawa człowieka – wymiar sprawiedliwości : Polacy wobec Europejskiej Konwencji Praw Człowieka / Andrzej Redelbach. – Toruń : TNOiK – Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora”, 2000. – 506 s.
Zawiera także tekst Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.
9. PRAWNE i strukturalne ograniczenia ochrony praw człowieka w Polsce w latach 1990-2004 – wybrane uwagi / Jarosław Sozański // *Więki XXI*. – 2004, nr 3, s. 175-196
10. ŚLADAMI Ehrlicha : do Pawła Włodkowica po naukę o prawach człowieka / Tadeusz Jasudowicz. – Toruń : „Comer”, 1995. – 205 s.
11. WOLNOŚCI i prawa człowieka w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej / pod red. Marka Chmaja; [poszczeg. rozdz. napisali Małgorzata Augustyniak i in.]. – Kraków : Kantor Wydawniczy Zakamycze. Wolters Kluwer Polska, 2006. – 283 s. – (Seria Akademicka)

III. Ochrona praw człowieka

a. Pozycje zwarte

1. CZŁOWIEK a sekty : nadużycia wobec praw i wolności człowieka / pod red. Stanisława Leszka Stadniczeńko i Józefa Urbana; Uniwersytet Opolski. – Opole : Opolska Oficyna Wydawnicza, 1998. – 179 s.
2. FILOZOFIA praw człowieka : prawa człowieka w świetle ich międzynarodowej ochrony / Marek Piechowiak. – Lublin : TNKUL, 1999. – 412 s. – (Prace Wydziału Filozoficznego / Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; 81)
3. HOMOSEKSUALIZM w europejskim systemie prawnym. – Warszawa : Stowarzyszenie Grup „Lambda”, 1995. – 99 s.
4. KONWENCJA w sprawie eliminacji wszelkich form dyskryminacji kobiet / z komentarzem Anny Popowicz; Polskie Stowarzyszenie Feministyczne. – Warszawa : PSF, 1993. – 32 s.
5. MIĘDZYNARODOWA ochrona praw człowieka a HIV/AIDS / Jan Sandorski. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 2002. – 202 s. – (Aids i Prawo)
6. MIĘDZYNARODOWA ochrona praw człowieka : zarys / Tadeusz Sokółowski; Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. – Warszawa : Wydaw. WSPTWP, 2004. – 169 s.
7. OCHRONA praw człowieka w świecie : praca zbiorowa / pod red. Leszka Wiśniewskiego. – Bydgoszcz; Poznań : „Branta”, 2000. – 382 s.
8. PRAWA człowieka i ich ochrona międzynarodowa / Izabela Malinowska; [Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego]. – Wyd. 2 poszerz. – Warszawa : „Elipsa”, 2004. – 106 s. – (Biblioteka Wiedzy o Polityce)
9. PRAWA człowieka i ich ochrona / Grażyna Michałowska. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2000. – 147 s. – (Biblioteka Wiedzy o Społeczeństwie)
10. PRAWA człowieka i systemy ich ochrony : zarys wykładu / Mariusz Jabłoński, Sylwia Jarosz-Żukowska. – Wrocław : Wydaw. UW, 2004. – 327 s. – (Podręczniki Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego); (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 2688)
11. PRAWA człowieka prawem kobiet / [Amnesty International]. – Warszawa : Warszawska Grupa Amnesty International, 1995. – 123 s. : fot.
12. PRAWA kobiet prawami człowieka / pod red. Beaty Fiszer, Jolanty Plakwicz, Anki Siwek. – Warszawa : PSF Centrum Kobiet. Fundacja Feministyczna, 1997. – 64 s. – (Zeszyty Feministyczne)

Materiały z konferencji zorg. przez PSF Centrum Kobiet w Warszawie w dn. 13-15 czerwca 1997 r.

13. PRAWA kobiet w dokumentach ONZ / [red. Agnieszka Grzybek]. – Warszawa : Ośrodek Informacji Środowisk Kobietych „OŚKa”, 1998. – 352 s.
14. PRAWA kobiet w ONZ-owskim systemie ochrony praw człowieka. – Warszawa : Ośrodek Informacji Środowisk Kobietych „OŚKa”, 1999. – 88 s.
15. PRAWA mniejszości w Unii Europejskiej na tle ochrony praw człowieka / Jarosław Sozański. – Warszawa : WSHiP im. Ryszarda Łazarskiego, 2002. – 224 s. – (Monografie i Opracowania / Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego w Warszawie; 1)
16. SYSTEM ochrony praw człowieka / Bogusław Banaszak. – Wyd. 2. – Kraków : Zakamycze, 2005. – 367 s. – (Seria Akademicka)
17. UNIWERSALIZM praw człowieka : idea a rzeczywistość w krajach kultur pozaeuropejskich : materiały z konferencji, Warszawa 18-19 maja 1998 / red. nauk. Karin Tomala; [aut. Anna Barska i in.]; Friedrich Ebert Stiftung, Polska Akademia Nauk. Zakład Krajów Pozaeuropejskich. – Warszawa : „Askon”, 1998. – 323 s.
18. UNIWERSALNY system ochrony praw i wolności człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych / wybór i oprac. Beata Bocian, Maria Ożóg-Radew. – Siedlce : Wydaw. Akademii Podlaskiej, 2003. – 186 s. – (Biblioteka Praw i Wolności Człowieka; 1)
19. URZECZYWIŚNIANIE praw człowieka w XXI wieku : prawo i etyka / red. Piotr Morciniec, Stanisław L. Stadniczeńko; Uniwersytet Opolski. – Opole : Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2004. – 356 s. : il.
Materiały konferencji nauk., która odbyła się w Opolu w dn. 17-18 listopada 2003 r.
20. WSPÓLNY standard do osiągnięcia – stan urzeczywistnienia : w pięćdziesięciolecie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 roku / oprac. Studencka Grupa Działania „Homo Homini”; pod kier. i red. Tadeusza Jasudowicza. – Toruń : „Dom Organizatora”, 1998. – 611 s.

b. Artykuły

1. BLUŻNIERSTWO a kultura europejska : „pojedynek” między wolnością ekspresji a wolnością religii / Tadeusz Jasudowicz // *Stud. Europ.* (Tor.). – 1997, t. 2, s. 221-256
2. DOKTRYNA feminizmu wobec praw człowieka / Anna Machnikowska // *Gdańskie Studia Prawnicze*. – 2005, t. 13, s. 36-57
3. LOBBY homoseksualne atakuje : Parlament Europejski potępił homofobię / Wojciech Roszkowski // *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 16, s. A8

4. OCHRONA swobód dziennikarskich : Europejski Trybunał Praw Człowieka / Marek Antoni Nowicki // *Prawo i Życie*. – 2000, nr 2, s. 26-31
5. RÓŻOWA międzynarodówka w akcji / Eliza Michalik // *Ozon*. – 2006, nr 4, s. 18-22
6. WŁADZA przeciw prawu i miłości / Claudia Roth // *Gaz. Wybor.* – 2006, nr 133, s. 18
7. ZAKAZ dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w prawie Unii Europejskiej / Łukasz Horała // *Prz. Prawa Europejskiego*. – 2005, [nr] 1, s. 17-44

IV. Kościół wobec praw człowieka

a. Pozycje zwarte

1. BĄDŹCIE godni swego człowieczeństwa / Jean-Marie Lustiger. – Warszawa : „Verbinum”, 1998. – 150 s.
2. OCHRONA praw człowieka oraz wpływ nauki na ugruntowanie praworządności / red. nauk. Kazimierz Korzan. – Katowice : [„Res-Type”], 2000. – 266 s.
3. O LUDZKA politykę / Mieczysław Albert Krąpiec. – Lublin : Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1998. – 256 s. – (Dzieła / Mieczysław Albert Krąpiec; 17)
4. O PRAWA narodów : przemówienie Ojca Świętego wygłoszone na forum ONZ [Organizacji Narodów Zjednoczonych], Nowy Jork 5 października 1995 r. / Jan Paweł II. – Lublin : „Onion” : staraniem Stowarzyszenia Młodzieżowego „Życ i Poznawać”, 1996. – [20] s.
5. PRAWA człowieka : geneza, historia i zaangażowanie chrześcijańskie / Francesco Compagnoni. – Kraków : Wydaw. WAM, 2000. – 367 s. – (Wokół Współczesności; 13)
6. PRAWA człowieka podstawą prawa narodów do samostanowienia / Robert Andrzejczuk. – Lublin : TNKUL, 2004. – 332 s. – (Prace Wydziału Nauk Prawnych / Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; 21)
7. PRAWA człowieka w nauczaniu społecznym Kościoła : (od papieża Leona XIII do papieża Jana Pawła II) / Franciszek Janusz Mazurek; Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Nauk Społecznych. – Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1991. – 302 s.
8. PRAWA osoby ludzkiej podstawą życia społecznego w świetle nauczania Kościoła / Tadeusz Borutka. – Kraków : Wydaw. Naukowe PAT [Papieskiej Akademii Teologicznej], 2000. – 140 s.

9. POLSKA średniowieczna doktryna „ius gentium” / Stanisław Wielgus; Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Filozofii. – Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1996. – 84 s.
10. POWOŁANIE i zaangażowanie : prawa człowieka, feminizm, chrześcijaństwo / Małgorzata Chrzastowska. – Poznań : Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2005. – 237 s. : il. – (Studia i Materiały / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny; 80)
11. PROBLEMATYKA praw człowieka / Henryk Skorowski. – Wyd. 3 rozsz. – Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2005. – 374 s.
Zawiera również dokumenty dot. praw człowieka.
12. PRZEMÓWIENIE wygłoszone na forum 50. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ [Organizacji Narodów Zjednoczonych], (Nowy Jork 5 października 1995 r.) : stosunki międzynarodowe – punkty widzenia / Jan Paweł II. – Warszawa : PISM, 1996. – 20 s. – (Studia i Materiały / Polski Instytut Spraw Międzynarodowych; 100)

b. Artykuły

1. CHRZEŚCIJAŃSKIE korzenie praw człowieka / Elizabeth Montfort // *Znaki Nowych Czasów*. – 2005, nr 16, s. 63-71
2. GODNOŚĆ osoby ludzkiej jako norma / Franciszek Janusz Mazurek // *Spółeczeństwo*. – 1995, nr 4, s. 753-776
3. DUCH ewangeliczny a konstrukcja europejska [tl.] / Jacques Delors // *Prz. Powsz.* – 2001, nr spec. 12, s. 52-72
4. KOŚCIÓŁ w obronie praw człowieka [korespondencja z Harare] / Anna Husarska // *Tyg. Powsz.* – 2001, nr 41, s. 11
5. NIEZŁOMNA wiara Ameryki / Richard John Neuhaus; rozm. przepr. Marcin Bosacki // *Gaz. Wybór*. – 2006, nr 146, s. 31
6. PRAWA człowieka, prawa narodów [przem.] / Jan Paweł II, papież // *Prz. Powsz.* – 1996, nr spec. 2, s. 85-94
7. PRAWA człowieka w nauczaniu Jana Pawła II : podstawy i zasady [ref.] / Giorgio Filibeck // *Spółeczeństwo*. – 1998, nr 3, s. 435-446
8. PRAWA ludzkiej osoby – alfabet XXI wieku / Arkadiusz Robaczewski // *Człow. w Kult.* – 1996, nr 8, s. 223-228
9. PRAWA osoby w świetle Soboru Watykańskiego II [ref.] / Giorgio Filibeck // *Spółeczeństwo*. – 1997, nr 3, s. 485-497
10. PRAWA społeczne człowieka – prawa podmiotowe czy jałmużna państwowa? / Franciszek Janusz Mazurek // *Ethos*. – 1995, nr 4, s. 41-50
W świetle Magisterium kościoła i świeckich aktów prawnych.

11. STANOWISKO Kościoła wobec Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka / Franciszek Janusz Mazurek // *E t h o s .* – 1999, nr 1/2, s. 240-258
12. „STRATEGIA pojednania” – propozycja Stolicy Apostolskiej dla stosunków Północ-Południe w XXI wieku / Anna M. Solarz // *Stosun. Międzynar.* – 2003, nr 1/2, s. 157-177
13. TEORIA *ius gentium* w średniowiecznej Polsce : geneza, historia, twórcy, oryginalność, główne problemy / Stanisław Wielgus // *Człow. w Kult.* – 1996, nr 8, s. 23-58
14. TRZECIE tysiąclecie : Kościół i wolność / Jean-Yves Calvez // *Społeczzeństwo.* – 1998, nr 3, s. 447-457
15. WARTOŚĆ ludzkiego życia / Barbara Skrzypkowska // *Wychowa w ca.* – 2003, nr 10, s. 28
Papież Jan Paweł II o poszanowaniu praw człowieka.
16. WOLNOŚĆ religijna fundamentem ludzkiej wolności / Zofia Józefa Zdybicka // *Człow. w Kult.* – 1998, nr 11, s. 127-137

V. Problemy bioetyczne

a. Pozycje zwarte

1. BIOETYKA a prawa człowieka : wybór materiałów międzynarodowych / wstęp, tł. i oprac. Tadeusz Jasudowicz. – Toruń : „Comer”, 1997. – 57 s.
2. EKSPERYMENT medyczny na organizmie ludzkim : w prawie międzynarodowym i europejskim / Agata Wnukiewicz-Kozłowska. – Warszawa : „ABC”, 2004. – 259 s.
3. LEKARZ a prawa człowieka : normy i wskazania orzecznictwa międzynarodowego, etyki oraz moralności katolickiej, protestanckiej, żydowskiej, muzułmańskiej, buddyjskiej i agnostycznej / tł. z fr., wstęp i uwagi Tadeusz Jasudowicz. – Toruń : „Comer”, 1996. – 254 s.
4. MEDYCYNA a prawa człowieka : normy i zasady prawa międzynarodowego, etyki oraz moralności katolickiej, protestanckiej, żydowskiej, muzułmańskiej i buddyjskiej / przeł. [z fr.] Iwona Kaczyńska. – Warszawa : Wydaw. Sejmowe : Kancelaria Sejmu, 1996. – 196 s.
5. MEDYCYNA i prawo – za czy przeciw życiu? : sympozjum z udziałem członków Prezydium Papieskiej Akademii Życia z okazji 50. rocznicy uchwalenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Warszawa-Lublin-Kraków 30 listopada-5 grudnia 1998 / Papieska Akademia Życia, Rzym. – Warszawa : Instytut Studiów nad Rodziną ATK, 1998. – 84 s.
6. MEDYCYNA i prawo – za czy przeciw życiu? : materiały z sympozjum zorganizowanego w 50. rocznicę uchwalenia przez Organizację Narodów Zjednoczonych Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (Warszawa-

- wa – Lublin – Kraków 30 XI–5 XII 1998) / red. Elio Sgreccia [i in.]; Papieska Akademia Życia, Rzym. – Lublin : Redakcja Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1999. – 281 s.
7. PRAWO i medycyna : ochrona praw jednostki a dylematy współczesnej medycyny / Marek Safjan; Instytut Wymiaru Sprawiedliwości. – Warszawa : Oficyna Naukowa, 1998. – 276 s.
 8. WSPÓŁCZESNE problemy bioetyki w obszarze regulacji prawnych : materiały z konferencji zorganizowanej przez Komisję Nauki i Edukacji Narodowej pod patronatem Marszałek Senatu prof. dr hab. Alicji Grześkowiak, 3 kwietnia 2001 r. / [oprac. Małgorzata Lipińska]; Senat Rzeczypospolitej Polskiej. – Warszawa : Dział Wydawniczy Kancelarii Senatu, 2001. – 118 s.
 9. ZASTOSOWANIE biologii w medycynie a godność osoby ludzkiej : aspekty etyczne i prawne / pod red. Tadeusza Mazurczaka; aut. Barbara Chyrowicz [i in.]; Polskie Towarzystwo Genetyki Człowieka. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2003. – 91 s.

b. Artykuły

1. DEKALOG genetyczny // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 22, s. 7-9
Deklaracja o Genomie Ludzkim i Prawach Człowieka przyjęta przez UNESCO.
2. DLACZEGO obrona życia nienarodzonego? / Tadeusz Styczeń // *Ethos*. – 2003, nr 1/2, s. 20-26
3. GENEZA europejskiej konwencji o biomedycynie / Joseph Raber // *Prz. Powsz.* – 1997, nr spec. 5, s. 13-17
4. KONWENCJA o ochronie praw człowieka i godności ludzkiej wobec zastosowań biologii i medycyny przyjęta przez Komitet Ministrów Wspólnoty Europejskiej 19 listopada 1996 r. // *Nauka*. – 1998, nr 2, s. 113-120
5. „MEDYCYNĄ i prawo : za czy przeciw życiu” : symposium Papieskiej Akademii Życia / Andrzej Sujka // *Społeczność*. – 1998, nr 4, s. 789-796
6. NIEPODZIELNA godność : analiza bioetycznych implikacji Karty praw podstawowych Unii Europejskiej / Corrado Viafora // *Społeczność*. – 2002, nr 5, s. 611-621
7. OD HIPOKRYZJI do równowagi : prawo wobec wyzwań współczesnej medycyny / Marek Safjan // *Prawo i Życie*. – 1998, nr 34, s. 18-22
8. PRAWA nie narodzonego człowieka / Inka Słodkowska // *Więź*. – 1997, nr 3, s. 10-13
9. PRAWO wobec wyzwań współczesnej medycyny / Marek Safjan // *Pa-lestra*. – 1998, nr 11/12, s. 23-34

10. PRAWO wyboru / Bożena Kastory // *W p r o s t .* – 1997, nr 16, s. 80, 82
Konwencja dot. ochrony praw człowieka i godności istoty ludzkiej
wobec zastosowań biologii i medycyny.
11. UNIA Europejska a bioetyka / Jose Elizaide // *Prz. Powsz.* – 1997,
nr spec. 5, s. 50-53
12. W POSZUKIWANIU kodeksu bioetycznego : współczesna medycyna
a prawa człowieka / Anna Turek, Jan Turek // *Prawo i Życie.* –
2000, nr 1, s. 23-29
13. ZAGADNIENIA bioetyczne w prawodawstwie Parlamentu Rady Europy /
Artur Jerzy Katolo. – Cz. 1-2 // *Prz. Powsz.* – 2003, nr 2,
s. 181-188; nr 3, s. 315-324

VI. Łamanie praw człowieka

a. Pozycje zwarte

1. AFRYKAŃSKI wygnaniec : tożsamość a prawa człowieka : praca zbiorowa / pod red. Joanny Mantel-Niećko. – Warszawa : „Dialog”, 1999. – 366 s. : mapy. – (Współczesna Afryka i Azja)
2. TYBET : stare duchy, nowe duchy / [wybór i przekł. Adam Koziół]. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka, 2000. – 447 s. : il.
3. PIEKŁO Środka : Chiny a prawa człowieka / Krzysztof Łoziński. – Wyd. 2. – Gdańsk : Wydaw. Gdańskie, [2000]. – 116 s. : il., 3 mapy
4. PRAWA człowieka w Irlandii Północnej / Norweski Komitet Helsiński. – Warszawa : Helsińska Fundacja Praw Człowieka, 1991. – 91 s. – (Biblioteka Komitetu Helsińskiego)
5. SPRAWA Pinocheta : odpowiedzialność za naruszenia praw człowieka / Marcin Komosa. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Aspra-Jr : Fundacja Studiów Międzynarodowych, 2005. – 253 s. : il.
6. WOLNOŚĆ religijna w Dār al-Islām : zagadnienia prawa wyznaniowego / Wiesław Bar. – Lublin : „Polihymnia”, 2003. – 280 s.

b. Artykuły

1. AFRYKAŃSKI Trybunał Praw Człowieka i Ludów / Maria Magdalena Kenig-Witkowska // *P a l e s t r a .* – 2001, nr 7/8, s. 112-123
2. BARBARZYŃCY w Tybecie : w 45. rocznicę antychińskiego powstania w Lhasie i ucieczki Dalajlamy do Indii / Adam Koziół; rozm. przepr. Mateusz Flak // *T y g . P o w s z .* – 2004, nr 14, s. 1, 4
3. CHINY a prawa człowieka / Karin Tomala // *A z j a - P a c y f i k .* – 1998, t. 1, s. 53-65

4. DLACZEGO nie patrzysz! / Krystyna Kurczab-Redlich; rozm. przepr. Grzegorz Sokół // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 19, dod. Duży Format, nr 4, s. 18-21
O sytuacji mieszkańców Czeczenii.
5. ELASTYCZNOŚĆ sumienia / Ewa Rudzka // *Tyg. Solid.* – 1999, nr 25, s. 10-11
Rejony łamania praw człowieka
6. MUR trudny do pokonania / Philip Yam // *Świat Nauki.* – 1997, nr 9, s. 10-11
Prawa człowieka w Chinach.
7. NIE ma obywateli, są tylko poddani : Korea Północna i prawa człowieka / Andrzej Rzepliński; rozm. przepr. Andrzej Brzeziecki, Mateusz Flak // *Tyg. Powsz.* – 2004, nr 11, s. 6
8. OPOWIEŚCI grozy : chińskie tortury / Eliza Michalik // *Gaz. Pol.* – 2001, nr 4, s. 12-13
Nieprzestrzeganie praw człowieka w Chinach.
9. POLITYKA rodzinna / Maria Graczyk // *Wprost.* – 1996, nr 5, s. 62-63
Łamanie praw człowieka w Chinach.
10. PROBLEM praw człowieka w Chinach / Krzysztof Gawlikowski, Bogusław Stanisławski, Karin Tomala, Stanisław Zapaśnik // *Azja-Pacyfik.* – 2001, t. 4, s. 97-130
11. PROBLEM praw człowieka z perspektywy azjatyckiej / Krzysztof Gawlikowski // *Azja-Pacyfik.* – 1998, t. 1, s. 9-52
12. PRAWA człowieka w islamie / Ilona Kielan-Glińska // *Prz. Orientalistyczny.* – 2005, nr 1/2, s. 64-78
13. PRAWO wymaga jeszcze ofiar [korespondencja z Pekinu] / Albert Burckhard // *Polityka.* – 2003, nr 42, s. 48-51
14. PRECEDENS Pinocheta : podważenie mechanizmów bezkarności sprawców naruszeń praw człowieka w Chile / Marcin Komosa // *Ameryka Łacińska.* – 2005, nr 1, s. 73-81
15. RAPORT o prawach człowieka w Arabii Saudyjskiej / Magdalena Rostrom // *Kultura.* – 2000, nr 10, s. 62-66
16. RAPORT z wyzwającego się miasta / Dawid Warszawski // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 183, s. 8
Raport o przestrzeganiu praw człowieka na świecie.
17. TROCHĘ prawdy, więcej milczenia / Maria Kielczewska // *Gaz. Wybor.* – 2002, nr 53, s. 14
18. UCISZYĆ mułkę / Wojciech Jagielski // *Gaz. Wybor.* – 2004, nr 101, s. 8

19. W SEJMIE o Tybecie / Piotr Lisiewicz // G a z . P o l . – 2001, nr 35, s. 7
Deklaracja nt. łamania praw człowieka przez Chiny.
20. „W SPRAWIE Czeczenii zabrakło odwagi” / Marek A[ntoni] Nowicki;
rozm. przepr. Damian Buniak // T y g . P o w s z . – 2002, nr 44, s. 7
21. WALKI o prawa człowieka w Chinach / Piotr Chruszczyński // T y g .
S o l i d . – 1997, nr 37, s. 7
22. ŻYCIE w strachu / Tacjana Pracko; rozm. przepr. Jan Strzałka // T y g .
P o w s z . – 2001, nr 10, s. 7
Powołanie Białoruskiego Komitetu Helsińskiego.

Urszula Cimoch

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO
PRZYJACIÓŁ NAUK
1857 - 2007

Kiedy Kazimierz Szulc w 1856 roku wysunął propozycję utworzenia w Poznaniu towarzystwa naukowego nie spotkał się z entuzjazmem środowiska, tym bardziej, że represje władz rosyjskich po powstaniu listopadowym spowodowały zamknięcie Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W Poznaniu nie istniało żadne tego typu towarzystwo, a środowisko naukowe skupiało się jedynie wokół gimnazjum św. Marii Magdaleny. Z pomocą księdza Franciszka Ksawerego Malinowskiego, oraz przy silnym wsparciu inteligencji, duchowieństwa, a przede wszystkim wpływowego mecenasa sztuki Tytusa Działyńskiego, powstało „Towarzystwo Przyjaciół Nauk Poznańskie”. Akt założycielski podpisano 12 lutego 1857 roku, a już następnego dnia odbyło się pierwsze zebranie. Spośród obecnych 42 członków i jednocześnie założycieli na prezesa wybrano hr. Augusta Cieszkowskiego. Postanowiono, iż towarzystwo będzie miało charakter filomacki; będzie skupiało nie tylko uczonych, ale także miłośników nauki, literatów, kolekcjonerów. Początkowo towarzystwo miało głównie profil humanistyczny i artystyczny, później poszerzyło swoją działalność o nauki ścisłe i przy-

rodnicze. Powstał Wydział Przyrodniczy i laboratorium chemiczne, a nowoutworzony Wydział Lekarski stworzył podstawy dla Wydziału Lekarskiego przyszłego uniwersytetu. Niemal od początku prowadzono działalność wydawniczą. Do dnia dzisiejszego opublikowano ponad 2 000 prac o fundamentalnym znaczeniu dla nauki. Wśród nich można wymienić m.in. „Polski Słownik Biograficzny”, bez którego trudno sobie wyobrazić warsztat pracy humanisty. Przy PTPN założono także bibliotekę, która pierwotnie służyła jako pomoc dla członków towarzystwa. Jeszcze w XIX wieku została biblioteką o charakterze publicznym. W momencie utworzenia Uniwersytetu w Poznaniu rozszerzono zakres jej działalności -- stała się wsparciem dla kadry profesorskiej i studentów. Obecnie działa m.in. dzięki wsparciu finansowemu ze środków ministerialnych i jest jedną z najbardziej cenionych w Polsce humanistycznych bibliotek naukowych. Dzięki badaniom i licznym darom nie tylko zbiorów bibliotecznych, ale i kolekcji sztuki, zbiorów archeologicznych i numizmatycznych oraz zbiorów muzealnych, powstały bogate zbiory przyrodnicze i artystyczne, których część w kolejnych latach weszła w skład Muzeum Narodowego w Poznaniu. Owocem działalności PTPN jest również zorganizowanie Archiwum Floriana Znanieckiego, twórcy polskiego humanizmu filozoficznego oraz polskiej szkoły socjologicznej; pomnik uznania dla osiągnięć naukowych w dziedzinie filozofii i socjologii w Polsce i na arenie międzynarodowej.

Powstanie ośrodka nauki jakim jest PTPN, miało ogromne znaczenie dla zachowania polskości oraz rozwoju polskiej kultury i nauki. Podczas zaborów nie istniała żadna polska uczelnia wyższa. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. rozpoczęto intensywne starania o formowanie poznańskiego uniwersytetu i już następnego roku powstała Wszechnica Piastowska. Rektorem został Heliodor Świącicki. Uniwersytet przejął funkcje naukowe, zaś towarzystwo uzyskało statut korporacji akademickiej na prawach stowarzyszenia. Obecnie w PTPN w ramach 7 Wydziałów działa około tysiąca członków. Formą działalności są zebrania, podczas których członkowie wygłaszają referaty i następnie je omawiają. Co 3 lata od 1998 roku PTPN przyznaje nagrodę naukową im. Augusta Cieszkowskiego.

Działalność Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk przypominamy z okazji jubileuszu 150-lecia powstania instytucji.

Bibliografia uwzględnia pozycje zwarte oraz artykuły wydane od 1869 roku. Zestawienie podzielono na trzy części. Pierwsza to opracowania ogólne, druga biografie osób związanych z PTPN, trzecia zawiera opisy bibliograficzne o różnych kategoriach zbiorów towarzystwa: bibliotecznych, archiwalnych, przyrodniczych i artystycznych.

I. Opracowania ogólne

a. Pozycje zwarte

1. HISTORJA Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu / napisał Andrzej Wojtkowski. – Poznań : Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1928. – 450, XXIV s., [13] k. tabl. : il.
Odb. z Rocznika L. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu.
2. KSIĘGA Pamiątkowa w stulecie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. – Poznań : Państwowe Wydawnictwa Naukowe, 1957. – 667 s. : il., portr; Zeszyt dodatkowy do Księgi Pamiątkowej. – Poznań : Państwowe Wydawnictwa Naukowe, 1957. – 134 s. : il., portr.
3. POZNAŃSKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk / Ryszard Marciniak. – [Gorzów : b.w., 1988]. – S. 63-68
Nadb.: Rocznik Gorzowski, [nr 1, 1988]
4. POZNAŃSKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk w latach 1927-1947 / Zygmunt Lisowski. – Poznań : PTPN, 1947. – 65 s., [1] k. tabl. : fot.
5. POZNAŃSKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk w służbie narodu i nauki 1857-1918 / Bernard Piotrowski. – Poznań : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1983. – 37 s., [8] s. tabl. : fot., portr. – (Z Dziejów Wielkopolski)
6. RECEPCJA idei Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wielkopolsce / Anna Marciniak. – [B.m. : b.w., 2002]. – S. [1], 108-112
Nadb.: Miscellanea Historico-Archivistica, t. 14.
7. ROCZNIKI Historyczne : rocznik 23 za rok 1957 : Księga pamiątkowa w stulecie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / red. Kazimierz Tymieniecki, Kazimierz Piwarski. – Poznań : Państwowe Wydawnictwa Naukowe, 1957. – 667 s.
8. SPRAWOZDANIA za lata 1990-1998 : wydziały II do VII / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. – Poznań : Wydaw. PTPN, 2001. – 144 s. : il.
9. [STO dwadzieścia pięć] 125 lat w służbie nauki : 1857-1982 / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; [oprac. Ryszard Marciniak]. – Poznań : PTPN, 1982. – 32 s. : il., portr., tab.
Bibliogr. s. 30.
10. STO lat Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk : album / red. Maria Wojciechowska; wstęp Zdzisław Grot. – Poznań : Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 1957. – 117 s. : il.
11. [STO] 100 lat Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i jego zbiorów : przewodnik po wystawie jubileuszowej w starym ratuszu poznańskim / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Muzeum Narodowe w Poznaniu. – Poznań, 1957. – 33 s. : fot.

12. TOWARZYSTWO Przyjaciół Nauk w Poznaniu : (1857-1927) / Andrzej Wojtkowski. – Poznań : [b.w.], 1928. – 7 s.
Odb. z „Strażnicy Zachodniej” nr 3, rok. 1928.
13. VERITATE et scientia : księga pamiątkowa w 125-lecie [1857-1982] Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historyczny i Nauk Społecznych; pod red. Antoniego Gąsiorowskiego. – Warszawa ; Poznań : Wydaw. Naukowe, 1982. – 272, [2] s. : 3 il., portr. – (Prace Komisji Historycznej / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; t. 35)
14. WIZERUNEK czynności i zasług Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego / [Wilhelm Bogusławski]. – [Petersburg : b.w., 1894]. – S. [1], 400-438
Wyc.: Charitas Księga zbiorowa wydana na rzecz R.-K. Towarzystwa Dobroczynności przy kościele św. Katarzyny w Petersburgu
15. WKŁAD Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk do nauki i kultury / Zbigniew Zakrzewski. – [B.m. : b.w., 1984]. – S. [1], 96-99
Nadb.: Nauka Polska, nr 1, 1984. – Tyt. nagł.
16. WYDZIAŁ Lekarski Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk od jego założenia do końca XIX wieku / Ludmiła Krakowiecka. – [Poznań : b.w.], 1957. – S. [1], 462-475
Nadb.: Roczniki Historyczne. R. XXIII – 1957.

b. Artykuły

1. BICIE na trzy serca / Barbara Kozłowska. – Fot. // Gaz. Pozn.: Ziemia Kalisz. – 2004, nr 232, s. 14
2. CORAZ śmieiej / Jolanta Lenartowicz // Głos Wielkop. – 1999, nr 37, s. 4
Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu.
3. DZIAŁALNOŚĆ Sekcji (Wydziału) Archeologicznej Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego [w Poznaniu] w latach 1885-1896 / Tadeusz Malinowski // Rocz. Hist. – 1957, s. 453-460
4. GDY rodziła się archeologia / Anna Plenzler. – Fot. // Głos Wielkop. – 2004, nr 255, dod. Głos Poznaniaka, s. V
Początki archeologii w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Poznaniu w 1857 roku.
5. HISTORIA i dorobek Komisji Budowy Maszyn / Maciej Kupczyk // Pr. Komis. Bud. Masz. / PTPN. – 1998, t. 16, s. 11-18

6. HISTORIA zobowiązuje / Jacek Wiesiołowski; rozm. przepr. Grażyna Wrońska. – Fot., portr. // I K S . – 2006, nr 9, s. 36-37
Rozmowa z prezesem, Jackiem Wiesiołowskim. Dot. m.in. biblioteki.
7. KSAWERY Liske o środowisku naukowym Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Wisława Knapowska // R o c z . H i s t . – 1957, s. 353-366
Opinie profesora Uniwersytetu Lwowskiego na temat publikacji historycznych PTPN w II połowie XIX wieku. Także sylwetka autorki artykułu, pracownika naukowego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu (zm. 1956).
8. OBSZAR tematyczny działalności naukowo-badawczej Komisji BN a współczesne kierunki rozwojowe w technologii maszyn / Maciej Kupczyk // P r . K o m i s . B u d . M a s z . / P T P N . – 1998, t. 16., s. 21-24
9. POZNAŃSKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk po drugiej wojnie światowej / Maria Wojciechowska // R o c z . H i s t . – 1957, s. 509-559
10. POZNAŃSKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk w poglądach swoich prezesów / Ryszard Marciniak // N a u k a P o l . – 1997, t. 6, s. 10-35
11. POZNAŃSKIE Towarzystwo Przyjaciół Nauk wobec badań regionalnych / Jacek Wiesiołowski // P r z . W i e l k o p . – 2006, nr 1, s. 13-15
Historia publikacji regionalnych w działalności towarzystwa.
12. SALON naukowy / Leon Kozacki; rozm. przepr. Maria Nowak // G a z . P o z n . – 2000, nr 90, s. 4
13. SPRAWOZDANIE Zarządu z Działalności Towarzystwa Nr... za Lata... / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. – Poznań : PTPN, 1985-
Tytuł poprzedni: Sprawozdanie Zarządu z Działalności Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Roku...
14. STULECIE Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk [1857-1957] / Andrzej Wojtkowski // R o c z . H i s t . – 1957, s. 311-351
15. TRZY filary na fundamentach / Piotr Kieraciński // F o r u m A k a d e m i c k i e . – 2005, nr 1, s. 51-53
16. W 140. rocznicę istnienia Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz w 30. rocznicę działalności Komisji Technologii Drewna / Janusz Surmiński // P r . K o m i s . T e c h n o l . D r e w . / P T P N . – 1997, t. 15, s. 7-9
17. WIELKI patron dla małego gimnazjum // T y g . N o t . – 2005, nr 19, s. 10
Projekt nadania imienia PTPN Gimnazjum w Rosku, pow. Czarnków-Trzcianka.
18. WYDZIAŁ Lekarski Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk [w Poznaniu] od jego założenia do końca XIX wieku / Ludmiła Krakowiecka // R o c z . H i s t . – 1957, s. 461-476

19. WYDZIAŁ Lekarski Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk : (zarys dziejów) / Ryszard Marciniak // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 1, s. 423-445
20. WYDZIAŁ Matematyczno-Przyrodniczy Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Helena Szafran // *Rocz. Hist.* – 1957, s. 477-500
21. Z DZIEJÓW nauki w Wielkopolsce / Lech Konopiński. – Il. // *Filat. Pol.* – nr 1/2, s. 3-19
Materiały ilustracyjne zawierają reprodukcje znaczków, datowników i kart pocztowych nt. dziejów nauki w Wielkopolsce i osób z nimi związanych.
22. ZADANIA Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w obecnej sytuacji środowiska naukowego : wstęp do dyskusji / Stanisław Kurnatowski // *Probl. Społ. Ruchu Nauk.* – 1996, nr 3/4, s. 17-32

II. Biografie, wspomnienia, wywiady

1. ARCYBISKUPI poznańscy i duchowieństwo w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk do 1945 roku / Ryszard Marciniak // *Kron. M. Pozn.* – 2003, nr 1, s. 347-363
2. CZŁONKOWIE Wydziału Lekarskiego Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / oprac. Małgorzata Kałasz // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 1, s. 446-460
3. DZIAŁALNOŚĆ zawodowa i społeczna Heliodora Świącickiego / Edyta Głowacka-Sobiech. – Portr. // *Kron. Wielkop.* – 2006, nr 1, s. 41-49
Lekarz, pierwszy rektor Uniwersytetu Poznańskiego, prezes Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.
4. NAUCZYCIELE poznańscy [XIX w.] wśród założycieli Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Anna Marciniak. – Il., portr. // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 4, s. 283-302
5. PREZESI Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk : ich myśl i dzieło / Ryszard Marciniak; Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. – Wyd. 2 uzup. – Poznań : Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2006. – 127 s. : il.
Bibliogr. s. 122-126.
6. ROCZNICA urodzin Karola Libelta [1807-1875] / KRIS. – (Kartka z kalendarza). – Portr. // *Gaz. Pozn.* – 2002, nr 81, dod. Expr. Pozn., s. 9
Wielkopolski działacz społeczny i polityczny, filozof i publicysta.

7. WSPOMNIENIE o Andrzeju Wojtkowskim historyku, bibliotekarzu [poznajskim], profesorze KUL-u / Jacek Wiesiołowski. – *Portr. // I K S.* – 2001, nr 11, s. 56

III. Zbiory PTPN

A. Zbiory biblioteczne PTPN

1. BIBLIOTEKA Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk : informator / oprac. zbiorowe pod red. Ryszarda Marciniaka. – Poznań : PTPN, 2002. – 24 s., [4] s. tabl. : fot., il., portr.
2. BIBLIOTEKA Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1857-1957 / Aniela Koehlerówna // *R o c z . H i s t.* – 1957, s. 381-430
3. BIBLIOTEKA Towarzystwa Przyjaciół Nauk / napisała Ludwika Dobrzyńska-Rybicka. – Poznań : [b.w.], 1928. – 16 s., [6] k. tabl. : il.
Odb. z rocznika 50 Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu.
4. KATALOG Biblioteki Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego / spisał i ułożył Hieronim Feldmanowski. – Poznań : Towarzystwo Przyjaciół Nauk Poznańskie, 1869. – 291 s.
5. KATALOG starych druków Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk : polonica XVI wieku / oprac. Elżbieta Stelmaszczyk; Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych. – Poznań : PTPN, 1991. – 194 s. – (*Prace Komisji Historycznej / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; t. 43*)
Bibliografia.
6. SPIS map geograficznych w zbiorach Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego / ułożył E. Callier. – Poznań : nakł. Towarzystwa Przyjaciół Nauk, 1884. – 115 s.

B. Zbiory artystyczne PTPN

1. JAK w muzeum / Józef Djaczenko. – *Fot. // Gaz. Pozn.* – 2005, nr 283, s. 8
Dzieła sztuki w zbiorach PTPN.
2. PANTEON narodowy w siedzibie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Ryszard Marciniak. – Wyd. 2 uzup. – Poznań : PTPN, 2005. – 24 s. : fot. kolor.
3. TABLICE i inne trwałe obiekty pamiątkowe w siedzibie Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Ryszard Marciniak // *Kron. Wielkop.* – 1996, nr 1, s. 71-90

4. ZBIORY artystyczne Towarzystwa Przyjaciół Nauk / napisał Szczęśny Dettloff. – Poznań : [b.w.], 1928. – 11 s., [2] k. tabl.
Odb. z Rocznika L. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu.
5. ZBIORY artystyczne Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Przemysław Michałowski // R o c z . H i s t . – 1957, s. 431-439
Dot. m.in. Muzeum Mielżyńskich w Poznaniu na przełomie XIX i XX wieku – obecnie zbiory Muzeum Narodowego.
6. ZBIORY Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Muzeum Narodowym w Poznaniu : katalog wystawy / Muzeum Narodowe w Poznaniu; [aut.] Zofia Białłowicz-Krygierowa [i in.]. – Poznań : MN, 1982. – 181 s., [102] s. tabl. : il., portr.
Bibliogr. s. 175-176 oraz przy działach katalogu.

C. Zbiory przyrodnicze PTPN

1. HISTORIA zbiorów przyrodniczych Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu / Aleksander Wróblewski // R o c z . H i s t . – 1957, s. 501-508
2. SPIS motyli do zbiorów Towarzystwa podarowanych przez pp. H. i T. Mańkowskich / [Henryk Mańkowski]. – Poznań : Druk. „Dziennika Poznańskiego”, 1892. – 23 s.
Odb. z Rocznika Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego, t. 19.
3. ZBIORY przyrodnicze Towarzystwa Przyjaciół Nauk dla użytku zwiedzających je / opisał F. Chłapowski. – Poznań : [b.w.], 1909, – 34 s.
4. ZIELNIK Elizy Orzeszkowej : nieznaną zabytek botaniczny przechowywany w zbiorach Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk / Anna Maria Kielak. – Poznań : Kontekst, 2004. – 151 s. : il. kolor., faks., portr.

D. Archiwum ksiąg Sulkowskich

2. ARCHIWUM ksiąg Sulkowskich w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk / Jan Baumgart. – [Poznań : b.w., 1938]. – S. 79-87,
Nadb.: Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. 1938, nr 2.
3. HISTORIA i zawartość archiwum Ksiąg Sulkowskich w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk / Jan Baumgart. – Poznań : [b.w.], 1939. – S. 116-147
Odb.: Roczniki Historyczne. t. 15.

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Marek Grechuta
(1945-2006)

Marek Grechuta – ur. 10.12.1945 – zm. 9.10.2006 – piosenkarz, kompozytor, poeta, malarz, z wykształcenia architekt. Urodził się w Zamościu. Tam ukończył szkołę podstawową i liceum, uczył się gry na fortepianie. W 1963 roku rozpoczął studiowanie architektury na Politechnice Krakowskiej. Jako student wraz z Janem Kantym Pawлуśkiewiczem założył teatrzyk, kabaret „Anawa”, który przekształcił się w zespół muzyczny. W 1967 roku na VI Festiwalu Piosenki Studenckiej w Krakowie „Tango Anawa” zostało uznane za najlepszą piosenkę a Marek Grechuta zajął drugie miejsce wśród wokalistów (za Marylą Rodowicz). Rok później wygrał festiwal studencki FAMA w Świnoujściu. Prezentowane przez niego piosenki dwukrotnie zdobywały Grand Prix festiwalu w Opolu: „Korowód” (1971) i „Hop, szklankę piwa” (1977). W 1972 roku założył nową grupę muzyczną WIEM (W Innej Epoce Muzycznej), z którą nagrał dwa albumy. Powrócił do współpracy z J.K. Pawлуśkiewiczem przy opracowaniu musicalu „Szalona lokomotywa” (do tekstów Witkacego).

Występował w „Pawnicach pod Baranami” (1976-1986). Brał udział w przedstawieniu opartym na „Dziennikach” Witolda Gombrowicza, miał własny recital, uczestniczył w kilku zagranicznych podróżach zespołu.

Śpiewał, pisał teksty i komponował piosenki o niepowtarzalnej atmosferze, jak mawiał „niebanalne, piękne i wznioste”. Stworzył oryginalny styl, którym opowiadał o naszych marzeniach. Wydał tomiki poetyckie: „Na serca dni”, „Krajobraz pełen nadziei”. Swoje prace malarskie prezentował na wystawach w kraju i za granicą. Komponował także muzykę do przedstawień teatralnych i filmowych.

Najbardziej znane piosenki to m.in.: „Korowód”, „Świecie nasz”, „Dni, których nie znamy”, „Nie dokazuj”, „Ocalić od zapomnienia”, „Wiosna, ach to ty”, „Będziesz moją Panią”, „Niepewność”.

Wydał m.in. płyty: „Marek Grechuta i Anawa” (1970); „Korowód” (1971); „Droga za widnokręś” (1972); „Magia obłoków” (1974); „Szalona lokomotywa” (1977); „Śpiewające obrazy” (1984); „Wiosna, ach to ty” (1987); „Ocalić od zapomnienia” (1990); „Jeszcze pożyjemy” (1993); „Dziesięć ważnych słów” (1994); „Niezwykłe miejsca” (2003).

Adresy internetowe: <http://trylogia.ovh.org/mgb.html>

http://www.republika.pl/adriano2/html/marek_grechuta.htm

http://pl.wikipedia.org/wiki/Marek_Grechuta

<http://www.marekgruchuta.net>

<http://alafid.republika.pl>

1. ARTYSTY portret własny / Jerzy Armata // *Gaz. Wybor.* – Kraków. – 2006, nr 259, s. 6
Zawiera rec. książki Wojciecha Majewskiego „Marek Gruchuta: portret artysty”.
2. BIAŁY frak, czyli jak odkrywałem Marka Gruchutę / Grzegorz Turnau // *Tyg. Powsz.* – 2006, nr 43, s. 9
3. ILE razem dróg przebytych / Krzysztof Feusette / *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 48, s. A13
4. JESZCZE pożyjemy / Mirosław Nowak // *Przegląd.* – 2001, nr 8, s. 23
5. KOLEBKA wielkich osobowości / Joanna Korn // *Gaz. Pol.* – 2006, nr 44, s. 21
6. MAREK Gruchuta – głos pokolenia / Krzysztof Feusette / *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 237, s. A9
7. MAREK Gruchuta – moja fascynacja / Grzegorz Turnau; rozm. przepr. Anna S. Dębowska // *Gaz. Wybor.* – Stołeczna. – 2006, nr 131, s. 8
8. MAREK Gruchuta : portret artysty / Wojciech Majewski. – Kraków : Znak, 2006. – 240 s.
9. MAREK Gruchuta (1945-2006) : bard poetyckiej nuty / Tomasz Zbigniew Zapert // *Gaz. Pol.* – 2006, nr 42, s. 25
10. MOJE piosenki to zwierzenia / Marek Gruchuta; rozm. przepr. Filip Łobodziński // *Newsweek Polska.* – 2006, nr 22, s. 110-111
11. NAGLE wypiął białe żagle / Wojciech Staszewski // *Gaz. Wybor.* – 2006, nr 242, dod. Duży Format nr 41, s. 13-15
12. NIE byłem maminsynkiem / Marek Gruchuta; rozm. przepr. Katarzyna Litwinczuk-Wojtaś // *Gaz. Pol.* – 2002, nr 14, s. 11
13. NIEDOTYKALNY / Katarzyna Janowska // *Polityka.* – 2006, nr 42, s. 72-74
14. OBYWATEL Jubilat / Waldemar Żyszkiewicz // *Tyg. Solid.* – 2002, nr 51/52, s. 56-57
15. OSTATNI taki bard / Robert Sankowski // *Gaz. Wybor.* – 2006, nr 237, s. 18
16. PIERWSZY cel wyznaczył? / Jan Picheta // *Śląsk.* – 2006, nr 2, s. 69
Zawiera rec. przedstawienia: Korowód według Marka Gruchuty.

17. POETA, który ocala / Przemysław Szubartowicz // *Prze gląd*. – 2006, nr 42, s. 44-45
18. ŚWIAT jak szalona lokomotywa / Marek Grechuta; rozm. przepr. Jacek Cieślak // *Rzeczpospolita*. – 2001, nr 301, s. A9
19. ŚWIECIE nasz, daj ugasić ogień zły : dzięki Markowi Grechucie paręnaście roczników polskiej młodzieży nauczyło się czytać poezję / Krzysztof Masłoń // *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 241, s. A13
20. TYLE było dni / Wojciech Majewski // *Newsweek Polska*. – 2006, nr 42, s. 116-117
21. TYLKO cicho / Janusz R. Kowalczyk // *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 241, s. A13
22. TURNAU czaruje Grechutą / Grzegorz Turnau; rozm. przepr. Anna S. Dębowska // *Gaz. Wybor.* – Stołeczna. – 2006, nr 283, s. 7
23. TURNAU mierzy się z legendą Grechuty / Grzegorz Turnau; rozm. przepr. Jacek Cieślak // *Rzeczpospolita* (W3). – 2006, nr 273, s. A11
24. W ZGODZIE ze sobą / Krystian Brodacki // *Tyg. Solid*. – 1998, nr 32, dod. s. 26-27
25. WŁASNĄ drogą / Marek Grechuta; rozm. przepr. Jacek Cieślak // *Rzeczpospolita*. – 1998, nr 265, s. 25

Augustyn Szamarzewski
175 rocznica urodzin

Augustyn Szamarzewski – ur. 21.01.1832 – zm. 8.05.1891 – ksiądz, działacz społeczno-gospodarczy i niepodległościowy. Urodził się w Poczdamie w rodzinie urzędnika pocztowego. Uczył się w szkołach elementarnych we Wrześni i w Środzie a od 1845 r. w gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu. Po zdaniu matury pracował na poczcie. Ożenił się z Michałiłą Kalawską. Śmierć żony przyczyniła się do wstąpienia do Seminarium Duchownego. Święcenia kapłańskie uzyskał w 1859 roku i jako wikary osiadł w Środzie Wlkp. Tam zorganizował stowarzyszenie czeladzi rzemieślniczej, pracował nad utworzeniem spółdzielni kredytowo-oszczędnościowej.

Wspomagał powstanie styczniowe (1863), wygłaszał patriotyczne kazania, werbował i zaopatrywał ochotników. Po przekroczeniu granicy Królestwa Polskiego został aresztowany i osadzony w więzieniu w Poznaniu i w berlińskim Moabicie. Powrócił do Środy z opinią powstańca-męczennika.

Pracę duszpasterską łączył z zakładaniem kas oszczędnościowych. Pierwsza Kasa Oszczędności i Pożyczki powstała w 1866 roku. W latach 1872-1891 był patronem (czyli opiekunem i organizatorem) Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych. Odbywał liczne podróże, w czasie których kontrolował i szkolił rzesze spółdzielców. Ponownie uwięziono go (1873, w Kłodzku) za podburzanie wiernych do oporu przeciwko legalnej władzy. W 1886 roku został proboszczem w Ostrowie. Podejmował bezskuteczne starania o nauczanie religii w szkołach ludowych.

Był wychowawcą drobnomieszczaństwa, twórcą podstaw polskiego systemu bankowego. Swoje idee publikował na łamach „Dziennika Poznańskiego” i „Ruchu Społeczno-Ekonomicznego”.

a. Pozycje zwarte

1. O SPÓŁKACH ks. Augustyna Szamarzewskiego pod zaborem pruskim w latach 1872-1891 / Jan Kosik. – Wrocław : Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1992. – 130 s.
2. WIELKOPOLSKI słownik biograficzny. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe, 1983. – S. 725
3. ZASŁUŻENI Wielkopoleanie XIX wieku / Witold Jakóbczyk. – Warszawa : Wydawnictwa Radia i Telewizji, 1987. – S. 106-109

b. Artykuły

1. BYŁ sobie malarz / Zbigniew Józwiak // Średz. Kwart. Kult. – 2004, nr 3, s. 28-30
Listy malarza, Tytusa Maleszewskiego z 1870 roku do ks. Augustyna Szamarzewskiego.
2. KS. AUGUSTYN Szamarzewski – krzewiciel ducha i dobrobytu narodowego / Jerzy Sobczak // Średz. Kwart. Kult. – 2006, nr 2, s. 47-50
3. MENEDŻER w sutannie / Barbara Wysocka // K S. – 2002, nr 1, s. 49
4. ODNOWIONY pomnik [księdza Augustyna Szamarzewskiego w Ostrowie Wilk.] / Ewa Kotowska // G a z . O s t r o w . – 2001, nr 23, s. 10
5. ODSŁONIĘCIE popiersia ks. Augustyna Szamarzewskiego / Krystyna Trojanowicz // N a s z e J e ż y c e . – 2001, nr 6, s. 8
Na placu przy kościele Garnizonowym w Poznaniu.
6. SPOŁECZNIK w sutannie / (kot) // P r z e w . K a t o ł . – 2001, nr 24, s. 33
7. WYSTAWA okolicznościowa // N a s z e J e ż y c e . – 2001, nr 6, s. 9
Wystawa poświęcona Augustynowi Szamarzewskiemu.

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Od redakcji

14 listopada 2007 r. listopada obchodzić będziemy setną rocznicę urodzin Astrid Lindgren. Rok jubileuszowy jest dobrą okazją do wykorzystania w promocji czytelnictwa twórczości tej znakomitej i niezmiernie popularnej pisarki.

Prezentujemy poniżej scenariusz zabawy edukacyjnej, opartej na podstawie powieści „Dzieci z Bullerbyn”. Jest to rodzaj turnieju, w którym uczestniczą uprzednio przygotowane do gry zespoły. Projekt powstał z myślą o realizacji w młodszych klasach szkoły podstawowej, może być jednak, po nieznacznych modyfikacjach, przeprowadzony również przez bibliotekarzy bibliotek publicznych.

Barbara Koza

Szkoła Podstawowa nr 1 we Wronkach

BAW SIĘ I UCZ Z DZIEĆMI Z BULLERBYN

Scenariusz rambitu dla klas trzecich

W związku ze zmianami zachodzącymi ostatnio w Europie, współczesna szkoła stanęła przed nowymi zadaniami, które mają na celu przygotowanie dziecka do aktywnego uczestnictwa w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej. Szkoła powinna zatem zapoznawać dziecko z dziedzictwem kulturowym Europy, jak i budzić świadomość narodową, ukazywać to, co dla nas Europejczyków wspólne, jak i to, co nas Polaków z tej wspólnoty wyróżnia. W Szkole Podstawowej nr 1 we Wronkach od dwóch lat prowadzona jest edukacja europejska i regionalna, która ma przybliżyć dzieciom problemy współczesnej Europy.

Inspiracją do opracowania przeze mnie programu edukacji europejskiej był opublikowany w miesięczniku „Biblioteka w Szkole” rambit pt. „Baw się i ucz z Kubusiem Puchatkiem”, przeprowadzony po raz pierwszy w naszej szkole w maju 2002 r. Uczniowie klas drugich walczyli o okazałą maskotkę – Kubusia Puchatka, którą w roku 2003 przekazali swoim młodszym kolegom biorącym udział w drugim z kolei rambicie. Jednocześnie zaproponowali, aby i dla klas trzecich opracować podobną imprezę, opartą na innej, powszechnie znanej lekturze. Opracowałam więc scenariusz zatytułowany „Baw się i ucz z dziećmi z Bullerbyn”. Tutaj uczniowie klas trzecich walczyć będą o Svippa, ulubionego

czworonoga Ollego. Oba wymienione rambity stanowią ogniwa edukacji literackiej, będącej elementami edukacji europejskiej prowadzonej w naszej szkole.

1. Temat: rambit „Baw się i ucz z dziećmi z Bullerbyn”

2. Adresaci: uczniowie klas trzecich

3. Lider: nauczyciel-bibliotekarz

4. Termin: pogodny wiosenny dzień

5. Cele ogólne:

- budzenie zainteresowania twórczością Astrid Lindgren,
- sprawdzenie stopnia znajomości lektury „Dzieci z Bullerbyn”,
- kształcenie umiejętności operowania zdobytą wiedzą.

6. Cele operacyjne:

Uczeń:

- zna treść lektury,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę we wspólnej zabawie,
- współdziała w zespole,
- radzi sobie z sukcesem i porażką.

7. Pomoce: zestawy pytań, krzyżówki, arkusze z diagramami, zadania tekstowe, numery od 1 do 12, Skrzynia Mędrców, tablica wyników, hulajnogi, piłka, półmetki, woreczki, nagranie piosenki „Patrz, słońce się śmieje”, dyplomy, maskotka psa (Svipp).

8. Miejsce i czas trwania: boisko szkolne, 2 godz. lekcyjne.

9. Przygotowanie:

Wychowawcy klas trzecich opracowują lekturę w ramach realizowanego przez szkołę programu edukacyjnego. W kwietniu klasy otrzymają zaproszenie do wspólnej zabawy. Każda klasa wystawia dziesięcioosobowy zespół – siedmioro dzieci bierze udział w zabawach ruchowych, troje odpowiada na przygotowane pytania. Prowadząca przygotowuje niezbędne pomoce, dyplomy, kupuje maskotkę psa, o którą klasy trzecie będą walczyły i w następnych latach.

10. Przewidywane koszty: ok. 100,- zł (maskotka, dyplomy, film, wywołanie zdjęć, arkusz bristolu, blok techniczny)

11. Przebieg spotkania

I. Powitanie

Prowadząca podaje cel wspólnej zabawy. Dzieci śpiewają piosenkę „Patrz, słońce się śmieje”

5 min.

II. Losowanie miejsc

Kapitanowie poszczególnych drużyn losują numery stolików oraz tory do zabaw ruchowych.

III. Runda I:

W bibliotece:

1. Testy wyboru

Prowadząca zadaje pytania dotyczące autorki lektury. Trzyosobowe zespoły zaznaczają odpowiedzi w przygotowanych diagramach (Załącznik nr 1 i 2)

max 4 pkt. (1 za każdą poprawną odpowiedź)

5 min.

Po zakończeniu konkurencji prowadząca każdorazowo sprawdza wyniki i nanosi punkty na tablicę.

2. Krzyżówki

Prowadząca rozdaje diagramy krzyżówek, drużyny wspólnie naradzając się wpisują rozwiązania (Załącznik nr 3).

13 pkt.

10 min.

IV. Runda II

W Bullerbyn

1. Zabawa pt. „Łowimy raki”

Prowadząca zaprasza do zabawy drużyny sportowe, wyznacza linię startu, ustawia półmetki w odległości 20 m. Przy każdym półmetku leży 7 woreczków – raków. Siedmioosobowe drużyny stają na linii startu, każdy zawodnik biegnie do półmetka, zabiera 1 woreczek i wraca. Wygrywa zespół, który pierwszy zabierze wszystkie woreczki.

I – 3 pkt., II – 2 pkt., III – 1 pkt.)

5 min.

2. Wyścigi na sparkach

Linia startu oraz półmetki jak uprzednio. Zawodnicy ścigają się na hulajnogach. Wygrywa zespół, który najszybciej wykona zadanie.

I – 3 pkt., II – 2 pkt., III – 1 pkt.)

10 min.

3. Pytania ze „Skrzyni Mędrców”

Prowadząca czyta pytania ponumerowane od 1 do 12. Trzyosobowe drużyny losują numer pytania, prowadząca czyta, zawodnicy głośno udzielają odpowiedzi. Punkty zaznacza na tablicy wyników (Załącznik nr 4)

max 4 pkt. (1 za poprawną odpowiedź)

15 min.

4. Polowanie na dzikie bawoły

Zabawa wzorowana na zabawie „Skuwamy w kole”. Sześciorobowe drużyny wiążą koła o średnicy 4 m. Siódme dziecko z każdej drużyny wchodzi do środka koła przeciwnika.

	b		c		a
b	b	c	c	a	a
	a		b		c
b	b	c	c	a	a
	b		c		a

Dzieci stojące na obwodzie koła celują kolejno w biegającego w środku przeciwnika.

Za każdy celny rzut drużyna otrzymuje 1 pkt.

5. Pytania ze „Skrzyni Mędrców”

Trzyosobowe drużyny losują numery od 1 do 9 i odpowiadają na pytania czytane głośno przez prowadzącą (Załącznik nr 5).

max 3 pkt.

10 min.

V. Runda III:

W szkole

1. Matematyka

Prowadząca rozdaje kartki z zadaniem tekstowym. Trzyosobowe drużyny rozwiązują zadanie, odpowiedź wpisują na karcie pracy (Załącznik nr 6)

3 pkt.

5 min.

2. Język szwedzki

Prowadząca głośno odczytuje pytania, drużyny udzielają odpowiedzi pisemnie. Prowadząca sprawdza, nanosi punkty na tablicę wyników (Załącznik nr 7)

max 3 pkt.

5 min.

3. Kultura fizyczna

Ciuciubabka – wszystkie dzieci wiążą koło, wybierają ciuciubabkę.

bez punktów

5 min.

4. Muzyka

Wszystkie dzieci śpiewają piosenkę „Patrz, słońce się śmieje”

bez punktów

VI. Podsumowanie

Prowadząca podlicza punkty, wręcza dyplomy i Svippa, którym zwycięska klasa będzie cieszyła się cały rok.

Bibliografia:

1. Baw się i ucz z Kubusiem Puchatkiem / Renata Staszek, Bożena Studniewska / Biblioteka w Szkole – 2001, nr 6
2. Konkurs wiedzy o Kubusiu Puchatku / Elżbieta Wróbel / Biblioteka w Szkole – 2000, nr 6
3. R. Trześniowski „Gry i zabawy ruchowe”. SiT, W-wa 1987.

Załącznik nr 1

Test wyboru

1. Książkę pt. „Dzieci z Bullerbyn” napisała:
 - a) Wanda Chotomska
 - b) Astrid Lindgren
 - c) Janina Papuzińska
2. Autorka książki była:
 - a) Szwedką
 - b) Dunką
 - c) Finką
3. Którą z wymienionych książek napisała Astrid Lindgren:
 - a) Harry Potter
 - b) Kubuś Puchatek
 - c) Fizia Pończoszanka
4. Za całokształt twórczości autorka „Dzieci z Bullerbyn” otrzymała
 - a) Order Uśmiechu
 - b) Złotą Kaczkę
 - c) Medal im. H.CH. Andersena

Załącznik nr 2

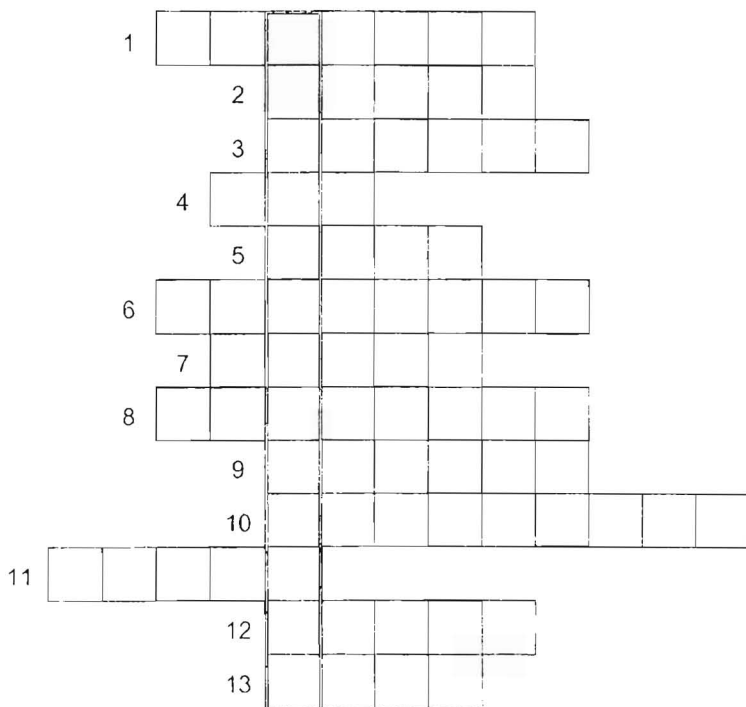
Diagramy do zaznaczania odpowiedzi

1	a	b	c
2	a	b	c
3	a	b	c
4	a	b	c

Załącznik nr 3

Krzyżówka

1. Kraj, w którym toczy się akcja książki „Dzieci z Bullerbyn” (Szwecja)
2. Imię psa Ollego (Svipp)
3. Imię kota Anny i Britty (Puszek)
4. Duży dołek (dół)
5. Siostra Bossego i Lassego (Lisa)
6. Nazwisko autorki „Dzieci z Bullerbyn” (Lindgren)
7. Brat Lisy i Bossego (Lasse)
8. Nazwisko szewca (Grzeczny)
9. Imię autorki „Dzieci z Bullerbyn” (Astrid)
10. Osada, w której mieszkały dzieci (Bullerbyn)
11. Imię ulubionej lalki Lisy (Bella)
12. Dzieci dla dziadziusia (wnuki)
13. Siostra Britty (Anna)

Załącznik nr 4

Pytania ze Skrzyni Mędrców.

1. Co w języku polskim oznacza Bullerbyn? (Hałasowo)
2. Gdzie znajdowała się szkoła, w której uczyły się dzieci z Bullerbyn? (w Wielkiej Wsi)
3. Które urodziny obchodził dziadzius? (80)
4. Gdzie chłopcy ukryli mapę przedstawiającą groty w stogu siana? (w dziupli)
5. Podaj tytuł czasopisma czytanego w Szwecji przez dzieci. (Wiosna Szwecji)
6. Co nawlekaly dziewczynki na żdźbła trawy? (poziomki)
7. Jakie imię nosił zły baran wyspy? (Urlik)
8. Jakie zwierzątko otrzymała wiosną od taty Lisa? (jagniątko)
9. Co sprzedawały przy szosie dzieci? (wiśnie)
10. Kto pomógł Ollemu wyrwać ruszający się ząb? (Lasse)
11. Co dostała od rodziców Lisa na siódme urodziny? (pokoik)
12. Jak w Bullerbyn nazwano pierwszy wakacyjny wieczór? (Wielki Wieczór Rybacki)

Załącznik nr 5

Pytania ze Skrzyni Mędrców

1. Jaki żart primaaprilisowy wymyśliły dzieci? (przesunęły zegar o 2 godziny i przyszły do szkoły na 6.00)
2. Co lały dzieci w wieczór andrzejkowy? (otów)
3. W czym przechowywali chłopcy wyrwane zęby? (w Skrzyni Mędrców)
4. Co robił Bosse, kiedy chłopcy polowali na dzikie bawoły? (leżał przed grota)
5. Kim chciały zostać w przyszłości Anna i Lisa? (piastunkami do dzieci)
6. Co dzieci przygotowywały na Boże Narodzenie dla ptaków? (sнопki owsa)
7. Jakich szkód narobiła Kerstin, kiedy była pod opieką Lisy i Anny? (pomalowała kominek czarną pastą)
8. Czym wypełniano w Bullerbyn wielkanocne jajka-upominki?(cukierkami)
9. Kto zastępował w szkole panią, która wyszła na zebranie? (Britta)

Załącznik nr 6

Zadanie tekstowe

1 litr wiśni kosztuje 2 korony. Ile reszty otrzymasz płacąc banknotem dwudziestokoronowym za 7 l wiśni?

rozwiązanie: $(20 - 7 \times 2 = 20 - 14 = 6)$

odpowiedź: (6 koron reszty)

Załącznik nr 7

Język szwedzki

Jak nazywają się saneczki z oparciem, na których jeździ się jak na hulajnodze? (spark)

Jaką nazwę nosi drobna szwedzka moneta? (öre)

Jak nazywa się brzydki i złośliwy szwedzki krasnoludek? (troll)

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

BAROKOWE dwory i pałace w Wielkopolsce : [album] / teksty Maria Strzałko; oprac. graf. Anna Woźniak, Michał Woźniak. – Poznań: Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2006. – 351 s. : fot.

Tekst także w jęz. angielskim.

Album zawiera kolorowe fotografie dworów i rezydencji wielkopolskich rodów szlacheckich.

BERNARDYNI w Kole : (materiały z sesji naukowej, która odbyła się 9 czerwca 2006 roku w Kole z okazji 540. rocznicy fundacji kolskiego klasztoru) / przedm. Czesław Gniecki. – Kolo: Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole, 2006. – 119 s. : fot., tab., wykr.

Praca zawiera opracowania i dokumenty na temat historii klasztoru bernardynów, ich działalności religijnej, życia umysłowego i zakonnego a także architektury zespołu klasztorno-kościelnego.

BIBLIOGRAFIA historii Kalisza. T. 2 / pod red. Ewy Andrysiak. – Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2006. – 328 s.

Drugi tom publikacji wydanej w 2002 roku.

BIBLIOGRAPHIE zur Geschichte Großpolens = Bibliografia historii Wielkopolski 2001 / Herder-Institut, Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu; oprac. Eligiusz Janus, Beata Nowak, Christoph Schutte. – Marburg: Verlag Herder-Institut, 2006. – 222 s. – (Bibliographien zur Geschichte und Landeskunde Ostmitteleuropas; 39)

Bibliografia przygotowana we współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu zawiera 1796 pozycji na temat historii regionu w polskiej i niemieckiej wersji językowej.

BRUST Mieczysław, GODAWA Bronisław, NOWAK Stanisław

Ziemia ryczywolska : historia – gospodarka – krajoznawstwo / fot. Bronisław Godawa [i in.]; Urząd Gminy Ryczywół. – Ryczywół: UG, 2006. – 119 s., [20] s. tabl. : fot., pl.

Monografia historyczno-krajoznawcza gminy Ryczywół.

CZARNECKI Władysław

Wspomnienia architekta. T. 2, 1931-1939 / oprac. Hanna Grzeszczuk-Brendel, Grażyna Kodym-Kozaczko. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2006. – 262 s. : fot., il., portr.

Wspomnienia poznańskiego architekta i urbanisty (1895-1983).

DUDA Zygmunt

Dla Boga i ludzi : Stowarzyszenie Młodych Polek i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej na ziemi opalenickiej (1927-1950). – Opalenica: Parafia św. Mateusza w Opalenicy, 2006. – 117 s. : fot., il., portr. – (Z Dziejów Parafii św. Mateusza w Opalenicy; 10)

Dziesiąta część serii wydawniczej „Z Dziejów Parafii św. Mateusza w Opalenicy” to historia stowarzyszeń działających na ziemi opalenickiej, głównie w okresie międzywojennym.

DZIEJE domowe albo opis przez dni osobliwszych dziejów i przypadków zdarzonych w Szkołach Wydziałowych Poznańskich / wstęp i oprac. Dorota Żołądź-Strzelczyk. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2006. – 121 s. – (Kroniki Staropolskie)

Kronika Kolegium Jezuickiego w Poznaniu w latach 1781-1793.

FORYCKI Maciej

Stanisław Leszczyński : sarmata i Europejczyk 1677-1766. – Poznań: Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2006. – 224 s. : fot., il., portr. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)

Starannie wydana biografia wojewody poznańskiego, króla Polski. Zawiera m.in. obszerny rozdział na temat rodu Leszczyńskich i związków króla z Leszmem i Rydzyną.

GMINA Blizanów : [informator] / Wójt Gminy Blizanów; tłum. Stanisław Pietrasik. – Kalisz: ARP-95, 2005. – 30 s. : fot., pl., portr.

Tekst także w jęz. niemieckim.

GMINA Szydłowo : [informator] / red. Edmund Wolski; fot. Edmund Wolski, Zbigniew Tomczak, Dariusz Marchwiak; tłum. Agnieszka Stępkowska. – Piła: Wydaw. „Media”, 2006. – 32 s. : fot., pl.

GRYGUĆ Jarosław

Gniezno : przewodnik. – Poznań; Gniezno: PAW-Druk, 2005. – 48 s. : fot., il. Bogato ilustrowany przewodnik turystyczny.

IMPRESJE : [album] / fot. Saturnina i Artur Homan; red. Janusz Grzesiak; Urząd Miejski w Ostrowie Wlkp. – Ostrów Wlkp.: Art Studio, 2006. – Teka, (23) k. : fot.

Przyroda okolic Ostrowa Wlkp. na kolorowych fotografiach.

INFORMATOR adresowy prasy lokalnej, rozgłośni radiowych, telewizji regionalnych i kablowych województwa wielkopolskiego / Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – [Wyd. 2 popr. i zmien.]. – Poznań: WBPiCAK, 2006. – 111 s. – (Informator Województwa Wielkopolskiego)

Nowa edycja publikacji na temat mediów w regionie.

INFORMATOR Zespołu Szkół Zakonu Pijarów [im. św. Józefa Kalasancjusza] w Poznaniu : nr 1 – rok szkolny 2005/2006. – Poznań, 2005. – 71 s. : fot., il.

Organizacja, warunki rekrutacji oraz kalendarium działalności szkoły podstawowej i gimnazjum w roku szkolnym 2005/2006.

JAKUBEK Edmund

Ostrowski ośrodek Armii Krajowej / współpr. Ludwik Misiek; Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski. – Ostrów Wielkopolski, 2005. – 329 s. : fot., pl., portr.

Historia ruchu konspiracyjnego w Ostrowie Wielkopolskim w okresie II wojny światowej na tle tradycji niepodległościowych. Ponadto organizacja i działalność oddziału ostrowskiego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

KODYM-KOZACZKO Grażyna

Architektura zespołu budynków Pomnika Tysiąclecia Państwa Polskiego w Gnieźnie / fot. Bogdan Celichowski [i in.]. – Gniezno: Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, 2006. – 47 s. : fot.

Omówienie historii projektu architektonicznego i jego realizacji w 1978 r. Dot. głównie Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

KOŚCIELNIAK Władysław

W ramionach Proсны. Kalisz i jego rzeka / fot. Ryszard Bieniecki. – Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2006. – 47 s. : fot., il.

Znaczenie Proсны w środowisku naturalnym, gospodarce i historii Kalisza.

KOTYŃSKA Janina

Moje przaśne, szczęśliwe dzieciństwo. – Kalisz: Edytor, 2006. – 112 s. : fot.
Wspomnienia nauczycielki i bibliotekarki z Kalisza.

KOWALCZYKIEWICZ Zygmunt

Osiem legend Konina / il. Jan Sznajder. – Konin: Mass Media, 2005. – 49 s. : il.

MARCINIAK Ryszard

Prezesa Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk : ich myśl i dzieło / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. – Wyd. 2 uzup. – Poznań: PTPN, 2006. – 127 s. : fot., portr.

Sylwetki poznańskich uczonych.

MIKROREGION Wielkopolskiego Parku Narodowego „Zielone Płuca Wielkopolski” / teksty Małgorzata Ornoch-Tabędzka, Marcin Pakuła; fot. Jarosław Wyczyński, Marcin Pakuła; Stowarzyszenie Partnerzy dla Samorządu. – Poznań: Bogucki Wydaw. Naukowe, 2006. – [22] s. : fot., mapa

Informator krajoznawczy. Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim.

NOWY Tomyśl : miasto i gmina : [informator] / Biuro Promocji Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyszu. – Bydgoszcz: Agencja Promocyjno-Wydaw. Unigraf, [2006]. – 23 s. : fot., il., mapa

Publikacja wydana także w wersjach angielskiej i niemieckiej.

OBLICZA ziemi ostrzeszowskiej : [album] / fot. S. Chowański [i in.]; tekst Wiesław Przybyła; Starostwo Powiatowe w Ostrzeszowie. – Ostrzeszów: Oficyna Wydaw. Kulawiak, 2006. – 80 s. : fot.

Gminy powiatu ostrzeszowskiego na kolorowych fotografiach. Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim.

OFERTA noclegowa powiatu poznańskiego 2006/2007 / Starostwo Powiatowe w Poznaniu. Wydział Promocji, Kultury i Współpracy z Zagranicą. – Poznań: SP, 2006. – 27 s.

Hotele, motele, gospodarstwa agroturystyczne i ośrodki turystyczne w układzie według gmin.

OLEJNICZAK-ZAWORONKO Hanna

Zbąszyń : wędrówki po mieście : [album]. – Poznań: TRES Sp. z o.o., 2006. – 159 s. : fot., mapy, pl., portr.

Bogato ilustrowana publikacja na temat historii i współczesności miasta.

OLĘDRY : przestrzenie obok nas : [katalog wystawy] / Zbigniew Chodyła [i in.]; red. Witold Przewoźny; fot. Maria Fryza [i in.]. – Poznań: Muzeum Narodowe w Poznaniu, 2006. – 91 s. : fot., il., mapy

Historia i zabytki osadnictwa olęderskiego w Polsce. Dot. m.in. Wielkopolski. Katalog wystawy w Muzeum Etnograficznym w Poznaniu.

OSTRÓW Lednicki : informator / tekst Danuta Banaszak, Arkadiusz Tabaka; fot. R. Aleksandrowicz [i in.]; oprac. graf. Wojciech Kujawa. – [Dziekanowice]: Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, 2006. – [36] s. : fot.

Charakterystyka poszczególnych obiektów Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

PAWLIK Łucjan

Adam Mickiewicz i brat Franciszek na terenie powiatu obornickiego / fot. Jerzy Paziewski. – Oborniki: Starostwo Powiatowe w Obornikach, 2005. – 53 s. : fot., il., mapka, portr.

Historia pobytu Adama i Franciszka Mickiewiczów w Budziszewku, Objezierzu, Łukowie i Rożnowie na tle dziejów poszczególnych miejscowości.

POWSTANIE Wielkopolskie : [album] / pod red. Jacka Makczyszyna; fot. Maciej Skoczeń [i in.]. – Warszawa: Bellona, 2006. – 135 s., 15 s. tabl.

Zbiór fotografii z komentarzem.

POZNAŃ : [album] / fot. Dariusz Krakowiak; tekst Anna Plenzler. – Poznań: „DDK Edition”, 2006. – 96 s. : fot.

Najciekawsze zabytki i zakątki Poznania na kolorowych fotografiach. Tekst także w jęz. angielskim, niemieckim i francuskim.

POZNAŃ : obiekty noclegowe / Urząd Miasta Poznania. Wydział Rozwoju Miasta; projekt graf. Zbigniew Matuszko. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2006. – 27 s. : fot., mapa, pl.

Hotele, pensjonaty i schroniska młodzieżowe. Informacja teleadresowa.

POZNAŃ z zaskoczenia : [album] / fot. Krzysztof Smura; tłum. Michał Szymkowiak. – Poznań: Agencja Wydaw.-Reklamowa „Debiuty”, 2005. – 32 s. : fot.

Fotografie dawnego i współczesnego Poznania. Tekst także w jęz. angielskim.

POZNAŃSKI Czerwiec 1956 : [komiks] / Maciej Jasiński [i in.]; rys. Jacek Michalski. – Poznań: Zin Zin Press, 2006. – 80 s. : rys.

REGIONALNA Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu : [informator]. – [Poznań, RDLP, 2006]. – Teka : fot.

Teka zawiera 27 składanek prezentujących poszczególne nadleśnictwa oraz Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie.

SIEGERT Richard

Tygrys z Poznania / tłum. Małgorzata Markuś. – Poznań: Wydaw. „Pomost”, 2005. – 142 s. : fot., il., pl. – (Festung Posen 1945; 7)

Wspomnienia niemieckiego żołnierza, członka załogi czołgu walczącego w Poznaniu w 1945 roku.

SOBCZYŃSKI Janusz

Jan Zemelka (Zemelius) z Konina / oprac. i red. Jerzy Łojko, Krzysztof Gorczyca; fot. Andrzej Moś, Paulina Wojtyniak; Urząd Miasta Konina. – Konin: Miejska Biblioteka Publiczna w Koninie, 2006. – 55 s. : fot., il.

Lekarz XVI wieku związany z Kaliszem i Koninem.

STRATEGIA rozwoju powiatu poznańskiego 2006-2013 : zatwierdzona uchwałą nr XXXVII/348/II/2006 Rady Powiatu Poznańskiego z dnia 31 stycznia 2006 roku / Starostwo Powiatowe w Poznaniu. – Poznań: SP, 2006. – 123 s.

Zawiera m.in. Spis organizacji pozarządowych w powiecie poznańskim.

[SZÓSTE] VI Prezentacje Kultury Wielkopolski : Opatówek, 3-4 VI 2006 : [informator] / oprac. Barbara Głowinkowska. – Leszno: Centrum Kultury w Lesznie, 2006. – 48 s. : fot., il.

Regulamin, program i wizytówki uczestników festiwalu.

TALENTY 2006 : XXIX Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej „Krajobraz polski – Tradycje, Współczesność, Przyszłość” : eliminacje województwa wielkopolskiego : [informator] / oprac. i układ graf. B. Izabela Topczewska. – Leszno: Centrum Kultury i Sztuki w Lesznie, 2006. – [12] s. : il.

Werdykt jury i reprodukcje nagrodzonych prac.

URBANIAK Zdzisław

Smak życia / red. Zuzanna Przeworska, Jan Arski; fot. Romuald Ereński. – Piła: Media Zet. Wydaw., 2006. – 306 s. : fot., il., portr.

Wspomnienia dot. Nowego Brzostowa i okolic Miasteczka Krajeńskiego w okresie międzywojennym i podczas II wojny światowej.

W TRZEMESZNIIE i nie tylko... : obchody 85-lecia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza / pod red. Bogdana Walczaka. – Poznań: Wydaw. Naukowe UAM, 2006. – 162 s. – (Seria Dzieje UAM / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 17)

Materiały sesji popularnonaukowej poświęconej obchodom jubileuszu uniwersytetu i tradycjom oświatowym Trzemeszna. M.in. sylwetki Heliodora Święcickiego i księdza Stanisława Kozierowskiego.

WARTA : [album] / fot. Maciej Fiszer; wstęp Mariusz Grzebalski. – Poznań: Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu, 2006. – [210] s. : fot.

Tekst także w jęz. angielskim i niemieckim

Krajobrazy nadwarciańskie na kolorowych fotografiach. Dot. m.in. Wielkopolski. Na obwolucie biogram poznańskiego fotografa.

WIELKOPOLSKI Park Etnograficzny w Dziekanowicach : informator / tekst M. Fryza; fot. A. Ziółkowski, M. Józwickowska, W. Kujawa. – [Dziekanowice] : Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, 2006. – 42 s. : fot.

Oddział Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Charakterystyka najciekawszych zabytków.

WINOWICZ Krystyna

Apolinary Szeluto 1884-1966 w setną rocznicę urodzin : wznowione w czterdziestą rocznicę śmierci. – Wyd. 2 poszerz. – Słupca: Słupeckie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, 2006. – 112 s., [8] s. tabl. : fot.

Publikacja zawiera przedruk biografii Apolinarego Szeluty wydanej w 1984 roku oraz zbiór opracowań poświęconych znaczeniu kompozytora dla życia kulturalnego Słupcy.

WOJEWÓDZTWO wielkopolskie 2006 / Urząd Statystyczny w Poznaniu. – Poznań: US, 2006. – 31 s. : tab., wyk.

Informacja statystyczna. Zawiera dane porównawcze za lata 2000-2005. Tekst także w jęz. angielskim

WRZEŚNIA : historia miasta : praca zbiorowa / pod red. Mariana Torzewskiego. – Września: Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni, 2006. – 480 s., [28] s. tabl. : fot., il., portr.

Obszerna i bogato ilustrowana monografia miasta.

WYDZIAŁ Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza : [informator]. – Poznań: Bogucki Wydaw. Naukowe, 2006. – [24] s. : fot., portr.

Historia i organizacja oraz działalność naukowa i dydaktyczna wydziału.

ZDZISŁAW Szulc : pasja i muzyka / pod red. Janusza Jaskulskiego. – Poznań: Muzeum Narodowe, 2006. – 55 s. : fot., portr.

Biografia kolekcjonera i współzałożyciela Muzeum Instrumentów Muzycznych w Poznaniu (1895-1959).

ZIEMIA Warta Odkrycia / kom. red. Michał Brzostowicz, Henryka Mizerska, Joanna Słowińska; fot. D. Bógdał [i in.]. – [B.m.], 2006. – 32 s. : fot.

Informator krajoznawczy wydany w ramach projektu Leader+ „Ziemia Warta Odkrycia – partnerstwo na rzecz rozwoju ziemi słupeckiej”.

ŻYCIE – kapłaństwo księdza prałata Józefa Sieradzana / red. Halina Woźniak, Anna Urbanowska, Sławomir Woźniak. – Kalisz: „Edytor”, 2006. – 160 s. : fot.

Biografia księdza, byłego proboszcza parafii pw. św. Gotarda w Kaliszu (1912-1996).

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(wrzesień–listopad 2006)

W bibliotekach woj. wielkopolskiego w omawianym okresie najczęściej odbywało się głośne czytanie w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom” oraz różnorodne imprezy z okazji „Światowego Dnia Pluszowego Misia” i 80 urodzin Kubusia Puchatka. Uczczono również rocznicę wybuchu II wojny światowej, Dzień Papieski, Dzień Edukacji Narodowej, Święto Niepodległości i Święto Zmarłych. Bawiono się na dożynkach i wieczorach andrzejkowych, żegnano wakacje, witano jesień. Liczne wystawy książek poświęcone były postaci Jana Pawła II oraz m.in. St. Grochowiakowi, A. Lindgren, H. Sienkiewiczowi, K. Brandysowi, A. Osieckiej, J. Porazińskiej.

Wrzesień

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Jednego Obrazu „Złota jesień w Sowinach” A. Suchanecki
- Wystawa fotograficzna „Pielgrzymka do Zakrzewa”

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Wycieczka do Biskupina na festyn archeologiczny: „Rzymianie i barbarzyńcy”

Chodzież

- „Jan Paweł II na zawsze w naszej pamięci” – wystawa + prezentacja multimedialna (również w październiku)
- Prelekcja o anoreksji połączona z prezentacją multimedialną

Czempiń (pow. Kościan)

- Spotkanie z pisarzem – Tadeuszem Bogackim (również w październiku)
- Spotkanie z autorką książek dla dzieci – Małgorzatą Strzałkowską pt. „Zabawa ze słowem – jak powstaje biblioteka”

Dąbie (pow. Koło)

- Przegląd dorobku artystycznego miasta i gminy Dąbie

Gołuchów (pow. Pleszew)

- „Nauczycielskie Oskary” – scenka kabaretowa z okazji Dnia Nauczyciela przygotowana przez bibliotekarza i dzieci (Filia w Kościelnej Wsi)
- „Z telewizorem trzeba rozwaźnie” oraz „Taniec aeromambro” – scenki kabaretowe z okazji Dnia Nauczyciela przygotowane przez bibliotekarza i dzieci ze szkoły w Kucharkach (Filia w Kucharkach)

Gostyń

W powiecie gostyńskim odbywały się zajęcia biblioterapeutyczne dla dzieci ze szkół podstawowych pt. „Moje nowe miejsce na ziemi”:

- we wrześniu w Pępowie i Piaskach
- w październiku w BPMiG Gostyń (Filia w Daleszynie i Kunowie)
- w listopadzie w Piaskach (Filia Bodzewo) i w Krobi

Jarocin

- Pogadanka „O poszanowaniu książek” (Filia Golina)
- „Pożegnanie lata” – spotkanie członków Klubu Dyskusyjnego, Stowarzyszenia na Rzecz Witaszyc i Klubu Regionalistów, Ziemi Jarocińskiej (Filia Witaszyce)

Kalisz

- „Kalisz i kaliszanie w epoce napoleońskiej” – spotkanie z Andrzejem Szymańskim (w ramach XIV Europejskich Dni Dziedzictwa Kulturowego w Wielkopolsce – Biblioteka Główna)
- „Park nad Krępicą – zielona galeria zasłużonych kaliszan” – wycieczka turystyczno-krajoznawcza dla uczniów kl. I-III Szkoły Podstawowej nr 17 (Filia nr 1)
- „Nekropolia przy ul. Podmiejskiej w Kaliszu – zastygły symbol kultury żydowskiej” – wycieczka turystyczno-krajoznawcza dla uczniów kl. I-III Szkoły Podstawowej nr 17 (Filia nr 1)
- Wystawy:
 - ~ „Kaliskie w epoce Napoleona” – wystawa w ramach XIV Europejskich Dni Dziedzictwa Kulturowego w Wielkopolsce – Biblioteka Główna (także w październiku)
 - ~ „Chcieć, to znaczy wiele móc” – wystawa prac uczniów ze Szkoły Przysposobienia do Pracy przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kaliszu (Filia nr 1)

Kielczewo (pow. Kościan)

- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego (Filia Racot)

Klecko (pow. Gniezno)

- „Atak terrorystyczny z 11 września” – wystawa
- Nietypowe zakładki naszych czytelników – wystawa

Koło

- Spotkanie Koła Przyjaciół Biblioteki – „Wrzesień 1939. Holocaust Żydów” – prelegent Kazimierz Kasperkiewicz + wystawa
- Wystawa – „Stanisława Fleszarowa-Muskat 1919-1989 – magiczne miejsca w twórczości”
- Ekspozycja stała – „Międzynarodowy Dzień Nieślyszących” (Filia dla Dzieci)
- Finał konkursu plastycznego i wystawa prac pokonkursowych – „Bezpieczna rodzina” dla uczniów szkół podstawowych (Filia dla Dzieci)

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:
 - ~ Zaniemyśl 2004 (wystawa fotograficzna z Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii)
 - ~ Czesław Janczarski – wielki, skromny człowiek – w 95 rocznicę urodzin pisarza (2.09.1911)

- Spotkanie z pisarzem – Lesterem Baszczyńskim
- Spotkanie z pisarzem – Tadeuszem Bogackim
- Poznajemy bohaterów książki Czesława Janczarskiego – „Jak Wojtek został strażakiem” – zabawa literacko-plastyczna
- Eugeniusz Pauksza – 90 rocznica urodzin pisarza i publicysty – prelekcja Arlety Frąckowiak – instruktora MBP w Kościanie – Klub Miłośników Książki

Kościelec (pow. Kolo)

- Wieczór poezji Agnieszki Osieckiej

Kotlin (pow. Jarocin)

- Pogadanka o edukacji ekologicznej
- Pogadanka pielęgniarki środowiskowej
- Konkurs rysunkowy „Chcę być strażakiem” (Filia Sławoszew)

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- „Poznański Czerwiec w plakacie” – wystawa plakatów z okazji 50. rocznicy wydarzeń 1956 roku
- „Przegląd twórczości artystycznej mieszkańców gminy Krzemieniewo” – wystawa obrazów i rękodzieła

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „Protesty społeczne w PRL” – wystawa filatelistyczna ze zbiorów leszczyńskiego filatelisty Zdzisława Głapiaka
- „Życie to nie teatr?” – Grochowiana ze zbiorów MBP w Lesznie – ekspozycja rozpoczęła cykl imprez pod wspólnym tytułem „Grochowisko”, wpisanych w obchody 30. rocznicy śmierci Stanisława Grochowiaka
- „Marilyn – ikona popkultury” – wystawa plakatów, postersów i książek, zorganizowana z okazji osiemdziesiątej rocznicy urodzin amerykańskiej aktorki

„Galeria Lochy”:

- „Marilyn – ikona popkultury” – wystawa plakatów, posterów i książek

Imprezy:

- „IX Turniej Poezji Biesiadnej” zorganizowany wraz ze Stowarzyszeniem Kupców Leszczyńskich, Unią Wielkopolan i „Kawiarnią w Ratuszu”. Turniej ph. „Przyjaźń” prowadził Sergiusz Sterna-Wachowiak. Udział wzięło dwudziestu poetów z Leszna, Lwówka, Piły, Poznania, Warszawy
- Spotkanie z Jackiem Jaroszykiem na wystawie „Marilyn – ikona popkultury”

- „Żywioły Grochowiaka – poezja i proza” – w ramach cyklu „Rodzinne Wieczory” odbyły się dwa spotkania:
 - ~ dla dorosłych – monodram aktora Zbigniewa Walerysia na podstawie opowiadania Grochowiaka „Baruch”
 - ~ dla dzieci – spotkanie z „Białym Bażantem” – wiersze czytał Tomasz Młotek

Lipno (pow. Leszno)

- Wieczór poetycki poświęcony Stanisławowi Grochowiakowi (Filia Wilkowice)

Lisków (pow. Kalisz)

- Spotkanie z animatorami programu Klanza podczas Gminnych Dożynek oraz w przedszkolu w Liskowie
- Spotkanie z artystą-grafikiem Władysławem Kościelniakiem (również w październiku)
- Spotkanie autorskie z Joanną Papuzińską i Krzysztofem Świątkowskim dla uczniów szkół podstawowych w Liskowie, Zalesiu, Zakrzynie, Strzałkowie, Ciepielewie, Trzebieniach

Łubowo (pow. Gniezno)

- Dzień ziemniaka – wystawa, konkursy i degustacje
- Dni turystyki – wystawa

Margonin (pow. Chodzież)

- Spotkanie z ciekawymi ludźmi: Danuta Gościńska, artystka należąca do Stowarzyszenia Płastyków „Azyl”
- Wystawa w bibliotece „Róża w sztuce i literaturze”

Nowy Tomyśl

- Rozstrzygnięcie II Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „O wiklinowy laur”. Współorganizacja: Nowotomyskie Towarzystwo Kulturalne i Komitet Organizacyjny Jarmarku Chmielo-Wikliniarskiego
- Akademia nad Szarką – warsztaty plecionkarskie zorganizowane wspólnie z Muzeum Chmielarstwa i Wikliniarstwa w ramach Spotkań Młodych Plecionkarzy
- Klub Miłośników Podróży: „Przez kontynenty” – „Syberyjskie drogi – Jakucja” – pokaz slajdów podróżniczych i spotkanie z podróżnikami Katarzyną i Andrzejem Mazurkiewiczami

Oborniki

- Mont Saint-Michel. Ósmy cud świata – prelekcja Roberta Barthe
- Wystawa książek, zdjęć i plakatów dotyczących historii i kultury Francji
- Wystawa – „Nasze pasje”

- Oborniki w fotografii Henryka Wojtysiaka – wystawa z okazji VII Przeglądu Hejnałów Miast Województwa Wielkopolskiego

Okonek (pow. Złotów)

- „Ty musisz żyć, aby dać świadectwo prawdzie” – wystawa na Dzień Sybira
- „Super Linia” – jesień – uaktywnij się! Założenie kącika wydawniczego

Olszówka (pow. Koło)

- Konkurs plastyczny - „Świat sam sobie nie da rady, segregujmy więc odpady”

Opatówek (pow. Kalisz)

- „General Józef Zajączek” – pogadanka dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 2 w Kaliszu
- „General Józef Zajączek w Kaliszu i w Opatówku – pozostałości epoki napoleońskiej i Królestwa Polskiego” – pogadanka dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kaliszu

Orchowo (pow. Słupca)

- „Koło dębu zwierz rogaty” – przedstawienie kukielkowe dla dzieci przedszkolnych
- Spotkanie autorskie z Beatą Pieczyńską-Bielewską

Ostrowite (pow. Słupca)

- Konkurs plastyczny pt. „35 lat sportu w gminie Ostrowite”

Ostrów Wlkp.

- Rozstrzygnięcie 3 odcycji konkursu fotograficznego „Ostrowskie kamienice – architektura miasta” i wystawa pokonkursowa

Pleszew

- Konkurs czytelniczy dla uczniów gimnazjów z cyklu „Moja Mała Ojczyzna”
- „Poznań '56 – 50 rocznica Powstania Poznańskiego Czerwca” – wystawa

Pogorzela (pow. Gostyń)

- „Zwierzęce związki frazeologiczne” – konkurs dla uczniów szkół podstawowych

Radawnica (pow. Złotów)

- Wystawa książek „Powiat Złotowski” prezentacja publikacji o powiecie złotowskim (Filia w Świętej)

Rawicz

- Wernisaż wystawy z okazji „50-lecia Koła plastycznego przy Domu Kultury”

Szamocin (pow. Chodzież)

- „Szamocińska biesiada” – wystawa fotografii
- „Crow Dance – szkoła tańca Bartka Wróny” – wystawa fotografii

Śrem

- Poetycka Przystań: spotkanie z Łukaszem Jankowiakiem oraz warsztaty poetyckie
- Uniwersytet Ludzi Ciekawych Świat@ „Astronomia i podróże” – wykładowca Tadeusz Michalowski

Święciechowa (pow. Leszno)

- Wystawa ilustracji dziecięcej do bajki „Latający kufer” Hansa Christiana Andersena

Turek

- Warsztaty literackie dla uczniów gimnazjów i szkół średnich (2 spotkania) – prowadzenie Makary Górzyński (również w październiku i listopadzie)
- Spotkanie autorskie z Leszkiem Żulińskim, krytykiem literackim, dla uczestników warsztatów literackich
- „Wakacje z babcią” – konkurs literacko-rysunkowy (Filia nr 2)
- „Żołnierze wyklęci” – postacie antykomunistycznego podziemia zbrojnego po 1944 roku w Polsce – wystawa

Wolsztyn

- Galeria Biblioteki – „Tragiczny bilans” wystawa i sesja edukacyjna poświęcona martyrologii duchowieństwa wielkopolskiego ze szczególnym uwzględnieniem powiatu wolsztyńskiego
- Galeria Biblioteki – 230 rocznica urodzin wybitnego Wolsztynianina Józefa Marii Hoene Wrońskiego – wystawa oraz kiermasz kartek okolicznościowych i książek wydanych przez Bibliotekę
- Wystawa – „Dzieci Afryki” autorstwa Mikołaja Musiała

Złotów

- „17 pułk Ułanów Wielkopolskich” – wystawa pamiątek
- „Polska – Sprzątanie świata” – wystawa
- *Chciałabym, żeby moje książki – tak jak mnie pomogły przetrwać złe chwile – pomogły znieść różne smuteczki życiowe moim czytelnikom* – spotkanie autorskie z Moniką Szwają
- „Bajkowe przygody Muminków” – spotkania Grupy Integracyjnej 6-latków z Przedszkola nr 5
- „Geniusz doby baroku” – wystawa otwarta w 400. rocznicę urodzin Rembrandta

- Otwarcie „Galerii jednego wiersza” z udziałem poety Aleksandra Rozenfelda
- „W 185 rocznicę Cypriana Kamila Norwida Patrona Biblioteki”
- „Ryby w akwarium” – otwarcie wystawy z cyklu „Moje hobby”
- „Czytasz, piszesz, przyjdź!” – warsztaty literackie dla młodzieży poprowadziła Zuzanna Przeworska

Październik

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Obrazu: „Staw Browaru” – plener malarski Bojanowo '77
- Cykl historyczny „Bojanowo wczoraj i dziś” dla kl. V szkół podstawowych (2 ×, w listopadzie 3 ×)

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Warsztaty artystyczno-edukacyjne dla dzieci „Apollo, Kiio i Terpsychora w naszej bibliotece” na podstawie książki „Jajuńciek” – Ewy i Pawła Pawlaków + wystawa prac w listopadzie

Budzyń (pow. Chodzież)

- „Misiowa draka o drogowych znakach” – spektakl teatralny dla uczniów klas „0”, I i II Szkoły Podstawowej w wykonaniu krakowskiego Zespołu Artystycznego „KOP”
- Spotkanie autorskie z Tomaszem Trojanowskim

Chodzież

- „Paluckie stroje ludowe” – wystawa
- Spotkania autorskie z Tomaszem Trojanowskim (Oddział dla Dzieci)

Dąbie (pow. Koło)

- Spotkanie z poezją F. Karpińskiego

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- „Nic dwa razy się nie zdarza” – spotkanie z poezją Wisławy Szymborskiej. Konkurs recytatorski dla klas I gimnazjum w 10 rocznicę otrzymania przez Wisławę Szymborską literackiej Nagrody Nobla

Gizałki (pow. Pleszew)

- Wieczornica poezji Mariana Cezarego Abramowicza

Gniezno

- Otwarcie wystawy pt. „W obronie mowy ojczystej... 100 rocznica strajku Dzieci Ziemi Gnieźnieńskiej”

- Z okazji VI Dnia Papieskiego odbyła się impreza pod hasłem „Bądź miłośnierny jak Jan Paweł II”, w programie której zawarto podsumowanie dwóch konkursów, skierowanych do przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, oraz otwarcie wystaw:
 - ~ fotogramów pt. „Ostatnia Pielgrzymka Jana Pawła II do Gniezna”
 - ~ medalierska pt. „Śladami pielgrzymek Jana Pawła II po Polsce”
- II edycja Dni Bibliotek Gnieźnieńskich: prezentacja najciekawszych zbiorów Biblioteki Publicznej Miasta Gniezna ze szczególnym uwzględnieniem Dokumentów Życia Społecznego

Gołuchów (pow. Pleszew)

- „Mieszkańcy lasu – jeź” – lekcje biblioteczne powiązane z zajęciami plastycznymi, zabawami czytelnictwymi oraz ruchowymi dla dzieci z przedszkola w Gołuchowie i Tursku

Gostyń

- Podsumowanie konkursu plastycznego na logo do Krajowej Wystawy Filatelistycznej – „Gostyń 2007” i wystawa pokonkursowa
- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke dla dzieci ze szkół podstawowych (również w BPMiG w Pogorzeli)
- Spotkania autorskie z Elżbietą Dzikowską – dla młodzieży i dla czytelników dorosłych

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Warsztaty literacko-plastyczne z Pawłem Pawlakiem, ilustratorem książek

Jarocin

- Spotkania autorskie z Grzegorzem Kasdepke (Filia dla Dzieci i Filia w Wilkowyi)

Kalisz

- „Powracam echem własnych przemian...” – wieczór wspomnień o Szymonie Molendzie połączony z promocją książki „Gdyby nie oni...” (Biblioteka Główna)
- „Srebrna Natalia” – promocja książki Kiry Gałczyńskiej i spotkanie z autorką (Biblioteka Główna)
- „Monumenty świadectwem historii Kalisza” – wycieczka turystyczno-krajoznawcza dla uczniów kl. I-III Szkoły Podstawowej nr 17 (Filia nr 1)
- „Wędrówka do Dobrzeca” – wycieczka turystyczno-krajoznawcza dla uczniów kl. I-III Szkoły Podstawowej nr 17 (Filia nr 1)
- Wystawy:

- ~ „Nasi ulubieńcy” – wystawa książek o zwierzętach (Filia nr 5, Oddział dla Dzieci)
- ~ „Kaliskie wspomnienia o rodzinie Wilkomirskich” (Filia nr 7)
- ~ „Towarzystwo Miłośników Kalisza 1976-2006” – wystawa książek wydanych przez Towarzystwo – także w listopadzie (Filia nr 9)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Promocja tomiku poezji pt. „Do równowagi” – autorstwa kępnianina Marka Paprockiego – wydanego przez Kępińskie Towarzystwo Edukacyjno-Kulturalne „Droga”. Podczas spotkania wiersze zaprezentowali licealiści i autor

Kielczewo (pow. Kościan)

- Kto czyta ma piękne sny – spotkanie autorskie z Joanną Papuzińską
- Jesień z poezją – konkurs poetycki dla dzieci połączony z prezentacją prac
- Znam Harry'ego Pottera – konkurs ze znajomości książki (Filia Racot)

Koło

- Spotkanie Koła Przyjaciół Biblioteki – „Stanisława Fleszarowa-Muskat w literaturze kolskich twórców” wg scenariusza Haliny Grabowskiej
- Spotkania autorskie z Grzegorzem Kasdepke (Filia dla Dzieci)

Konin

- Wystawa „240 lat Mennicy Warszawskiej” we współpracy z Polskim Towarzystwem Numizmatycznym. Oddział w Koninie
- Wieczór poezji konińskiej poetki Danuty Olczak „Dziękuję ci, miasto”

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawy:
 - ~ Wielkopolska Press Photo 2005 (pokonkursowa wystawa fotograficzna z Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii)
 - ~ Kościan – wczoraj i dziś
- Spotkanie autorskie Alicji Patey-Grabowskiej (poetki, krytyka literackiego, dramatopisarki) z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych
- Zagospodarowanie przestrzenne Kościana – wykład Sabiny Bresińskiej (z cyklu wykładów Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej)
- Spotkanie autorskie z Joanną Papuzińską – w ramach akcji „Z książką na walizkach”, sponsorowane przez Wydawnictwo Literatura w Łodzi

- Rozstrzygnięcie V edycji konkursu „Wybieramy Mistrza Pięknego Czytania” ph. „Piękne czytanie o Kościanie” – konkurs zorganizowany w związku z nadaniem Miejskiej Bibliotece Publicznej imienia Adama Tomaszewskiego
- Poznajemy bohaterów książek A.A. Milne „Kubuś Puchatek i jego przyjaciele” – zabawa literacko-plastyczna
- Życie i twórczość Jana Brzechwy – prelekcja
- „Gazeta Kościańska” – w 110. rocznicę ukazania się pierwszego numeru – spotkanie w Klubie Miłośników Książki
- Przedstawienie „Jarzębinka” w wykonaniu dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 1, pod kierunkiem Danuty Woźniak – nauczyciela; przedstawienie „Kubuś Puchatek” w wykonaniu dzieci z Samorządowego Przedszkola nr 4 pod kierunkiem Violetty Basińskiej – nauczyciela

Kościelec (pow. Koło)

- „Dni, których jeszcze nie znamy” – spotkanie poświęcone poezji i muzyce Marka Grechuty

Kotlin (pow. Jarocin)

- Warsztaty literackie z Teresą Tomsia
- Pomoc przy organizacji XI Festiwalu Solistów i Zespołów Akordeonowych w Kotlinie
- Montaż słowno-muzyczny z okazji Dnia Papieskiego „Człowiek, który kochał wszystkich” (Filia Sławoszew)

Krobia (pow. Gostyń)

- Spotkanie autorskie z Elżbietą Dzikowską

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie dla gimnazjalistów z poetką i malarką Ellą Hyciek

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „Kalendarze” – wystawa z cyklu „Ze zbiorów leszczyńskich kolekcjonerów”, na której eksponowane były kalendarze polskie, w tym leszczyńskie oraz zagraniczne
- „Czasopisma katolickie i ich rola w umacnianiu wiary” – wystawę zorganizowano w ramach XVI Leszczyńskich Dni Kultury Chrześcijańskiej, a eksponowana na niej była prasa katolicka, wydawana przez parafie Leszna i regionu

- „Poznański Czerwiec w plakacie” – wystawa z okazji 50 rocznicy wydarzeń poznańskich 1956 roku

Imprezy:

- Promocja „Przewodnika po ulicach miasta Leszno” opracowanego przez zespół, powołany przez wydawców – Miejską Bibliotekę Publiczną im. Stanisława Grochowiaka oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Zarząd Oddziału w Lesznie
- Spotkanie z cyklu „Wokół Globusa” pt. „Groch i kapusta” – z Elżbietą Dziwkowską, historykiem sztuki, podróżniczką, dziennikarką, fotografikiem, autorką książek i filmów dokumentalnych
- Podsumowanie VII Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Stanisława Grochowiaka przeprowadzonego w trzech kategoriach: poezja, proza, dramat i słuchowisko radiowe. Z koncertem na podstawie wierszy Stanisława Grochowiaka wystąpił zespół muzyczny pod kierunkiem Wojciecha Winiarskiego
- „Dyżur poetycki” dla młodzieży pełnił Adam Wiedemann, poeta, prozaik, krytyk literacki
- „Poezja na Ratuszu” – podczas wieczoru swoje wiersze czytali: Natalia Bryl, Ella Hyciek, Zdzisława Kaczmarek, Adam Wiedemann, Tadeusz Wyrwa-Krzyżański. Funkcję gospodarza pełniła J. Małgorzata Halec, a poezji towarzyszyła muzyka i śpiew Damiana Wilka
- „Żywioty Grochowiaka – poezja” – spektakl poetycki „Epilog w stearynie” na podstawie wierszy Stanisława Grochowiaka w wykonaniu aktora Olgierda Łukaszewicza

Lipno (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie dla gimnazjalistów z poetą, Tadeuszem Wyrwa-Krzyżańskim

Lisków (pow. Kalisz)

- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke i Krzysztofem Świątkowskim dla uczniów szkół podstawowych w Liskowie, Zalesiu, Zakrzynie, Strzałkowie, Ciepielewie, Trzebieniach

Łubowo (pow. Gniezno)

- Wyjazd do Operetki w Poznaniu na „Porwanie Sabinek”
- Dni muzyki – wystawa

Margonin (pow. Chodzież)

- Spotkania autorskie z Tomaszem Trojanowskim (Margonin, filia Radwanki)

Nowy Tomyśl

- Z cyklu: Twórca i jego dzieło – spotkania autorskie z Arkadiuszem Niemirskim – autorem powieści przygodowych oraz detektywistycznych dla młodzieży (także Filia w Jastrzębsku Starym)
- Akademia nad Szarką:
 - ~ „Portret mojego miasta” – warsztaty fotograficzne prowadzone przez podróżniczkę i fotografa Stanisławę Waszkowiak
 - ~ Z cyklu: „Nowotomyślanie znani i mniej znani” – spotkanie z o. Jakubem – franciszkaninem przebywającym kilka lat w Ziemi Świętej
 - ~ „Nowy Tomyśl w roku 2006 i co dalej?” – wykład zastępcy burmistrza, Wojciecha Ruty
- Klub Miłośników Podróży: „Przez kontynenty” – „Loara – powieść rzeka” – prelekcja Roberta Barthe połączona z pokazem slajdów
- Z cyklu „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne” – wieczór piosenek francuskich przy akompaniamencie akordeonu. Wykonawcy: Robert Barthe i Krzysztof Powalisz

Oborniki

- Spotkanie autorskie z Wandą Chotomską
- Wystawa „Ziemia Ryczywolska w fotografii Henryka Wojtysiaka”
- Spotkanie z autorami książki „Ziemia Ryczywolska” – M. Brustem, St. Nowakiem i B. Godawą
- Wystawa „Kresy Wschodnie we krwi polskiej tonące”
- Wycieczka dla najmłodszych czytelników do Leśnej Izby Edukacyjnej Puszczy Noteckiej – Nadleśnictwo Oborniki
- Koncert „Sercem do muzyki, muzyką do serc”

Okonek (pow. Złotów)

- „10. rocznica przyznania Wisławie Szymborskiej literackiej Nagrody Nobla” – wystawa

Opatów (pow. Kępno)

- Przyrodniczy konkurs plastyczny „Ptaki – bohaterowie książek”

Opatówek (pow. Kalisz)

- Zapoznanie z biblioteką i historia Opatówka, oprowadzenie po Opatówku uczniów z Gimnazjum w Koźminku
- Spotkanie z Kirą Gałczyńską
- Spotkanie z członkami Klubu Europejczyka przy Szkole Podstawowej w Opatówku pt. „Historia mojej miejscowości”

Orchowo (pow. Słupca)

- „Prawie wszystko o Mozarcie” – konkurs literacki

Ostrów Wielkopolski

- Spotkanie autorskie z Ernestem Brylem
- 57. Ostrowskie Spotkanie z Przyrodą – temat spotkania „Ptaki Deltę Evros i Tracji (Grecja)”. Prelekcję wygłosiła Eva Stets-Vithoulka
- Spotkanie autorskie z Grażyną Bąkiewicz
- Inauguracja nowej akcji głośnego czytania pod nazwą „Cały Ostrów czyta dzieciom” (Filia dla Dzieci i Młodzieży)

Perzów (pow. Kępno)

- Z okazji „Światowego Dnia opieki nad zwierzętami” biblioteka zorganizowała spotkanie dzieci z klas I-III z weterynarzem, który omówił prawidłową opiekę nad zwierzątkami, jakie posiadają dzieci w swoich domach

Pleszew

- Ekspozycja wydawnictw poświęconych Janowi Pawłowi II w ramach Obchodów VI Dnia Papieskiego

Rawicz

- Pogadanka Anny Woziwodzkiej (policjantki) „Bezpieczna droga do szkoły i ze szkoły”, połączona z wystawą „Bezpieczeństwo na drodze”
- Warsztaty plastyczne dla przedszkolaków połączone z zapoznaniem dzieci z dziejami parowozów i lokomotyw „Lokomotywa – ciężka, ogromna i pot z niej spływa...”

Rydzyzna (pow. Leszno)

- „Światowy Dzień Ochrony Zwierząt” – wystawa
- „Strachy mają wielkie oczy”, „Kolorowe liście z drzew” – konkursy rysunkowe (Filia Moraczewo)
- „Jesienne muzykowanie” – konkurs muzyczny (Filia Moraczewo)

Słupca

- „Zabytki mojej miejscowości” – powiatowy konkurs plastyczny + wystawa

Strzałkowo (pow. Słupca)

- Wystawa pokonkursowa Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii pt. „Moja Wielkopolska”
- W każdy czwartek odbywają się zajęcia biblioterapeutyczne dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Strzałkowie

Szamocin (pow. Chodzież)

- „Z potrzeby serca” – koncert – podziękowanie dla Antoniego Wysockiego (Filia w Lipiej Górze)
- „Team Szamocin”, „Rajd rowerowy Szamocin-Praga-Szamocin” – wystawa fotografii
- Warsztaty interdyscyplinarne – „Latający kufer” – zrealizowane w ramach Programu Operacyjnego – Promocja czytelnictwa
- „Wisława Szymborska – 10 rocznica otrzymania Nagrody Nobla” – wystawa (Filia w Józefowiczach)
- „Magiczny świat poezji” – konkurs poetycki

Śmigiel (pow. Kościan)

- „Z których wierszy Juliana Tuwima powstała ta składanka?” – konkurs literacki (Filia Stare Bojanowo)
- Popołudnie z Szymborską – twórczość poetki i czytanie Jej wierszy (Filia Czacz)

Śrem

- „Dawna książka” – wystawa książek wydanych w latach 1904-1950
- Poetycka Przysiań:
 - ~ Warsztaty poetyckie w Rożnowie pod Radhostem (wyjazd młodych poetów)
 - ~ Spotkanie z Adamem Lewandowskim
 - ~ Warsztaty poetyckie z poetką Niną Szmyt
- „Przerwany mecz” przedstawienie Teatru Profilaktycznego im. Marka Kottańskiego z Krakowa
- Spotkanie autorskie z Grzegorzem Kasdepke
- Uniwersytet Ludzi Ciekawych Świat@ „Powiat śremski w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1945” – wykładowca Adam Podsiadły
- Wystawa haftu krzyżkowego Danuty Szczepaniak
- „Figliki Kulfona i Moniki” – teatrzyk dla dzieci przedszkolnych

Święciechowa (pow. Leszno)

- „Moja szkoła” – wystawa prac plastycznych dzieci
- „Poznajemy słowniki i encyklopedie” – wystawa książek

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Dwa spotkania autorskie z Wandą Chotomską, połączone z konkursami literackimi i plastycznymi
- Trzy spotkania z Grzegorzem Kasdepke, poprzedzone konkursami literackimi i plastycznymi

Turek

- „Kolory i dary jesieni” – konkurs czytelniczy i plastyczny (Filia nr 2)
- Zajęcia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym – Rola biblioteki i książki w życiu codziennym (Filia nr 2)
- Zajęcia w Świetlicach Terapeutycznych (Filia nr 2):
 - ~ Zabawa w kolory
 - ~ Moja rodzina i ja – zajęcia plastyczne
- Wisława Szymborska – w 10. rocznicę przyznania Nagrody Nobla – wystawa

Wijewo (pow. Leszno)

- „Gmina Wijewo na starych fotografiach z lat 1911-1939” – wystawa fotograficzna (również w listopadzie)
- Spotkanie autorskie z poetką Zdzisławą Kaczmarek – dla gimnazjalistów
- „Poznajemy twórczość autorów dziecięcych” – konkurs literacki

Witkowo (pow. Gniezno)

- Spotkanie autorskie z Martą Fox
- Spotkanie autorskie z Izabelą Klebańską

Wolsztyn

- Kiermasz książek wydanych przez Bibliotekę
- Promocja książki wydanej przez Bibliotekę „Ziemia Wolsztyńska. Środowisko i jego ochrona” Eleonory Mikołajczak
- Spotkanie autorskie z Alicją Patey-Grabowską
- „Latający kufer” – zajęcia interdyscyplinarne dla dzieci szkół podstawowych
- „Zajęcia z chustą” dla dzieci szkół podstawowych i przedszkolaków (również w listopadzie)

Złotów

- „Eliksir przygód” – spotkanie autorskie z Beatą Ostrowicką
- „Czesław Miłosz – poeta wieku” – wystawa
- „Pomniki i najpiękniejsze miejsca w Złotowie” – wernisaż wystawy fotografii Czesława Buchwalda
- „Style architektoniczne dawnego Złotowa” – wykład plastyka Jerzego Jelonka
- Wyjazdowe VI Forum Przyrody pt. „Wartości w przyrodzie” – Górzna dla Złotowa – spotkanie miłośników przyrody z Rafałem Łęckim z Turwi i poznańskim artystą plastykiem Andrzejem Grzelachowskim, pseudonim „Aga”
- „Dzień Papieski” – otwarcie wystawy poświęconej Janowi Pawłowi II

- „Mistrzowie malarstwa polskiego – Maksymilian Gierymski” – wystawa w 70. rocznicę śmierci
- „Świat zwierząt” – wystawa fotograficzna

Listopad

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Galeria Obrazu: „Jesień w lecie” – Jan Badzira
- Spotkanie autorskie z Beata Ostrowicką (kl. III)
- Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży „Lampion roratni”

Budzyń (pow. Chodzież)

- „Spotkanie z Julianem Tuwimem” – zajęcia edukacyjno-czytelnicze dla klas I-III szkoły podstawowej

Chodzież

- „Wiedza o kulturze: Sztuka antyku” – ścieżka edukacyjna dla uczniów klas szkół ponadpodstawowych
- „Jesienne spotkania ze zwierzętami” – prelekcje z policjantami i weterynarzem (Oddział dla Dzieci)

Dąbie (pow. Koło)

- Dyskusja nad książką – „Jak Wojtek został strażakiem”
- Spotkanie z poezją Franciszka Zabłockiego

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- „Stefan Wyszyński – prymas na trudne czasy” – dekanalny konkurs wiedzy dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w 25 rocznicę śmierci kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Wystawa pod hasłem „Złoty jubileusz Jasnogórski – śluby narodu polskiego”

Gizałki (pow. Pleszew)

- „Święto Niepodległości” – spotkanie z kombatantami (współpraca z GCK)

Gostyń

- Wystawa „Przestrzeń wyobraźni”

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Wystawa rysunków inspirowanych książką Pawła Pawlaka „Jajuńciek”

Jarocin

- Przedstawienie dzieci ze Szkoły Podstawowej z Noskowa pt. „Opowieść antywojenna czyli rzecz o generale Kwiatkowskim”

- Konkurs literacko-mitologiczny „U źródeł kultury europejskiej” (Filia Cielcza)
- Prelekcja Jana Jajora „Henryk Sienkiewicz na Ziemi Jarocińskiej” (Filia Witaszyce)

Kalisz

- „Wspominki listopadowe” – spotkanie ze sponsorami połączone z promocją regionalnego środowiska twórców (Filia nr 2)
- „Kalisz na polskiej drodze do niepodległości” – lekcja historyczna dla młodzieży gimnazjalnej prowadzona przez Tadeusza Krokosa – prezesa kaliskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego (Filia nr 4)
- „Historia mojego miasta” – spotkanie z Urszulą Camborini (Filia nr 7)
- Wystawy:
 - ~ „Dwadzieścia lat biblioteki w Pałacyku – jubileusz Biblioteki Głównej” (Biblioteka Główna)
 - ~ „Historia Polski w powieści” – wystawa książek (Filia nr 5, Oddział dla Dzieci)
 - ~ „Bajkowy świat pszczołek” – wystawa prac plastycznych dzieci z Niepublicznego Przedszkola im. Marii Konopnickiej (Filia nr 1, Oddział dla Dzieci)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Otwarcie wystawy poplenerowej kępińskich plastyków amatorów „Siemianice i okolice 2006”. Podczas uroczystego otwarcia uczniowie z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Kępnie przygotowali prezentację poetycką. Na wystawie znalazły się prace 23 twórców. Opiekę artystyczną nad uczestnikami przedsięwzięcia sprawował artysta plastyk Andrzej Żarnowiecki, a patronat objęło Towarzystwo Miłośników Ziemi Kępińskiej

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie z autorem książek dla dzieci, Grzegorzem Kasdepke – dla uczniów szkół podstawowych powiatu kępińskiego

Kielczewo (pow. Kościan)

- „Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą...” – biblioteczne wspominki połączone z wizytą na grobach żołnierzy

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Warsztaty zajęciowe osób niepełnosprawnych – wykonywanie wianków adwentowych

Koło

- Spotkanie Koła Przyjaciół Biblioteki – „Orhan Pamuk – laureat literackiej Nagrody Nobla 2006”; „»Pora burz« Dariusza Matysiaka, czyli nowy kolski epizod literacki” – prelegent Halina Grabowska
- Finał konkursu plastycznego „Mamo, tato nie palcie” dla uczniów szkół podstawowych + wystawa (Filia dla Dzieci)
- Finał konkursu plastycznego „Wyspa Robinsona Cruzoe” w 275. rocznicę śmierci Daniela Defoe + wystawa (Filia dla Dzieci)
- Konkurs ortograficzny „Wybieramy Mistrza Ortografii Powiatu Kolskiego” – dla uczniów szkół podstawowych (IV edycja) (Filia dla Dzieci)
- Konkurs recytatorski „Przyszłość jest dziś, tylko cokolwiek dalej” w 185. rocznicę urodzin C.K. Norwida (Filia dla Dzieci)

Konin

- Finał powiatowego konkursu plastycznego „Pocztówki do przyjaciół” z podróży po krajach Unii Europejskiej
 - ~ Dla uczestników konkursu: spotkanie z podróżnikiem i pisarzem Arkadym Radosławem Fiedlerem
 - ~ Wystawa pokonkursowa nagrodzonych, wyróżnionych i ciekawych artystycznie prac plastycznych (galeria wypożyczalni głównej)
- Z okazji Święta Niepodległości prelekcja Marka Rezlera „Realia polskiej niepodległości – 11 listopada 1918 r.”
- Podsumowanie 26 edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego o Nagrodę „Milowego Słupa” – wydanie tomiku wierszy nagrodzonych, wyróżnionych i zauważonych w konkursie
- Wystawa poplenerowa – Ślesin 2006

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:
 - ~ „Czytając Mickiewicza...” (Życie i twórczość Adama Mickiewicza)
 - ~ Emilia Waśniowska – 1. rocznica śmierci (26.11.2005)
- Konkurs literacki dla młodzieży: „Czy znasz mistrza Adama?”. Życie i twórczość Adama Mickiewicza
- Kościan w prozie – wykład Jadwigi Czarnej (z cyklu wykładów Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej)
- Kościan wczoraj i dziś – prelekcja
- Życie i twórczość Adama Mickiewicza – prelekcja

- „Pokochać Babę Jagę” – popołudnie z książkami Emilii Waśniowskiej – w 1. rocznicę śmierci poznańskiej poetki
- „Zasadził dziadek rzepkę...” – zabawa literacko-plastyczna dla przedszkolaków
- „Wokół biegunów” – poznajemy świat – pogadanka
- Spotkanie w Klubie Miłośników Książki – omówienie przez Marię Kowalewską książki A.G. Wajner „Ewangelia według kata”

Kościelec (pow. Kolo)

- Kim był Józef Piłsudski i jaką rolę odegrał dla odzyskania niepodległości – dyskusja z udziałem uczniów kl. VI

Kotlin (pow. Jarocin)

- Konkurs czytelniczy „Wiem, bo czytam”

Krajenka (pow. Złotów)

- „Niepodległa 1918-2006” – wystawa
- „Światowy Dzień walki z AIDS” – wystawa, spotkania

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- Warsztaty interdyscyplinarne dla dzieci na podstawie baśni Hansa Christiana Andersena „Latający kufer”

Leszno

Wystawy:

„Galeria za Regalami”:

- „Walka o polskość w południowo-zachodniej Wielkopolsce w I połowie XX wieku – wzory postaw patriotycznych”. Na wystawie zorganizowanej wspólnie z Archiwum Państwowym w Lesznie, która była podzielona na trzy części: strajki szkolne, powstanie wielkopolskie, okupacja, prezentowane były książki, fotografie, mapy, plany, ogłoszenia, świadectwa szkolne, plakaty, pisma urzędowe
- „Jerzy Giedroyc i Zagubieni romantycy...” – wystawa została przygotowana w ramach Roku Jerzego Giedroycia we współpracy z Towarzystwem Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu. Zaprezentowano na niej m.in. najważniejsze wydarzenia z życia i działalności Jerzego Giedroycia, historii Instytutu Literackiego, dziejów „Kultury” i postaci związanych z tym czasopiśmie. Ekspozycję uzupełniały książki wydane przez Instytut Literacki w Paryżu ze zbiorów MBP

„Galeria Lochy”:

- „Jerzy Giedroyc i Zagubieni romantycy...”

Imprezy:

- Wernisaż wystawy „Walka o polskość w południowo-zachodniej Wielkopolsce w I połowie XX wieku – wzory postaw patriotycznych”. Zadanie było realizowane w ramach programu operacyjnego „Patriotyzm Jutra”, finansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, we współpracy z Archiwum Państwowym w Lesznie. Podczas otwarcia prezentowane były dwie publikacje „Wypisy tekstów źródłowych” i „Bibliografia”, które zostały wydane w ramach projektu przez Wydawnictwo CICER
- Sympozjum z cyklu „Ewangelicy w Lesznie”. W czwartym już spotkaniu wziął udział ks. Waldemar Gabryś z Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Lesznie, który mówił o etyce protestanckiej, natomiast sylwetkę Dietricha Bonhoeffera, ewangelickiego pastora i teologa, przedstawiła Małgorzata Grzywacz z UAM w Poznaniu
- Spotkanie z cyklu „Rodzinne Wieczory”, podczas którego gościem rodziców i dzieci była Beata Ostrowicka, autorka książek dla dzieci i młodzieży
- Spotkanie z cyklu „Wokół Globusa” pt. „Pod żaglami Zawiszy”. O swojej morskiej wyprawie do Islandii opowiadał Zbigniew Haupt, starosta leszczyński
- „Żywioty Grochowiaka – słuchowiska” – spotkania z reżyserem Wojciechem Maciejewskim i prezentacja słuchowiska „Lęki poranne” z Archiwum Polskiego Radia. Wieczór prowadziła Grażyna Wrońska
- „Żywioty Grochowiaka – wypominki” – spotkanie z pisarką, autorką reportaży Joanną Siedlecką, które poświęcone było znanym postaciom z polskiej literatury, w tym Stanisławowi Grochowiakowi

Lipno (pow. Leszno)

- Wieczór poezji poświęcony Wisławie Szymborskiej

Margonin (pow. Chodzież)

- „Wiem, bo czytam i myślę” – podsumowanie konkursu bibliotecznego
- „Znajomość wierszy Jana Brzechwy” – konkurs dla klas I-III szkoły podstawowej (Filia Radwanki)

Nowy Tomyśl

- Akademia nad Szarką: „Obrazki z dawnego Nowego Tomyśla” – wykład Bogumiła Wojcieszaka, historyka i regionalisty, redaktora albumu „Nowy Tomyśl na dawnej pocztówce”

- Z cyklu „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”:
 - ~ Wiem, nie wrócisz – wieczór piosenek Agnieszki Osieckiej „I tylko taką mnie ścieżką poprowadź” – przygotowany we współpracy z Zespołem „Kwartet Osobny”
 - ~ „Od arii do arii” – koncert dedykowany Przyjaciołom biblioteki z okazji Jubileuszu 60-lecia jej istnienia. Wykonawcy: Maria Załanowska-Należyty (sopran), Piotr Należyty (bas) i Karol Drynkowski (fortepian)
- Uroczystość Jubileuszu 60-lecia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyszu połączona z odsłonięciem tablicy upamiętniającej postać Czesława Krolka – jej wieloletniego dyrektora, regionalisty, społecznika, animatora życia kulturalnego
- Wystawy:
 - ~ „Odrzucając kłamstwo. Z historii oporu i opozycji antytotalitarnej w XX wieku” – wystawa Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego zorganizowana we współpracy z Zespołem Szkół nr 2 im. St. Staszica w Nowym Tomyszu
 - ~ „60 lat na mapie kulturalnej miasta” – wystawa pamiątek dokumentujących historię Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyszu
 - ~ „W bibliotecznym kręgu” – wystawa prezentująca formy działań kulturalno-edukacyjnych Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyszu

Oborniki

- Wieczór poezji „Jesienna zaduma”
- Wystawa „Historia pożarnictwa powiatu obornickiego”

Orchowo (pow. Słupca)

- Wieczór poezji Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego (Filia Bielsko)

Osiek Mały (pow. Koło)

- Wieczór poezji ks. Jana Twardowskiego „Śpieszmy się kochać ludzi”

Ostrów Wielkopolski

- Ostrowska Biesiada Poetycka z udziałem regionalnych twórców: Violetty Filipowskiej, Donaty Dominik-Stawickiej i Jana Kończyńskiego
- Spotkanie autorskie z Kirą Gałczyńską
- Wystawa fotografii Marka Nowaka pt. „Moje podróże – Maroko”

Perzów (pow. Kępno)

- „Pamiętajmy o tych, których nie ma” – wystawa poświęcona Wielkim Polakom: Jan Paweł II, Józef Piłsudski, Ignacy Paderewski, Henryk Sienkiewicz, Stanisław Reymont

Piaski (pow. Gostyń)

- Wystawa – „Ratujmy kasztanowce”

Pleszew

- Biblioteczny Salonik Kulturalny – „Kolekcjonerstwo – moja pasja” z cyklu „Pasje mieszkańców regionu pleszewskiego” spotkanie z Leszkiem Rajsem, kolekcjonerem eksponatów związanych tematycznie z Ochotniczą Strażą Pożarną; Romanem Glapą, Michałem Kaczmakiem, Romanem Bednarkiem, kolekcjonerami militariów oraz dziećmi ze Szkoły Podstawowej im. Izabeli z Czartoryskich Działyńskiej w Gołuchowie, które kolekcjonują różne interesujące przedmioty. Wystawa kolekcji zaproszonych gości oraz publikacji dot. kolekcjonerstwa

Pogorzela (pow. Gostyń)

- Konkurs recytatorski i czytelniczy dotyczący twórczości Adama Mickiewicza

Rawicz

- Spotkanie z poezją Agnieszki Osieckiej w Klubie „U Klementyny”, „Złapałam ptaka w locie” – wokalista Hanna Chlebowska, fortepian Damian Zyber, flet Marta Święcicka
- Spotkanie autorskie z Beatą Ostrowicką – uczniowie kl. III i IV
- Spotkanie z poezją – recytacja wierszy Wisławy Szymborskiej i Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w wykonaniu młodzieży
- Warsztaty plastyczne „Ptaki Polski” – przedszkolaki

Rydzyzna (pow. Leszno)

- Spotkanie autorskie i prezentacja książki Kazimierzy Winnickiej „Samodzielny Pluton AK Kaczkowo”
- „Koziołek Matołek” – wieczór filmowy dla dzieci poświęcony Kornelowi Makuszyńskiemu
- „Wiersze, które kocham” – konkurs recytatorski (Filia Moraczewo)
- „Zabytki Rydzyny rysowane węglem” – konkurs plastyczny (Filia Moraczewo)

Śmigiel (pow. Kościan)

- Sienkiewiczowskie łamigłówny – gminny konkurs czytelniczy
- Z Krasnalem Hałabałą poznajemy zjawiska przyrodnicze – warsztaty biblioteczne dla klasy „0”

Śrem

- Bliżej sztuki:
 - ~ Świat Piotra Bruegla Starszego” – wykład Jerzego Jurgi
 - ~ Fantasmagorie Hieronima Boscha – wykład Jerzego Jurgi
- Spotkanie autorskie z Marcinem Palaszem
- Wieczór poetycki – spotkanie młodych twórców, uczestników Poetyckiej Przystani
- Scena Malucha – przedstawienie pt.: „Przygody księżek” w wykonaniu dzieci przedszkolnych ze Śremu
- Poetycka Przystań – spotkanie autorskie ze Zbigniewem Gordziejem
- Uniwersytet Ludzi Ciekawych Świat@ – „Wyprawa do Peru i Boliwii”, wykładowca – Janusz Niedzielski

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Konkurs literacki „Życie i twórczość Henryka Sienkiewicza”

Turek

- Podsumowanie III edycji powiatowego konkursu plastycznego „Polska Mapa Baśni”. W konkursie brały udział biblioteki publiczne z terenu powiatu
- „Atramentowy Konkurs” Wydawnictwa Egmont na ilustrację przestrzenną – podsumowanie
- Wystawy:
 - ~ Wystawa pokonkursowa „Polska Mapa Baśni” (Warmia i Mazury, Pomorze, Podlasie)
 - ~ Henryk Sienkiewicz – w 160. rocznicę urodzin i 90. rocznicę śmierci
 - ~ Kalendarium rocznic literackich 2006 r. (Filia dla Dzieci))

Wolsztyn

- Spotkanie z Marią Nienartowicz, autorką książki „Przygody karkonoskiego skrzata” oraz wystawa ilustracji wykonanych przez R. Dąbrowskiego
- Konkurs „Rymowanki” dla dzieci szkół podstawowych połączony z wystawą prac konkursowych

Złotów

- „Ulice Złotowa dawniej i dziś” – spotkanie z profesorem dr hab. Joachimmem Zdrenką z Uniwersytetu Zielonogórskiego
- „Wygrać Polskę” – wystawa z okazji Narodowego Święta Niepodległości
- „Orzeł symbol niepodległego państwa” – wystawa oraz cykl spotkań z przedszkolakami i uczniami szkół, czytanie legendy o powstaniu państwa polskiego
- „Wspomnienia sprzed lat” – spotkanie z Leonardą Łukasik – sybiraczką, autorką książki pt. „Kufier pamięci”
- V Forum Bibliotekarzy Powiatu Złotowskiego pt. „Polszczyzna nas łączy i niech to będzie język bogaty, poprawny i piękny...”, wykład Jarosława Liberka z UAM w Poznaniu
- „Życie to karkołomna akrobacja” – wieczór autorski z Janem Grzegorzczakiem
- „Wiedza twoją szansą na sukces” – wielki finał programu edukacji ekonomicznej zrealizowanego ze środków Narodowego Banku Polskiego
- „Jak zreformować firmę – gospodarstwo mojego ojca?” – podsumowanie konkursu ekonomicznego
- „Powstanie Listopadowe” – wystawa

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

BAMBERKA z przytupem : taniec : 84 pary na jubileuszowym turnieju / kar // Głos Wielkop. – 2006, nr 224, s. 14

V Ogólnopolski Turniej Polskich Tańców Towarzyskich o „Poznańską Bamberkę” zorganizowany przez WBPiCAK w Poznaniu.

GODEJOM po naszymu : wydano w Poznaniu / MAZ // G a z . P o z n . – 2006, nr 278, s. 9

Omówienie płyty CD „Stary Marych i nie tylko” wydanej przez WBPiCAK i Radio Merkury (w ramach cyklu „Wydarzyło się w Wielkopolsce”).

GWARA zanika : płyta: „Stary Marych i nie tylko” / sdr // G ł o s W i e l k o p . – 2006, nr 278, s. 18

Omówienie płyty CD „Stary Marych i nie tylko” wydanej przez WBPiCAK i Radio Merkury (w ramach cyklu „Wydarzyło się w Wielkopolsce”).

JESIENNE zamyślenia : spotkanie / ap // Głos Wielkop. – 2006, nr 249, s. 27

Spotkanie wspomnieniowe organizowane przed Dniem Wszystkich Świętych przez Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu i Bibliotekę Kórnicką PAN.

KOMPUTER w bibliotece / kar // Głos Wielkop. – 2006, nr 271, s. 24

Konkurs na multimedialną prezentację biblioteki „Zobacz, warto czytać” zorganizowany przez WBPiCAK w Poznaniu. Nagrody otrzymały: Maria Czekała (GBP w Kuślinie), Dorota Jańczak (Biblioteka Publiczna w Książu Wlkp.), Violetta Lewandowska (GBP w Kleszczewie).

KOMPUTERY w bibliotekach : konkurs / MAZ // Gaz. Pozn. – 2006, nr 271, s. 8

Konkurs na multimedialną prezentację biblioteki „Zobacz, warto czytać” zorganizowany przez WBPiCAK w Poznaniu. Nagrody otrzymały: Maria Czekała (GBP w Kuślinie), Dorota Jańczak (Biblioteka Publiczna w Książu Wlkp.), Violetta Lewandowska (GBP w Kleszczewie).

„LATAJĄCY kufer” – warsztaty plastyczne / (pz) // Tyg. Nowy (Ziemia Piłska). – 2006, nr 37, s. B2

Warsztaty zorganizowane w BP w Miasteczku Krajeńskim przy współpracy Centrum Sztuki Dziecka i WBPiCAK w Poznaniu.

MACIEJ Forycki: Stanisław Leszczyński. Sarmata i Europejczyk 1677-1766. – (Z półki Wielkopolanina) / Ryszard Marciniak // Prz. Wielkop. – 2006, nr 3, s. 112-113

Recenzja książki opublikowanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

MIĘDZYNARODOWY Dzień Muzyki : śpiewanie z druhem Stulgroszem / MAZ // Gaz. Pozn. – 2006, nr 230, s. 28

Obchody Międzynarodowego Dnia Muzyki zorganizowane m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

NAGRODY dla animatorów kultury i twórców / (rj) // Gaz. Pozn. – 2006, nr 243, dod. Monitor Wielkop. nr 10, s. 12

Wręczenie nagród podczas X konferencji Wielkopolskiej Rady Kultury połączonej z inauguracją Roku Kulturalnego w Wielkopolsce. Imprezy zostały zorganizowane w Koninie przez Centrum Kultury i Sztuki w Koninie i WBPiCAK w Poznaniu. M.in. wyróżniono Urszulę Szczęsną, instruktora MBP w Turku.

NAGRODY w Gazecie : Wielkopolska Press Photo 2006 / ANIAK // G a z .
P o z n . – 2006, nr 266, s. 6

Konkurs fotograficzny zorganizowany przez WBPICAK w Poznaniu.

NARADA szkoleniowa bibliotekarek // P o w i a t y – G m i n y . – 2006, nr 21,
s. 23

Narada zorganizowana w Kuślinie przez MiPBP w Nowym Tomyślu i GBP w Kuślinie. Warsztaty szkoleniowe o pozyskiwaniu środków pozabudżetowych przeprowadzone przez instruktorki z WBPICAK w Poznaniu – Krystynę Dąbrowską i Annę Wawrzyńiak.

O TYCH, co odeszli : Jesienne zamyślenia / ELKA // G a z . P o z n . – 2006,
nr 251, s. 6

Spotkanie wspomnieniowe organizowane przez Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu i Bibliotekę Kórnicką PAN.

O TYCH, którzy odeszli : spotkanie / a p // G ł o s W i e l k o p . – 2006, nr 250,
s. 20

Spotkanie wspomnieniowe „Jesienne zamyślenia” organizowane przez Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu i Bibliotekę Kórnicką PAN.

OBRAZY, rzeźby, hafty / m b // G ł o s W i e l k o p . – 2006, nr 225, s. 26

Wystawa prac uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (Koło w Grodzisku Wielkop.) w siedzibie WBPICAK w Poznaniu.

POWIAT kościański / (SzA) // P a n . L e s z c z . – 2006, nr 39, s. 7

Turniej Dudziarzy Wielkopolskich zorganizowany przez Dom Kultury w Kościanie i WBPICAK w Poznaniu.

RAZ na ludowo : Kościan : XXXVII Turniej Dudziarzy / a n s // G ł o s W i e l k o p . (Wyd. 1, 2). – 2006, nr 224, s. 13

Turniej zorganizowany przez Dom Kultury w Kościanie i WBPICAK w Poznaniu.

[REKLAMA książek o tematyce barokowej wydanych przez WBPICAK w Poznaniu] // G a z . W y b o r . – P o z n a ń . – 2006, nr 291, s. 2; nr 294, s. 2; nr 295, s. 4

ROZŚPIEWANA Wielkopolska / (sta) // G a z . P o z n . – 2006, nr 271, dod. Monitor Wielkop. nr 11, s. 12

Obchody Międzynarodowego Dnia Muzyki zorganizowane m.in. przez WBPICAK w Poznaniu.

SPOTKANIE z fotografią : Stare Miasto : Poznań bez tajemnic / ELKA // G a z . P o z n . – 2006, nr 261, s. 6

Spotkanie ze Stanisławem Wiktorem, fotoreporterem prasowym, zorganizowane przez Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu.

STEREOTYP czy rzeczywistość / Cyryla Staszewska // G a z . P o z n . – 2006, nr 271, dod. Monitor Wielkop. nr 11, s. 12

Konkurs fotograficzny „Moja Wielkopolska -- wieś” zorganizowany przez WBPICAK w Poznaniu.

ŚWIAT ikon / ap // G ł o s W i e l k o p . – 2006, nr 255, s. 27

Wycieczka ph. „Bezczasowy ogród jedności i dziecinny świat ikon” zorganizowana przez Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu w ramach cyklu „Wielkopolska bez tajemnic”.

TU ŻYLI ludzie...: Leszno : biblioteka na wakacje / (ama) // P a n . L e s z c z . – 2006, nr 30, s. 28

Wycieczka z cyklu „Tu żyli ludzie...” zorganizowana przez leszczyńską bibliotekę. Wystawa fotografii z konkursu „Wielkopolska Press Photo 2005” zorganizowanego przez WBPICAK w Poznaniu.

WIECZÓR bez tajemnic : Odwach : obyczaje / kim // G ł o s W i e l k o p . – 2006, nr 278, s. 13

Spotkanie „Adwentowy wieniec ku radości świąt, czyli o przedświątecznych obyczajach” zorganizowane przez Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu w ramach cyklu „Poznań bez tajemnic”.

WIELKOPOLSKA[!] Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury / IVA, MAW // G a z . W y b o r . – P o z n a ń . – 2006, nr 298, dod. Co Jest Grane, s. 14; nr 302, dod. Co Jest Grane, s. 11

Informacja o wystawie „Moja Wielkopolska – wieś”.

WIELKOPOLSKA i reszta świata : Tour Salon 2006 / (rj) // G a z . P o z n . – 2006, nr 271, dod. Monitor Wielkop. nr 11, s. 11

M.in. o XV Ogólnopolskim Przeglądzie Książki Krajoznawczej i Turystycznej. Nagrodzono publikację wydane przez WBPICAK w Poznaniu: „Zabytkowe klasztory w Wielkopolsce” pod red. Piotra Maluskiewicza (w kategorii albumy krajoznawcze); „Szlak Piastowski” Włodzimierza Łęckiego (w kategorii przewodniki); „202 x Wielkopolska” pod red. Włodzimierza Łęckiego (w kategorii monografie).

WIELKOPOLSKA Press Photo 2006 / BEZ // G a z . P o z n . – 2006, nr 280, s. 33

Wystawa fotograficzna prac z konkursu zorganizowanego przez WBPICAK w Poznaniu.

„WIELKOPOLSKIE Śpiewanki” / MAZ // G a z . P o z n . – 2006, nr 228, s. 28

Obchody Międzynarodowego Dnia Muzyki z udziałem Kompanii Druha Stuligrosza zorganizowane m.in. przez WBPICAK w Poznaniu.

ZAMYŚLENIA...: spotkanie: o tych, którzy odeszli / ap // G ł o s W i e l k o p . – 2006, nr 251, s. 11

Spotkanie wspomnieniowe „Jesienne zamyślenia” organizowane przez Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu i Bibliotekę Kórnicką PAN.

ZATAŃCZA o „Bamberkę” / MAZ // G a z . P o z n . – 2006, nr 222, s. 29

V Ogólnopolski Turniej Polskich Tańców Towarzyskich o „Poznańską Bamberkę” zorganizowany przez WBPICAK w Poznaniu.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Nike** w 2006 roku przyznano *Dorocie Masłowskiej* za powieść „Paw królowej”.
- **Nagrodę Fundacji im. Kościelskich** w 2006 roku otrzymała *Jolanta Stefko* za twórczość poetycką.
- **Nagrodę im. Kazimierzy Młakowiczówny** w 2006 roku otrzymała *Magdalena Bielska* za tom wierszy „Brzydkie zwierzęta”.
- **Nagrodę im. Józefa Mackiewicza** w 2006 roku otrzymał *Janusz Krasiński* za powieść „Przed agonią” (czwartą część autobiograficznej tetralogii: „Na stracenie”, „Twarzą do ściany”, „Niemoc”). Wyróżnienia przyznano: *Joannie Siedleckiej* za „Oblawę” i *Wiktorowi Poliszczukowi* za „Gorzką prawdę”.
- **Nagrodę Odry** 2005 otrzymał *Janusz Degler*, badacz twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza.
- **Nagrodę Złotego Berła** w 2006 roku otrzymał *Tadeusz Różewicz*, poeta, dramaturg i prozaik.
- **Doktorat honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego** w 2006 roku otrzymał *Stanisław Barańczak*, poeta i tłumacz, profesor Uniwersytetu Harvarda (USA).
- **Nagrodę Literacką Gdynia** 2006 otrzymali: *Michał Witkowski* za „Lubiewo” (w kategorii powieści); *Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki* za „Dzieje rodzin polskich” (w kategorii poezji); *Marek Zaleski* za „Zamiast”, tom esejoj o twórczości Czesława Miłosza (w kategorii eseistyki).
- **Literacką Nagrodę Europy Środkowej Angelus** w 2006 roku otrzymał ukraiński pisarz *Jurij Andruchowycz* za książkę „Dwanaście kręgów”.
- **Nagrodę Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych Jesień 2006** otrzymali: *Anna Bikont* i *Joanna Szczęsna* za książkę „Lawina i kamienie: pisarze wobec komunizmu” (Warszawa: Prószyński i S-ka); *Władysław Bartoszewski* i *Michał Komar* za książkę „Władysław Bartoszewski: skąd pan jest?” (Warszawa: Świat Książki); *Jerzy Pilch* za książkę „Moje pierwsze samobójstwo i dziewięć innych opowieści” (Warszawa: Świat Książki).

- **Nagrodę im. Jana Parandowskiego** w 2006 roku przyznano *Jackowi Bocheńskiemu*.
- **Nagrodę im. Jana Długosza** otrzymali: *Piotr Piotrowski* za książkę „Awangarda w cieniu Jalty : sztuka w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1945-1989”; *Anna Strzebońska* za książkę „Bibliografia zawartości publikacji Międzynarodowego Centrum Kultury 1991-2005” (za edytorstwo); *Marian Banaszak* za „Historię Kościoła katolickiego: starożytność” i *Czesław Lewicki* za „Edukacja zdrowotna – systemowa analiza zagadnień” (podręczniki akademickie).
- **Nagrodę Literacką im. Stachy Zawiszanki Dżonka** 2006 przyznano *Joannie Wajs*.

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Pokojową Księgarzy Niemieckich** w 2006 roku otrzymał *Wolf Lepenies*, niemiecki socjolog.
- **Nagrodę Nobla** w dziedzinie literatury w 2006 roku otrzymał *Orhan Pamuk*, pisarz turecki.
- **Nagrodę Akademii Francuskiej (Grand Prix)** w 2006 roku otrzymał *Jonathan Littell*, pisarz amerykański, za książkę „Łaskawe” (Les Bienveillantes).
- **Nagrodę im. Goncourtów** 2006 roku otrzymał *Jonathan Littell*, pisarz amerykański, za książkę „Łaskawe” (Les Bienveillantes).

C. Z m a r l i

- **Gyorgy Faludy** (30.08.2006), poeta węgierski pochodzenia żydowskiego.
- **Marek Grechuta** (9.10.2006), piosenkarz, kompozytor, poeta, malarz.
- **Cezary Leżeński** (5.12.2006), pisarz i dziennikarz.
- **Ryszard Liskowacki** (16.12.2006), pisarz, publicysta i dziennikarz.
- **Andrzej Szmidt** (18.12.2006), poeta.